

ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

เรื่อง

การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

โดย

นายธีรพัฒน์ เจตินัย
นิติกรชำนาญการพิเศษ

ขอประเมินเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง
ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการจัดระบบแรงงานต่างด้าว (นักวิชาการแรงงาน เชี่ยวชาญ)
ตำแหน่งเลขที่ ๑๓ สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว
กรมการจัดหางาน กระทรวงแรงงาน

บทคัดย่อ

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ มีหลักการในการควบคุมการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศ และควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งมาตรการควบคุมการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศได้กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางาน และการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดดังกล่าว ส่วนการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศจะต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียน และเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนแล้ว คนต่างด้าวนั้นจึงจะมีสิทธิทำงานตามประเภทงานที่พระราชกำหนดฯ บัญญัติไว้ในแต่ละกลุ่มของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ ซึ่งคนต่างด้าวนั้นมีสิทธิทำงานได้อย่างกว้างขวางมาก สำหรับกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและเพิ่มนายจ้างของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดแต่เพียงให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวเข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่ และกำหนดให้นายจ้างแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นเข้าทำงานเท่านั้น มิได้กำหนดกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและการเพิ่มนายจ้างในลักษณะการขออนุญาตจากนายทะเบียนแต่ประการใด

ภายหลังจากที่พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาห้าปีแล้ว พบว่าการเปลี่ยนนายจ้างของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานที่มีกลไกเพียงการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายหลังจากที่ได้เข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่แล้วทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ขาดการควบคุม แม้ว่าการออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวจะมีมาตรการในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว กล่าวคือ การขออนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนซึ่งจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตให้คนต่างด้าวแต่ละรายว่าสมควรที่จะทำงานในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวแล้ว คนต่างด้าวจะสามารถเปลี่ยนนายจ้างได้อย่างอิสระโดยไม่มีกลไกการขออนุญาตจากนายทะเบียนอีก อีกทั้งพระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติให้สิทธิคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนสามารถทำงานได้ตามประเภทงานที่พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน โดยมีได้บัญญัติให้อำนาจนายทะเบียนในการควบคุมประเภทงานของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานแต่อย่างใด ส่งผลให้รัฐไม่สามารถควบคุมและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวนั้นมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการควบคุมและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ

ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นว่าควรกำหนดกลไกในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีหลักการดังนี้

๑. คงหลักการเรื่องงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำได้
๒. กำหนดห้ามคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน
๓. กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานสามารถทำงานได้เฉพาะประเภทงานและกับนายจ้างตามที่นายทะเบียนกำหนดไว้
๔. กำหนดให้การเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้างของคนต่างด้าวต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน
๕. กำหนดให้การจะทำงานประเภทอื่นนอกเหนือจากประเภทงานที่นายทะเบียนกำหนดจะต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน
๖. กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือทำงานนอกเหนือจากประเภทงานที่นายทะเบียนกำหนดให้แตกต่างกัน โดยกำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานให้สูงกว่า และกำหนดหน่วยงานให้มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อได้รับโทษครบถ้วนแล้ว
๗. กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานไม่ตรงกับนายจ้างตามที่นายทะเบียนกำหนดโดยกำหนดในอัตราเดียวกันกับทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน
๘. กำหนดอัตราโทษจำคุกคนต่างด้าวที่ทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยหากคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาตทำงานให้มีอัตราโทษที่สูงกว่าคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่ไปทำงานที่แตกต่างจากประเภทที่นายทะเบียนอนุญาตและเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยกำหนดบทบัญญัติมิให้ศาลพิพากษารอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่คนต่างด้าวที่กระทำความผิดฐานนี้ได้ และเมื่อได้รับโทษครบถ้วนแล้วกำหนดให้กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวรายดังกล่าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป
๙. กำหนดอัตราโทษจำคุกผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงานเนื่องจากถือว่าเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย
๑๐. กำหนดอัตราโทษจำคุกผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวมีใบอนุญาตทำงานแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับผู้นั้น เนื่องจากเป็นการกระทำความผิดในลักษณะเดียวกันกับการรับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงาน
๑๑. กำหนดอัตราโทษปรับนายจ้างที่ให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามประเภทตามที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

คำนำ

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์ในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว โดยคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศจะต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนแล้ว คนต่างด้าวนั้นจึงจะมีสิทธิทำงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ โดยสามารถทำงานได้ตามสิทธิที่พระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติไว้ ซึ่งมีสิทธิทำงานได้อย่างกว้างขวางมาก สำหรับกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและเพิ่มนายจ้างของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดแต่เพียงให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวเข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่ และกำหนดให้นายจ้างแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นเข้าทำงานเท่านั้น มิได้กำหนดกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและการเพิ่มนายจ้างในลักษณะการขออนุญาตจากนายทะเบียนแต่ประการใด ซึ่งผู้ขอรับการประเมินเห็นว่ากลไกตามพระราชกำหนดดังกล่าวไม่สามารถควบคุมประเภทงานที่คนต่างด้าวทำได้ ตลอดจนทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ขาดการควบคุม เนื่องจากคนต่างด้าวสามารถเปลี่ยนนายจ้างได้อย่างอิสระ โดยไม่มีกลไกการขออนุญาตจากนายทะเบียนแต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมมีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ในการควบคุมและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นว่าควรกำหนดกลไกให้นายทะเบียนสามารถควบคุมประเภทงานและกำหนดกลไกให้นายทะเบียนสามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานของคนต่างด้าวได้ และกำหนดมาตรการลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนกลไกดังกล่าวให้สูงขึ้นเพื่อป้องกันและยับยั้งมิให้มีการแย่งงานแย่งอาชีพของคนไทยและป้องกันการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างไม่เป็นระบบอันจะส่งผลให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ผู้ขอรับการประเมินหวังเป็นอย่างยิ่งว่าผลงานทางวิชาการนี้จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่ทำงานในประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดดังกล่าวต่อไป

กริพัฒน์ เจริญ

พฤศจิกายน ๒๕๖๖

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ค
สารบัญ	ง
ข้อเสนอแนวคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน	
๑. เรื่อง	๑
๒. หลักการและเหตุผล	๑
๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข	๒
๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ	๓๕
๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ	๓๕
บรรณานุกรม	๓๖
ภาคผนวก	

ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน

๑. เรื่อง การแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

๒. หลักการและเหตุผล

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๖๑ มีหลักการในการควบคุมการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศ และควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศไทย ซึ่งมาตรการควบคุมการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศได้กำหนดให้ผู้ที่จะประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมการจัดหางาน และการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศต้องดำเนินการตามวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชกำหนดดังกล่าว ส่วนการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศจะต้องได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนแล้ว คนต่างด้าวนั้นจึงจะมีสิทธิทำงานตามที่กฎหมายกำหนดไว้ในแต่ละประเภทของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ โดยมีงานบางประเภทที่พระราชกำหนดฯ ได้อนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองสามารถทำงานในประเทศได้โดยไม่ต้องขออนุญาตทำงานจากนายทะเบียนเพียงแต่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบก่อนที่จะทำงานเท่านั้น กล่าวคือ เข้ามาเพื่อทำงานอันมีลักษณะจำเป็นหรือเร่งด่วน หรือเป็นงานเฉพาะกิจที่มีระยะเวลาทำงานให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์วัน

ในส่วนของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนแล้ว สามารถทำงานได้ตามสิทธิที่พระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติไว้ สำหรับกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและเพิ่มนายจ้างของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดแต่เพียงให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่คนต่างด้าวเข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่ และกำหนดให้นายจ้างแจ้งนายทะเบียนทราบภายในสัปดาห์วันนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นเข้าทำงานเท่านั้น มิได้กำหนดกลไกการเปลี่ยนนายจ้างและการเพิ่มนายจ้างในลักษณะการขออนุญาตจากนายทะเบียนแต่ประการใด สำหรับความผิดและอัตราโทษของคนต่างด้าว กรณีที่ไม่แจ้งเข้าทำงาน และกรณีนายจ้างไม่แจ้งการจ้างคนต่างด้าวทำงาน พระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติอัตราโทษคนต่างด้าวและนายจ้างไว้เป็นโทษปรับเท่านั้น ส่วนกรณีคนต่างด้าวกระทำความผิดฐานทำงานโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ ได้กำหนดโทษปรับโดยมีอัตราโทษปรับที่เท่ากัน

ภายหลังจากที่พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้ใช้บังคับมาเป็นระยะเวลาห้าปีแล้ว พบว่าการกำหนดให้สิทธิในการทำงานไว้แต่เฉพาะในพระราชกำหนดฯ ไม่สามารถจำกัดการทำงานของคนต่างด้าวได้ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย อีกทั้งการเปลี่ยนนายจ้างของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานที่มีกลไกเพียงการแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายหลังจากที่ได้เข้าทำงานกับนายจ้างรายใหม่แล้ว ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานที่ขาดการควบคุม แม้ว่าจะออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวจะมีกลไกในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว กล่าวคือ การขออนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนซึ่งจะมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาตว่าคนต่างด้าวแต่ละรายสมควรที่จะทำงานในราชอาณาจักรหรือไม่ก็ตาม แต่เมื่อนายทะเบียนได้ออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวแล้ว คนต่างด้าวจะสามารถทำงาน

และเปลี่ยนนายจ้างได้อย่างอิสระโดยไม่มีการขออนุญาตจากนายทะเบียนอีก จึงทำให้ไม่สามารถตรวจสอบได้ว่านายจ้างรายใหม่ที่คนต่างด้าวเข้าทำงานนั้นมีความเหมาะสมเพียงพอที่จะจ้างคนต่างด้าวทำงานหรือไม่ อีกทั้งพระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติให้สิทธิคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนสามารถทำงานได้ตามประเภทงานที่พระราชกำหนดฯ ได้กำหนดไว้ในแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน โดยมีได้บัญญัติให้อำนาจนายทะเบียนสามารถควบคุมประเภทงานของคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานได้อย่างใด ซึ่งพบว่ามาตรการในการควบคุมประเภทงานของคนต่างด้าวกรณีของคนต่างด้าวทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้นั้น ไม่ว่าจะเป็นกรณีทำงานอื่นที่นอกเหนือจากที่ตนเองมีสิทธิทำได้ กรณีคนต่างด้าวกลุ่มที่มีสิทธิทำงานเฉพาะตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เช่น มีสิทธิทำงานเฉพาะงานกรรมกร แต่ไปทำงานอื่นที่ไม่ใช่งานกรรมกร โดยงานนั้นไม่ได้เป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ หรือกรณีคนต่างด้าวกลุ่มที่มีสิทธิทำงานได้ทุกชนิดยกเว้นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ได้ทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้โดยไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ อัตราโทษสำหรับการกระทำความผิดฐานดังกล่าวจะมีอัตราโทษที่ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมายที่ให้อำนาจกำหนดประเภทงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำเพื่อเป็นการสงวนรักษาอาชีพไว้ มิให้คนต่างด้าวเข้ามาแย่งงานแย่งอาชีพคนไทยได้ อีกทั้งคนต่างด้าวบางกลุ่มยังมีสิทธิทำงานได้ทุกประเภทแม้ว่าจะงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำก็ตาม นั้นย่อมหมายความว่าคนต่างด้าวกลุ่มนี้ไม่มีทางที่จะทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิทำได้อันเป็นความผิดที่พระราชกำหนดฯ บัญญัติไว้ได้เลย ซึ่งส่งผลให้รัฐไม่สามารถควบคุมและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ดังนั้น จึงควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ ในประเด็นสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าว และการเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้างเพื่อให้สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมายฉบับดังกล่าว รวมทั้งกำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวและนายจ้างให้เหมาะสมยิ่งขึ้นเพื่อเป็นมาตรการในการป้องปราม และอย่างยิ่ง มิให้คนต่างด้าวและนายจ้างกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายเพื่อให้การควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นการป้องกันปัญหาการแย่งอาชีพของคนไทยรวมทั้งปัญหาเกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัย การสาธารณสุข และปัญหาด้านสังคมต่อไป

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๓.๑ บทวิเคราะห์

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ประเทศไทยได้ตราพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๔๔ ขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ในการสงวนอาชีพและวิชาชีพบางประเภทเป็นอาชีพสงวนเฉพาะประชาชนชาวไทย โดยบัญญัติให้กำหนดอาชีพและวิชาชีพบางประเภทบางชนิดไว้สำหรับเป็นอาชีพหรือวิชาชีพเฉพาะคนไทย ซึ่งอาชีพและวิชาชีพประเภทใดให้เป็นอาชีพและวิชาชีพเฉพาะคนไทยในท้องที่ใด เมื่อใด จะประกาศกำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา ซึ่งพระราชบัญญัติดังกล่าวได้บัญญัติให้ผู้ฝ่าฝืนพระราชบัญญัติฯ หรือพระราชกฤษฎีกา ที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าว มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ จากนั้นรัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๕๔๕ โดยบัญญัติให้มีการตราพระราชกฤษฎีกากำหนดจำนวน หรืออัตราส่วนของคนไทยซึ่งโรงงานต้องใช้เป็นคนทำงานโดยกำหนดอัตราโทษสำหรับเจ้าของโรงงานกระทำการฝ่าฝืนพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามพระราชบัญญัติดังกล่าวให้มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท ต่อมารัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติสงเคราะห์อาชีพแก่คนไทย พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยยกเลิกพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และได้กำหนดกิจการอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม หรือธุรกิจ ซึ่งเจ้าของใช้คนงานตั้งแต่

สิบคนขึ้นไปต้องจัดให้มีคนงานซึ่งมีสัญชาติไทยเป็นจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละห้าสิบของจำนวนคนงานทั้งสิ้นได้แก่^๑

๑. การเชื่อมและการชุบโลหะ
๒. การทอผ้าด้วยเครื่องจักร
๓. การทำบล็อก แกะตรา
๔. การทำรองเท้า
๕. การทำเครื่องเรือน
๖. ก่อสร้าง ประกอบ แกะไขหรือซ่อมแซมยานพาหนะ หรืออุปกรณ์ของยานพาหนะ
๗. การสร้าง ประกอบ แกะไขหรือซ่อมแซมเครื่องจักร เครื่องยนต์ เครื่องไฟฟ้า หรือเครื่องวิทยุ
๘. การก่อสร้าง ต่อเติม ติดตั้ง บำรุงรักษา ซ่อมแซม ดัดแปลง หรือรื้อถอนอาคาร
๙. การทำไม้ขีดไฟ

ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้มีการประกาศใช้กฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวในรูปแบบของประกาศคณะปฏิวัติ ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ควบคุมการทำงานที่สมบูรณ์ฉบับแรกเนื่องจากก่อนหน้าประกาศคณะปฏิวัติฉบับนี้คนต่างด้าวมิสิทธิทำงานได้โดยไม่ต้องขอรับใบอนุญาต แต่หากไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำก็จะเป็นความผิดและมีโทษตามกฎหมายเท่านั้น โดยประกาศคณะปฏิวัตินี้ได้มีเจตนารมณ์ในการส่งเสริมและคุ้มครองการประกอบอาชีพของคนไทย กำหนดประเภทและสิทธิหน้าที่ของคนต่างด้าวที่จะเข้ามาประกอบอาชีพหรือทำงานในประเทศไทย และสิทธิหน้าที่ของนายจ้างที่จะจ้างคนต่างด้าวทำงาน ซึ่งกำหนดขอบเขตการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อคุ้มครองคนไทยให้ได้มีงานทำ โดยสงวนอาชีพที่คนไทยทำได้ไว้แก่คนไทย และเปิดโอกาสให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานเฉพาะกรณีที่เห็นว่าคนต่างด้าวมีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับความต้องการของประเทศ และงานนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อคนไทยที่จะได้เพิ่มพูนความรู้ความสามารถในวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ อีกทั้งจะเป็นประโยชน์ในการยกระดับฝีมือในการทำงานของคนไทย ซึ่งมีหลักการสำคัญดังนี้

๑. กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ
๒. กำหนดให้คนต่างด้าวต้องขอรับใบอนุญาตทำงาน
๓. กำหนดห้ามมิให้ผู้รับใบอนุญาตเปลี่ยนการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่ในการทำงานให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
๔. กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงานในธุรกิจของตนหรือรับเข้าทำงานในธุรกิจของตน ซึ่งงานนั้นมีลักษณะแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต
๕. กำหนดให้ผู้ซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน หรือให้คนต่างด้าย้ายไปทำงานในท้องที่อื่นตามที่ได้รับอนุญาต หรือคนต่างด้าวออกจากงาน ให้บุคคลซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงานในธุรกิจของตนแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับหรือวันที่ย้าย หรือวันที่ออกจากงาน แล้วแต่กรณี
๖. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าว (ทั้งที่มีใบอนุญาตทำงานและไม่มีใบอนุญาตทำงาน) ที่ทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๗. กำหนดให้คนต่างด้าวที่ทำงานโดยมิได้รับใบอนุญาตหรือฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดในใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

^๑ ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๒ ลงวันที่ ๑๗ มกราคม ๒๕๐๒

๘. กำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตที่เปลี่ยนการทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่ในการทำงาน ให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๙. กำหนดให้ผู้รับคนต่างด้าวที่ไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงาน หรือรับคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่แตกต่างจากลักษณะงานที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ต่อมารัฐบาลได้ตราพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งมีผลใช้บังคับเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยยังคงหลักการในการควบคุมการประกอบอาชีพหรือการทำงานของคนต่างด้าวตามประกาศของคณะปฏิวัติฯ ไว้เช่นเดิม และเพิ่มเติมประเภทของคนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่มีหลักฐานการได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้ต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายฉบับดังกล่าวด้วย โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๑. กำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ
๒. กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวบางกลุ่มทำได้
๓. กำหนดให้คนต่างด้าวขอรับใบอนุญาตทำงาน
๔. กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานส่งมอบใบอนุญาตทำงานคืนให้แก่นายทะเบียนเมื่อเลิกทำงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน
๕. กำหนดห้ามมิให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานทำงานอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
๖. กำหนดห้ามมิให้บุคคลได้รับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงานหรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน
๗. กำหนดให้ผู้รับคนต่างด้าวทำงานหรือให้คนต่างด้าวทำงานย้ายไปทำงานในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน หรือมีคนต่างด้าวออกจากงาน ให้บุคคลนั้นแจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือวันที่คนต่างด้าวนั้นย้ายหรือออกจากงานแล้วแต่กรณี
๘. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวทั้งที่มีใบอนุญาตทำงานและไม่มีใบอนุญาตทำงานที่ทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี หรือปรับตั้งแต่สองพันถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๙. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงาน หรือทำงานฝ่าฝืนเงื่อนไขในการอนุญาตให้ทำงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามเดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๑๐. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตทำงานแต่ไปทำงานอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงานหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ในการทำงานให้แตกต่างจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน โดยไม่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือนหรือปรับไม่เกินสองพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๑. กำหนดอัตราโทษบุคคลที่รับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตทำงานเข้าทำงานหรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานแตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

๑๒. กำหนดอัตราโทษผู้รับคนต่างด้าวทำงานหรือให้คนต่างด้าวทำงานย้ายไปทำงานในท้องที่อื่นนอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน หรือมีคนต่างด้าวออกจากงาน ไม่แจ้งต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานหรือวันที่คนต่างด้าวนั้นย้ายหรือออกจากงาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท

หลังจากนั้นได้มีการตราพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อปรับปรุงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ให้สอดคล้องกับลักษณะการเคลื่อนย้ายแรงงานในระบบเศรษฐกิจและปรับปรุงระบบการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยมีหลักการสำคัญดังนี้

๑. กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้
๒. กำหนดห้ามมิให้คนต่างด้าวทำงานใดนอกจากงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้ และได้รับใบอนุญาตทำงานจากนายทะเบียน
๓. กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานต้องทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานและกับนายจ้าง ณ ท้องที่หรือสถานที่ และเงื่อนไขตามที่ได้รับอนุญาต
๔. กำหนดให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตทำงานที่ประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทหรือลักษณะงาน นายจ้าง ท้องที่หรือสถานที่ทำงานหรือเงื่อนไข ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน
๕. กำหนดห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน เว้นแต่คนต่างด้าวซึ่งมีใบอนุญาตทำงานกับตนเพื่อทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ท้องที่หรือสถานที่ ที่ระบุไว้ในใบอนุญาต
๖. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาต ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปีหรือปรับตั้งแต่สองพันบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
๗. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวซึ่งได้รับใบอนุญาตทำงานแต่ทำงานอันเป็นการฝ่าฝืนเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท
๘. กำหนดอัตราโทษผู้ซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน โดยคนต่างด้าวมียาใบอนุญาตทำงาน แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับตน หรือมีใบอนุญาตทำงานกับตนแต่ไม่ทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ท้องที่หรือสถานที่ ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท
๙. กำหนดอัตราโทษผู้ซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยคนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน

แม้จะมีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าวมามากมายฉบับแต่กฎหมายแต่ละฉบับยังคงหลักการสำคัญในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวไว้ตามเจตนารมณ์เริ่มแรกในการตรากฎหมายควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติช่วยอาชีพและวิชาชีพ พุทธศักราช ๒๕๘๔ ได้กำหนดอาชีพและวิชาชีพบางประเภทบางชนิดไว้สำหรับเป็นอาชีพหรือวิชาชีพเฉพาะคนไทย ซึ่งหากคนต่างด้าวได้ไปทำอาชีพและวิชาชีพที่กำหนดไว้เฉพาะคนไทย ต้องมีความผิดและรับโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับซึ่งเป็นอัตราโทษที่สูงมากซึ่งแสดงให้เห็นว่าผู้ตรากฎหมายมุ่งที่จะคุ้มครองอาชีพและวิชาชีพไว้ให้แก่คนไทยมิให้คนต่างด้าวมาแย่งอาชีพแย่งงานคนไทยได้ ซึ่งเจตนารมณ์ดังกล่าวได้ส่งผ่านมายังประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ และพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ที่กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำและกำหนดงานที่ให้เฉพาะคนต่างด้าวบางกลุ่มทำได้เท่านั้น โดยคนต่างด้าวที่จะทำงานในประเทศต้องขออนุญาตทำงานต่อนายทะเบียน และเมื่อได้รับใบอนุญาตทำงานแล้วก็ห้ามมิให้ทำงานอื่นใดนอกจากงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาตหรือเปลี่ยนท้องที่หรือสถานที่ทำงานให้แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน รวมทั้งกำหนดห้ามมิให้บุคคลใดรับคนต่างด้าวซึ่งไม่มีใบอนุญาตเข้าทำงานหรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานที่มีลักษณะหรือเงื่อนไขในการทำงานที่แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้ในใบอนุญาต ซึ่งหากคนต่างด้าวหรือผู้ใดฝ่าฝืนได้กำหนดอัตราโทษที่จะลงแก่ผู้ที่กระทำความผิดในอัตราที่สูง และถึงแม้พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ จะเปลี่ยนหลักการการคุ้มครอง

อาชีพและประเภทงานของคนไทยจากหลักการที่กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ เป็นการกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวทำได้เพียงอย่างเดียวก็ตาม แต่ก็ยังเป็นหลักการที่จำกัดอาชีพและประเภทงานที่คนต่างด้าวจะเข้ามาทำในประเทศอยู่เช่นเดิม ทั้งยังกำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานต้องทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานและกับนายจ้าง ณ ที่ซึ่งหรือสถานที่และเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตทำงานเท่านั้น ซึ่งหากประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงานหรือลักษณะงาน นายจ้าง ที่ซึ่งหรือสถานที่ หรือเงื่อนไข ต้องขออนุญาตจากนายทะเบียนและต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนก่อนจึงจะสามารถทำได้ ตลอดจนกำหนดห้ามมิให้บุคคลได้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน และห้ามบุคคลได้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยคนต่างด้าวมียาใบอนุญาตทำงานแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับตน หรือมีใบอนุญาตทำงานกับตนแต่ไม่ทำงานตามประเภทหรือลักษณะงานที่ระบุไว้ในใบอนุญาต ณ ที่ซึ่งหรือสถานที่ ที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นการควบคุมมิให้คนต่างด้าวทำงานอื่นใดหรือกับนายจ้างอื่นใดนอกจากที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนแล้วเท่านั้น อย่างไรก็ตาม งานที่กำหนดให้คนต่างด้าวทำได้ ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ นั้น ยังไม่เคยออกมาใช้บังคับเลย ซึ่งในระหว่างนั้นก็ยังคงใช้พระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยอาศัยบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

ต่อมาได้มีการตราพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยมีหลักการให้มีการใช้ระบบอนุญาตเพียงเท่าที่จำเป็นและกำหนดกระบวนการในการควบคุมและตรวจสอบการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน การทำงานของคนต่างด้าว การรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน ให้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น รวมทั้งปรับปรุงอัตราโทษให้มีความเหมาะสม ซึ่งพระราชกำหนดดังกล่าวมีหลักการในลักษณะเป็นการอำนวยความสะดวกสำหรับคนต่างด้าวและนายจ้างซึ่งแตกต่างจากเจตนารมณ์ในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวที่ต้องการป้องกันมิให้คนต่างด้าวเข้ามาแย่งอาชีพของคนไทยทำให้มีข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวอยู่พอสมควร อีกทั้งประเภทงานที่คนต่างด้าวมียาสิทธิจะทำได้ตามกฎหมายนั้นมีค่อนข้างกว้างขวางมากและไม่มีกลไกในการตรวจสอบยับยั้งก่อนที่คนต่างด้าวจะเคลื่อนย้ายแรงงานหรือเปลี่ยนประเภทงาน โดยจะทราบได้ว่าคนต่างด้าวเคลื่อนย้ายแรงงานก็ต่อเมื่อมีการแจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อคนต่างด้าวเคลื่อนย้ายแรงงานไปแล้ว ส่วนการเปลี่ยนประเภทงานไม่มีกลไกในการตรวจสอบและยับยั้งการเปลี่ยนประเภทงานของคนต่างด้าวได้ โดยนายทะเบียนจะทราบถึงการเปลี่ยนประเภทงานเมื่อตรวจสอบพบในภายหลังว่าคนต่างด้าวยุคนั้นได้เปลี่ยนไปทำงานประเภทอื่นนอกจากประเภทงานที่ขอรับใบอนุญาตทำงานจากนายทะเบียนในตอนแรกซึ่งถ้างานที่ทำนั้นไม่ใช่งานที่นอกเหนือจากที่ตนมีสิทธิทำได้ก็ไม่ใช่ความผิดตามพระราชกำหนดฯ จากกรณีดังกล่าวเห็นได้ว่ารัฐไม่มีเครื่องมือในการควบคุมกำกับหรือยับยั้งการเคลื่อนย้ายแรงงานหรือการเปลี่ยนประเภทงานได้ ถึงแม้จะเห็นว่าการเคลื่อนย้ายแรงงานหรือการเปลี่ยนประเภทงานนั้นที่แม้เป็นประเภทงานที่คนต่างด้าวมียาสิทธิจะทำได้แต่ไม่มีความเหมาะสมที่จะให้คนต่างด้าวทำ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบอาชีพและวิชาชีพของคนไทย และความต้องการแรงงานต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเป็นสำคัญ แต่ก็ไม่มีอำนาจที่จะควบคุมมิให้คนต่างด้าวทำได้ โดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้มีหลักการสำคัญดังนี้

๑. กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

๒. กำหนดห้ามคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน

๓. กำหนดห้ามคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้อันเป็นการฝ่าฝืน

พระราชกำหนดฯ

๔. กำหนดห้ามผู้ได้รับคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน

๕. กำหนดห้ามผู้ใดให้คนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ

๖. กำหนดให้ผู้ซึ่งจ้างคนต่างด้าวทำงาน ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบชื่อและสัญชาติของคนต่างด้าว และลักษณะงานที่ให้ทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จ้าง และเมื่อคนต่างด้าวนั้นออกจากการงานให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวออกจากการงาน พร้อมทั้งระบุเหตุแห่งการออกจากการงานของคนต่างด้าว

๗. กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานมีหน้าที่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงผู้เป็นนายจ้าง สถานที่ทำงานของนายจ้าง และลักษณะงานหลักที่ทำ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เข้าทำงาน และต้องแจ้งทุกครั้งที่ย้ายนายจ้าง

๘. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือมีใบอนุญาตทำงาน แต่ได้ทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาท ถึงห้าหมื่นบาท และเมื่อได้ชำระค่าปรับแล้ว ให้ส่งคนต่างด้าวนั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

๙. กำหนดให้ผู้ซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือมีใบอนุญาตทำงาน แต่ให้ทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน ถ้ากระทำความผิดซ้ำอีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามผู้นั้นจ้างคนต่างด้าวทำงานเป็นเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ

๑๐. กำหนดอัตราโทษผู้ซึ่งจ้างคนต่างด้าวทำงาน โดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบชื่อและสัญชาติของคนต่างด้าวและลักษณะงานที่ให้ทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จ้าง และไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบเมื่อคนต่างด้าวนั้นออกจากการงาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

๑๑. กำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงผู้เป็นนายจ้าง สถานที่ทำงานของนายจ้าง และลักษณะงานหลักที่ทำ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่เข้าทำงาน ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

จะเห็นว่าเมื่อคนต่างด้าวได้รับใบอนุญาตทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ แล้ว ในส่วนของงานหรืออาชีพของคนต่างด้าวนั้น พระราชกำหนดดังกล่าวได้ควบคุมไม่ให้คนต่างด้าวทำงานอื่นนอกเหนือจากที่ตนเองมีสิทธิทำได้ตามพระราชกำหนดฯ เท่านั้น ซึ่งสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าว พระราชกำหนดฯ ได้บัญญัติไว้เป็นประเภท ดังนี้

๑. คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักร เป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่เพื่อการท่องเที่ยวหรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักร มีสิทธิทำงานได้ทุกชนิด ยกเว้น งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

๒. คนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น มีสิทธิทำงานตามที่หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายดังกล่าวอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานนั้น โดยสามารถทำได้แม้เป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

๓. คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ มีสิทธิทำงานตามประเภทที่คณะกรรมการกำหนด

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อันมิใช่คนต่างด้าวซึ่งรัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองอนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

๔. คนต่างด้าวดังต่อไปนี้ มีสิทธิทำงานได้ทุกชนิด แม้เป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ

(๑) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

(๒) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) คนต่างด้าวซึ่งได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๔) คนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้รับบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

๕. คนต่างด้าวที่รัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองอนุญาตเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง มีสิทธิทำงานตามประเภทงานที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

๖. คนต่างด้าวซึ่งเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ที่ได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีบัตรผ่านแดนหรือบัตรอื่นใดทำนองเดียวกันที่อธิบดีกรมการจัดหางานกำหนด มีสิทธิทำงานตามประเภทงานที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การที่จะพิจารณาว่าคนต่างด้าวในแต่ละกลุ่มมีสิทธิในการทำงานอย่างไรต้องพิจารณาจากงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำมีงานใดบ้างประกอบกัน โดยกระทรวงแรงงานได้ประกาศกำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำไว้ ๔ บัญชี ดังนี้^๒

๑. บัญชีหนึ่ง งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำโดยเด็ดขาด ได้แก่

(๑) งานแกะสลักไม้

(๒) งานขั้วยานยนต์หรืองานขั้วยานพาหนะที่ไม่ใช่เครื่องจักรหรือเครื่องกลในประเทศ ยกเว้น งานขั้วเครื่องบินระหว่างประเทศ หรืองานขั้วรถยก (Forklift)

(๓) งานขายทอดตลาด

(๔) งานเจียรระไนหรือขัดเพชรหรือพลอย

(๕) งานตัดผม งานตัดผม หรืองานเสริมสวย

(๖) งานทอผ้าด้วยมือ

(๗) งานทอเสื่อ หรืองานทำเครื่องใช้ด้วยกก หวาย ปอ ฟาง ไม้ไผ่ เยื่อไม้ไผ่ พืชหญ้า ขนไก่ ก้านทางมะพร้าว เส้นใย ลวด หรือวัสดุอื่น

(๘) งานทำกระดาษสาด้วยมือ

(๙) งานทำเครื่องเงิน

(๑๐) งานทำเครื่องดนตรีไทย

(๑๑) งานทำเครื่องถม

(๑๒) งานทำเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องนาก

^๒ ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ลงวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

(๑๓) งานทำเครื่องลงหิน
 (๑๔) งานทำตุ๊กตาไทย
 (๑๕) งานทำบาตร
 (๑๖) งานทำผลิตภัณฑ์จากผ้าไหมด้วยมือ
 (๑๗) งานทำพระพุทธรูป
 (๑๘) งานทำร่มกระดาษหรือผ้า
 (๑๙) งานนายหน้า หรืองานตัวแทน ยกเว้นงานนายหน้าหรืองานตัวแทนในธุรกิจการค้า หรือการลงทุน ระหว่างประเทศ

(๒๐) งานนวดไทย
 (๒๑) งานมวนบุหรืด้วยมือ
 (๒๒) งานมัคคุเทศก์หรืองานจัดนำเที่ยว
 (๒๓) งานเร่ขายสินค้า
 (๒๔) งานเรียงตัวพิมพ์อักษรไทยด้วยมือ
 (๒๕) งานสาวหรือบิดเกลียวไหมด้วยมือ
 (๒๖) งานเสมียนพนักงานหรือเลขานุการ
 (๒๗) งานให้บริการทางกฎหมายหรืออรรถคดี ยกเว้นงานดังต่อไปนี้
 (ก) งานปฏิบัติหน้าที่อนุญาตตุลาการ
 (ข) งานให้ความช่วยเหลือหรือทำการแทนในการดำเนินกระบวนการพิจารณา
 ขึ้นอนุญาตตุลาการ ในกรณีที่กฎหมายซึ่งใช้บังคับแก้ข้อพิพาทที่พิจารณาโดยอนุญาตตุลาการนั้น
 มิใช่กฎหมายไทย

๒. บัญชีสอง งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำโดยมีเงื่อนไขให้คนต่างด้าวทำงานได้ตามข้อตกลง
 ระหว่างประเทศ หรือพันธกรณีที่ประเทศไทยมีความผูกพันภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย ได้แก่

(๑) งานควบคุม ตรวจสอบ ปฏิบัติงาน หรือให้บริการทางบัญชียกเว้นงานดังต่อไปนี้
 (ก) งานตรวจสอบภายในเป็นครั้งคราว
 (ข) งานตามข้อตกลงระหว่างประเทศหรือพันธกรณีที่ประเทศไทยมีความผูกพัน
 โดยที่สภาวิชาชีพเป็นผู้ให้การรับรองคุณสมบัติ

(๒) งานในวิชาชีพวิศวกรรม สาขาวิศวกรรมโยธาที่เกี่ยวกับงานให้คำปรึกษา งานวางโครงการ
 งานออกแบบและคำนวณ งานควบคุมการก่อสร้าง หรือการผลิต งานพิจารณาตรวจสอบ งานอำนวยการ
 จัดระบบ วิจัย ทดสอบ ยกเว้น เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมและวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมตามข้อตกลง
 ยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียน (MRA) รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวกับการให้บริการ
 วิศวกรรมข้ามแดน หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมโยธา ตามกฎหมาย
 ว่าด้วยวิศวกร

(๓) งานในวิชาชีพสถาปัตยกรรมที่เกี่ยวข้องกับงานศึกษาโครงการ งานออกแบบ งานบริหาร
 และอำนวยการก่อสร้าง งานตรวจสอบ หรืองานให้คำปรึกษา ยกเว้น เป็นผู้ประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรม
 และวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามข้อตกลงยอมรับร่วมคุณสมบัตินักวิชาชีพของอาเซียนด้านบริการ
 สถาปัตยกรรม (MRA) รวมทั้งข้อตกลงระหว่างประเทศอื่นที่เกี่ยวกับการให้บริการสถาปนิกข้ามแดน
 จากสภาสถาปนิก หรือผู้ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสถาปัตยกรรมควบคุมตามกฎหมายว่าด้วยสถาปนิก

๓. บัญชีสาม งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำโดยมีเงื่อนไขให้คนต่างด้าวทำงานฝีมือหรือกึ่งฝีมือนั้นได้
 ก็แต่เฉพาะงานที่มีนายจ้าง ได้แก่

- (๑) งานกลสิกรรม งานเลี้ยงสัตว์ งานป่าไม้ หรืองานประมง
- (๒) งานช่างก่ออิฐ งานช่างไม้ หรืองานช่างก่อสร้างอาคาร
- (๓) งานทำที่นอนหรือผ้าห่มนวม
- (๔) งานทำมิด
- (๕) งานทำรองเท้า
- (๖) งานทำหมวก
- (๗) งานประดิษฐ์เครื่องแต่งกาย
- (๘) งานปั้นหรือทำเครื่องปั้นดินเผา

๔. บัญชีสิ่ง งานที่ห้ามคนต่างด้าวทำโดยมีเงื่อนไขให้คนต่างด้าวทำงานนั้นได้ก็แต่เฉพาะงานที่มีนายจ้าง และได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลง หรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ได้แก่

- (๑) งานกรรมกร
- (๒) งานขายของหน้าร้าน

ดังนั้น สิทธิในการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชกำหนดฯ จึงแยกได้ดังนี้

๑. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๑^๓ ได้แก่ คนต่างด้าวที่มีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่เพื่อการท่องเที่ยว หรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักร ซึ่งแบ่งเป็น

- (๑) คนต่างด้าวที่ประสงค์ที่จะเข้ามาทำงานในประเทศ โดยการขอตรวจลงตรา (Visa) ประเภท Non - Immigrant รหัส B หรือรหัสอื่น
- (๒) คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เพื่อทำงานภายใต้บันทึกความตกลงหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ (MOU) ซึ่งได้แก่คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม คนกลุ่มนี้จะได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประเภท Non - Immigrant รหัส L-A

คนต่างด้าวกลุ่มนี้มีสิทธิทำงานได้ทุกชนิด ยกเว้นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยคนต่างด้าวตาม (๒) ยังมีสิทธิทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำที่กำหนดไว้ในบัญชีรวมทั้งมีสิทธิขอเปลี่ยนแปลงรายการ หรือเพิ่มรายการในการทำงานในประเภทงานตามบัญชีสามได้อีกด้วย ดังนั้น การทำงานของคนต่างด้าวกลุ่มนี้ที่จะเป็นความผิดฐานทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ คือเมื่อคนต่างด้าวไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำเท่านั้น ถึงแม้ว่าจะไปทำงานอื่น ๆ นอกจากที่ระบุไว้ในใบอนุญาตทำงานก็ไม่เป็นความผิดแต่อย่างใด

๒. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๒^๔ ได้แก่ คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น โดยคนกลุ่มนี้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ได้รับการตรวจลงตรา (Visa) ประเภท Non - Immigrant รหัส IB โดยมีสิทธิทำงานตามประเภทที่ผู้รับผิดชอบตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่นอนุญาตเท่านั้น ทั้งนี้ แม้งานนั้นจะเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำก็สามารถทำได้ แต่หากไปทำงานอื่นนอกจากที่ผู้รับผิดชอบตามกฎหมายดังกล่าว อนุญาตแล้ว จะเป็นความผิดฐานทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้

^๓ มาตรา ๕๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๔ มาตรา ๖๒ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๓. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๓^๕ ได้แก่

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๖๓/๒ แห่งพระราชกำหนดฯ^๖

คนต่างด้าวในกลุ่มนี้สิทธิในการทำงานจะแตกต่างกัน กล่าวคือ คนต่างด้าวตาม (๑) มีสิทธิทำงานตามประเภทงาน ดังนี้^๗

๑. งานช่างซ่อมจักรยาน
๒. งานประกอบและซ่อมเบาะรถ
๓. งานช่างประกอบและซ่อมตัวถังรถ
๔. งานช่างประกอบและซ่อมท่อไอเสียรถ
๕. งานบัดกรีโลหะแผ่นด้วยมือ
๖. งานช่างไม้เครื่องเรือน
๗. งานช่างไม้ก่อสร้างอาคาร
๘. งานเลื่อยไม้ในโรงงานแปรรูปไม้
๙. งานช่างปูน
๑๐. งานช่างทาสี
๑๑. งานช่างประกอบและซ่อมประตูหน้าต่าง
๑๒. งานช่างตีมุ้งลวด
๑๓. งานช่างย้อมผ้า
๑๔. งานช่างตัดเย็บเสื้อผ้า ยกเว้นการตัดเย็บเสื้อผ้าสตรี
๑๕. งานช่างซักรีดเสื้อผ้า
๑๖. งานทำสวนผักและผลไม้
๑๗. งานเลี้ยงสัตว์ ยกเว้น งานเลี้ยงไหม
๑๘. งานขายปลีกสินค้าที่ไม่ใช่เวชภัณฑ์ เคมีภัณฑ์ เครื่องรับวิทยุ เครื่องรับโทรทัศน์ กล้องถ่ายภาพนิ่ง กล้องถ่ายภาพยนต์ อาวุธปืนหรือวัตถุระเบิด และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องทั้งเครื่องอะไหล่
๑๙. งานขายอาหารหรือเครื่องดื่ม
๒๐. งานผลิตอาหารหรือเครื่องดื่ม
๒๑. งานช่างประกอบและซ่อมรองเท้า
๒๒. งานช่างซ่อมนาฬิกา ปากกา และแว่นตา

^๕ มาตรา ๖๓ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๖ พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๓/๒ ในกรณีที่รัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือยกเว้นให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้คนต่างด้าวผู้นั้นหรือจำพวกนั้นบรรดาที่มีใช้คนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓/๑ ขออนุญาตทำงานได้ โดยคณะรัฐมนตรีจะกำหนดประเภทของงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

^๗ ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทำได้ ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๙

๒๓. งานช่างลับมีด และของมีคมอื่น ๆ

๒๔. งานช่างทำกรอบรูป

๒๕. งานช่างเครื่องทอง เครื่องเงิน หรือเครื่องโลหะมีค่าอื่น ๆ

๒๖. งานช่างทอผ้าไหมพรมและทอผ้าด้วยมือ ยกเว้น งานทอผ้าไหมและงานทำผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับเส้นไหม

๒๗. งานกรรมกร

เหตุที่คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ มีสิทธิทำงานได้ ๒๗ ประเภท ดังกล่าวข้างต้นนั้น เนื่องจากเดิมพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ มีหลักการในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวไว้ ๒ ลักษณะ กล่าวคือ ควบคุมในลักษณะกำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ซึ่งมีอยู่ ๓๙ ประเภทงาน ตามพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม และควบคุมในลักษณะกำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวทำ ซึ่งมีอยู่ ๒๗ ประเภทงาน โดยคนต่างด้าวที่จะทำงานได้ ๒๗ ประเภทงานตามที่ยกมาข้างต้น ต้องเป็นคนต่างด้าวดังต่อไปนี้^๔

๑. คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศ ซึ่งได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศ หรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

๒. คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ระหว่างรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

๓. คนต่างด้าวที่เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

๔. คนต่างด้าวโดยผลของการถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

ต่อมารัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และอยู่ระหว่างรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร คนต่างด้าวตามข้อ ๒ ข้างต้น สามารถทำได้ไว้ ๒ ประเภท ได้แก่ งานรับใช้ในบ้าน และงานกรรมกร^๕ คนต่างด้าวตามข้อ ๑ ข้อ ๓ และข้อ ๔ จึงยังคงสามารถทำงานได้ ๒๗ ประเภท เช่นเดิม

ภายหลังได้มีการปรับปรุงพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ โดยตราพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้ยกเลิกพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทั้งฉบับ แต่ก็ยังคงหลักการในการจัดกลุ่มคนต่างด้าวตามที่พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้บัญญัติไว้ โดยในมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งได้บัญญัติว่า “คนต่างด้าวซึ่งไม่อาจขอรับใบอนุญาตตามมาตรา ๙ เพราะเหตุดังต่อไปนี้ อาจขอรับใบอนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติและผลกระทบต่อสังคม

๑. ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

^๔ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

^๕ ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๑๔) ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗

๒. เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

๓. ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

๔. เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๕

๕. เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ ประกาศตามวรรคหนึ่ง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดไว้ด้วยก็ได้”

จากที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่าคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ เป็นคนต่างด้าวในกลุ่มเดิมตามที่มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ได้กำหนดไว้ ดังนั้น คนต่างด้าวตาม (๑) (๓) (๔) และ (๕) จึงยังสามารถทำงานได้ ๒๗ ประเภท ส่วนคนต่างด้าวตาม (๒) สามารถทำงานได้ ๒ ประเภท โดยผลของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑^{๑๐} ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ตามมาตรา ๑๓ (๒) สามารถทำงานได้ ๔ ประเภทงาน ได้แก่^{๑๑}

๑. งานกรรมกร

๒. งานรับใช้ในบ้าน

๓. ช่างเครื่องยนต์ในเรือประมงทะเล^{๑๒}

๔. งานผู้ประสานงานด้านภาษากัมพูชา ลาว หรือเมียนมา^{๑๓}

สำหรับคนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือพยานในความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ สามารถทำงานได้ทุกประเภทงาน ตามที่นายจ้างได้ตกลงว่าจ้าง^{๑๔}

เมื่อคณะรัฐมนตรีได้กำหนดประเภทยานงานที่คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ เท่านั้น มีผลทำให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๑) (๓) (๔) และ (๕) ยังคงสามารถทำงานได้ ๒๗ ประเภทงาน โดยผลของมาตรา ๖๐ แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว

^{๑๐} พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

มาตรา ๖๐ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดี ซึ่งได้ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความในพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๔ และยังมีผลใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้ใช้บังคับต่อไป เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ และให้ถือเสมือนเป็นพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ มติคณะรัฐมนตรี หรือคำสั่งของรัฐมนตรีหรืออธิบดีที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

^{๑๑} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทยานงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๒} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทยานงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๒) ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘

^{๑๓} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทยานงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ ลงวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๙

^{๑๔} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทยานงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือพยานในความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๐

ต่อมาเมื่อมีการตราพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ คนต่างด้าวที่ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใด แทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ ได้บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๓ (๑) แห่งพระราชกำหนดดังกล่าว^{๑๕} และเมื่อคณะรัฐมนตรียังมิได้กำหนดประเภทงานที่คนต่างด้าวกลุ่มนี้ทำได้ตามพระราชกำหนดฯ ดังนั้น คนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓ (๑) แห่งพระราชกำหนดฯ จึงมีสิทธิทำงานได้ ๒๗ ประเภทงาน ตามที่กล่าวข้างต้น โดยผลของมาตรา ๑๔๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๖}

สำหรับคนต่างด้าวที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อรอการส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๖๓/๒^{๑๗} ตามมาตรา ๖๓ (๒) แห่งพระราชกำหนดฯ ได้แก่ คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาวและเมียนมา ที่เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาต หรือการอนุญาตสิ้นสุดลงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง หรือทำงานโดยไม่มีใบอนุญาต หรือทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้อันเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว และได้ดำเนินคดีเสร็จสิ้นและถูกกักตัวในสถานกักตัวก่อนวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ เพื่อรอการส่งกลับ^{๑๘} โดยคนต่างด้าวกลุ่มนี้มีสิทธิทำงานได้เฉพาะงานบ้านหรืองานกรรมกร ยกเว้น งานกรรมกรในเรือประมง^{๑๙}

๔. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๔^{๒๐} ได้แก่

- (๑) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น
- (๒) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ
- (๓) คนต่างด้าวซึ่งได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
- (๔) คนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้รับบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

^{๑๕} มาตรา ๖๓ คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจขออนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานตามประเภทที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ผลกระทบต่อสังคม และมนุษยธรรม

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใด แทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๑๖} พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

มาตรา ๑๔๕ บรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๑ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกำหนดนี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

^{๑๗} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๖

^{๑๘} ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้ต้องกักอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเพื่อรอการส่งกลับ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

^{๑๙} ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเป็นผู้ต้องกักอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ เพื่อรอการส่งกลับภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

^{๒๐} มาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

คนต่างด้าวกลุ่มนี้มีสิทธิทำงานทุกประเภท รวมทั้งงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ ดังนั้น คนต่างด้าวกลุ่มนี้ จึงไม่สามารถทำความผิดฐานทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ตามพระราชกำหนดฯ ได้

๕. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๕ ได้แก่^{๒๑} คนต่างด้าวที่รัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อนุญาตให้เข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง มิใช่คนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓/๑๒๒ มีสิทธิทำงานกับนายจ้างได้ทุกประเภทงานที่มีได้ มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง๒๓ เช่นเดียวกับคนต่างด้าว ซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงาน ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลง หรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทย ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ

๖. คนต่างด้าวกลุ่มที่ ๖ ได้แก่^{๒๔} คนต่างด้าวซึ่งเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับ ประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีบัตรผ่านแดนหรือบัตรอื่นใดทำนองเดียวกันที่อธิบดี กรมการจัดหางานกำหนด ประกอบด้วยคนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา ลาว และกัมพูชา ซึ่งมีสิทธิในการทำงาน งานกรรมกร และงานรับใช้ในบ้าน^{๒๕} โดยมีเงื่อนไขดังนี้

(๑) คนต่างด้าวสัญชาติเมียนมา สามารถเดินทางเข้ามาทำงานได้ ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน โดยต้องมีการตรวจสุขภาพและทำประกันสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และต้องทำงานในท้องที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ท้องที่ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสหภาพ เมียนมาว่าด้วยการข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

(ข) ท้องที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

(๒) คนต่างด้าวสัญชาติลาว สามารถเดินทางเข้ามาทำงานได้ ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน โดยต้องมีการตรวจสุขภาพและทำประกันสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และต้องทำงานในท้องที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ท้องที่ตามความตกลงว่าด้วยการเดินทางข้ามแดนระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย กับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

(ข) ท้องที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

^{๒๑} มาตรา ๖๓/๒ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนด การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๒} พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงาน ของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๓/๑ คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจขออนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานได้

(๑) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

(๒) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) คนต่างด้าวซึ่งได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๔) คนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้รับบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วย การทะเบียนราษฎร

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๒๓} มาตรา ๗ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้งานใดเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำก็ได้ โดยจะห้ามเด็ดขาด หรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๒๔} มาตรา ๖๔ คนต่างด้าวซึ่งเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีบัตรผ่านแดน หรือบัตรอื่นใดทำนองเดียวกันที่อธิบดีกำหนด อาจได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้ทำงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลา หรือตามฤดูกาลและในท้องที่ที่กำหนดได้

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๒๕} ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี การใช้บังคับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

(๓) คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา สามารถเดินทางเข้ามาทำงานได้ ครั้งละไม่เกิน ๓ เดือน โดยต้องมีการตรวจสุขภาพและทำประกันสุขภาพตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข และต้องทำงานในท้องที่ดังต่อไปนี้

(ก) ท้องที่ตามความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสัญจรข้ามแดนระหว่างประเทศทั้งสอง

(ข) ท้องที่ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ

อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ยังไม่อนุญาตให้คนสัญชาติตนใช้บัตรผ่านแดนเพื่อเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้ เพราะฉะนั้นคนต่างด้าวกลุ่มนี้จึงมีเฉพาะคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา และสัญชาติเมียนมาเท่านั้น ซึ่งสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าวกลุ่มนี้ เนื่องจากคณะรัฐมนตรียังไม่ได้ประกาศกำหนดท้องที่ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติใด เพื่อทำงานประเภทหรือลักษณะใด โดยมีเงื่อนไขอย่างใดตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้น สิทธิในการทำงานของคนต่างด้าวกลุ่มนี้จึงต้องเป็นไปตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี การใช้บังคับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งออกตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยผลของมาตรา ๑๔๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐^{๒๖}

ในการดำเนินนโยบายการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวที่ผ่านมา^{๒๗} สำหรับคนต่างด้าวที่เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองนั้น ได้มีการดำเนินการ ดังนี้

๑. การจดทะเบียนผ่อนผันและอนุญาตทำงานรับใช้ในบ้านและกรรมกรระหว่างรอการส่งกลับประเทศ นับจากแรงงานประเทศเพื่อนบ้านลักลอบเข้าเมืองและทำงานในประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น ประกอบกับแรงกดดันจากภาคธุรกิจเอกชนทำให้รัฐบาลต้องหาทางรับมือปัญหาจากการขยายตัวของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมือง โดยการใช้นโยบายที่มีความยืดหยุ่นมากขึ้น โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒ เปิดนโยบาย “ผ่อนผัน” ให้บุคคลที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมือง สามารถทำงานได้ในลักษณะชั่วคราวตามเงื่อนไขที่รัฐกำหนด ทั้งนี้ ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ภายใต้การนำของนายอานันท์ ปันยารชุน นายกรัฐมนตรีในขณะนั้น มีนโยบายผ่อนปรนต่อแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงาน โดยให้มีการดำเนินการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวเป็นครั้งแรกด้วยมาตรการดำเนินการเกี่ยวกับใบอนุญาตทำงานของผู้หลบหนีเข้าเมือง เฉพาะแรงงานสัญชาติเมียนมาที่เข้ามาในประเทศไทย ภายหลังวันที่ ๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ตั้งหลักแหล่งอยู่ในประเทศไทยมีชื่ออยู่ในทะเบียนประวัติ และมีบัตรประจำตัวผู้หลบหนีเข้าเมืองที่ทางราชการออกให้เพื่ออยู่ในราชอาณาจักรไทยชั่วคราว โดยกำหนดให้พื้นที่ที่นายจ้างสามารถจ้างแรงงานต่างด้าวดังกล่าวได้เพียง ๙ จังหวัดชายแดน ซึ่งเป็นจังหวัดที่มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานอยู่ก่อนแล้วคือจังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ แม่ฮ่องสอน ตาก กาญจนบุรี ราชบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร และระนอง ในประเภทกิจการ ๒๗ กิจการ และให้นายจ้างพาแรงงานต่างด้าวมารายงานตัวเพื่อขอประกันตัวในอัตรา ๕,๐๐๐ บาทต่อลูกจ้างหนึ่งคน และยื่นขอใบอนุญาตทำงานนโยบายในระบบการประกันตัวแรงงานในครั้งนั้นไม่ประสบความสำเร็จเนื่องจากนายจ้างหรือเจ้าของสถานประกอบการอ้างว่าอัตราค่าประกันตัวแรงงานต่อคนสูงเกินไปต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๓๖ ได้มีการเปลี่ยนแปลงกฎหมายการประมงไทย โดยอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสามารถทำงานในเรือประมงของไทยในจังหวัดชายฝั่ง ๒๒ จังหวัดได้ ถ้านายจ้างมาจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว

^{๒๖} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๑๖

^{๒๗} มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๖๐). รายงานฉบับสมบูรณ์ ปรับปรุงครั้งที่ ๑ โครงการศึกษาการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว เสนอกรมการจัดหางาน, กระทรวงแรงงาน,

การประกาศผ่อนผันกระทำโดยใช้วิธีออกประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ๒๕๒๒^{๒๔} โดยผ่อนผันให้บุคคลที่มีสถานะเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองเฉพาะ จากสามประเทศเพื่อนบ้าน คือ เมียนมา ลาว และกัมพูชา เท่านั้น สามารถทำงานได้ตามเงื่อนไข ที่รัฐกำหนดเป็นครั้ง ๆ ไป และวางแผนปฏิบัติในการอนุญาตจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับการผ่อนผัน ตามมติคณะรัฐมนตรีเป็นรายปีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๙ การประกาศผ่อนผันนี้อยู่บนแนวความคิดของการควบคุม จำนวนแรงงานที่ได้รับอนุญาตและผ่อนผันให้ทำงานได้เฉพาะอาชีพกรรมกรเท่านั้น โดยประเภทของกิจการ และพื้นที่ที่ผ่อนผันให้มีการจ้างงานมีความแตกต่างกันไปในแต่ละช่วงเวลา

๒. บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา จะเห็นได้ว่าประเทศไทยได้มุ่งการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวไปที่การให้แรงงานต่างด้าวที่ลักลอบ เข้ามาทำงานไปจดทะเบียนเพื่อให้เป็นการปรากฏตัวและมีข้อมูลอยู่ในระบบการจดทะเบียนของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับระบบการอนุญาตทำงานของกระทรวงแรงงานเป็นหลักในช่วงแรกจึงได้มีการเปิด ให้มีการจดทะเบียนเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่องแต่การจดทะเบียนยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ต่อมารัฐบาลมีแนวคิดปรับเปลี่ยนสถานะของแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้เป็นคนเข้าเมืองถูกต้อง ตามกฎหมาย โดยนโยบายการย้ายถิ่นของประเทศไทยเกิดขึ้นในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๔๕ - ๒๕๔๖ ซึ่งเป็นเรื่องสืบเนื่อง มาจากการประชุมและปฏิญญากรุงเทพฯด้วยการจัดการเข้าเมืองผิดกฎหมายในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ โดยมีการ กำหนดยุทธศาสตร์ที่วางเป้าหมายสูงสุดว่าประเทศไทยจะไม่มีแรงงานผิดกฎหมายที่ต้องผ่อนผันให้ทำงานอีก ต่อไป จึงกำหนดให้มีการปรับสถานะแรงงานที่เข้าเมืองด้วยวิธีผิดกฎหมายให้เป็นแรงงานที่เข้าเมืองและทำงาน อย่างถูกต้องตามกฎหมายเมื่อมีการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงาน (Memoranda of Understanding on Cooperation in the Employment of Workers) กับเพื่อนบ้าน ๓ ประเทศ ได้แก่ ลาว (ลงนามในปี พ.ศ. ๒๕๔๕) กัมพูชา และเมียนมา (ทั้งคู่ลงนามในปี พ.ศ. ๒๕๔๖) การมี MOU ฉบับนี้ นับว่าเป็นครั้งแรกที่จัดให้แรงงานต่างด้าวฝีมือต่ำจากประเทศเพื่อนบ้านมีช่องทางทางกฎหมายที่จะเข้ามา ทำงานในประเทศไทย การลงนามใน MOU เป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งเพราะเป็นครั้งแรกที่ประเทศไทย กับประเทศเพื่อนบ้านประชุมแบบทวิภาคีในเรื่องที่มีแรงงานต่างด้าวผิดกฏจำนวนมากได้โดยย้ายข้ามชายแดนมา และพยายามร่วมมือกันดำเนินการแก้ไขปัญหา

การลงนามในบันทึกความเข้าใจกับประเทศลาว เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๕ ตัวบทของ MOU ฉบับนี้มีสาระสำคัญเพื่อเปิดช่องทางความร่วมมือในการตรวจสอบรายชื่อและสัญชาติ ของแรงงานต่างด้าว และป้องกันการลักลอบค้ามนุษย์ในส่วน MOU กับประเทศกัมพูชาที่ได้ลงนามเมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้น มีระยะเวลาห้าปีเพื่อคุ้มครองแรงงานต่างด้าว ทั้งในด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน ตลอดจนความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สินของแรงงานต่างด้าวและการลงนามใน MOU กับประเทศเมียนมา เมื่อวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๖ นั้นเพื่อสร้างช่องทางในการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว รวมทั้ง การแลกเปลี่ยนแรงงานต่างด้าวที่มีศักยภาพมากขึ้น ซึ่งจากการลงนามใน MOU ทำให้มีการกำหนดระเบียบ กฎเกณฑ์ในการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างด้าว โดยอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานอยู่ในประเทศไทย ไม่เกินสี่ปี

อย่างไรก็ตาม สืบเนื่องจากข้อความใน MOU ข้อ ๙ ระบุข้อความเกี่ยวกับการเว้น ระยะเวลาในการกลับมาทำงานเมื่อครบวาระการจ้างงาน ๔ ปี โดยระบุว่า “เว้นแต่ระบุไว้เป็นอย่างอื่น เงื่อนไขการจ้างแรงงานจะไม่เกิน ๒ ปี หากจำเป็นอาจขยายออกไปเป็นระยะเวลาอีก ๒ ปี ไม่ว่ากรณีใด ระยะเวลาการจ้างแรงงานจะไม่เกิน ๔ ปี หลังจากนั้นให้ถือว่าเป็นการสิ้นสุดระยะเวลาการจ้างงานแรงงาน ซึ่งได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขการจ้างเสร็จสิ้นแล้ว จะสมัครเข้ารับการจ้างซ้ำได้ต่อเมื่อได้เว้นระยะเวลา ๓ ปี”

^{๒๔} พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒

มาตรา ๑๗ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่อง รัฐมนตรีโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักร ภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในกรณีใด ๆ ก็ได้

กรมการจัดหางานได้เสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาการเว้นระยะการกลับไปประเทศต้นทางของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาตามระบบ MOU โดยเสนอต่อที่ประชุมคณะอนุกรรมการประสานงานจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานและคณะกรรมการนโยบายการจัดการปัญหาแรงงานต่างด้าวและการค้ามนุษย์ด้านแรงงานและที่ประชุมมีมติให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘ พิจารณาเห็นชอบให้มีการปรับปรุงบันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือในการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา รัฐบาลสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และรัฐบาลราชอาณาจักรกัมพูชา ในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับระยะเวลาการกลับเข้าทำงานใหม่ของแรงงานต่างด้าวหลังทำงานครบกำหนด ๔ ปี แล้ว จากเดิมกำหนดไว้ ๓ ปี ให้ลดลงเหลือ ๓๐ วัน เพื่อความต่อเนื่องของการทำงานและสอดคล้องกับระยะเวลาการเตรียมการจัดทำเอกสารเพื่อกลับเข้ามาทำงานใหม่ และเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานได้มอบหมายให้สำนักประสานความร่วมมือระหว่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน ดำเนินการเจรจา MOU ระหว่างประเทศในภาพรวมของกระทรวง เพื่อพิจารณาแก้ไข MOU กับประเทศเมียนมา ลาว กัมพูชา ในประเด็นต่าง ๆ โดยเฉพาะการปรับระยะเวลาการกลับเข้าทำงานใหม่ของแรงงานต่างด้าวหลังทำงานครบกำหนด ๔ ปี แล้ว จากเดิมกำหนดไว้ ๓ ปี ให้ลดลงเหลือ ๓๐ วัน

กระทรวงแรงงานได้เสนอ (ร่าง) บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา และ (ร่าง) ข้อตกลงด้านการจ้างแรงงาน (Agreement) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาในวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๘ และคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๘ เห็นชอบและอนุมัติตามที่กระทรวงแรงงานเสนอ โดยเห็นชอบ (ร่าง) บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา มีสาระสำคัญครอบคลุมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสองประเทศในด้านแรงงาน ได้แก่ ความร่วมมือทางวิชาการ ความร่วมมือด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน ความร่วมมือด้านการจ้างงานระหว่างสองประเทศ ความร่วมมือด้านวิชาการอื่น ๆ ที่คู่เจรจามีความสนใจ และการจัดประชุมร่วมระหว่างสองฝ่ายทั้งระดับรัฐมนตรีและระดับหน่วยงานปฏิบัติ และ (ร่าง) ข้อตกลงด้านการจ้างแรงงาน (Agreement) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา มีวัตถุประสงค์เพื่อทบทวนการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับเดิม ซึ่งได้มีการลงนามเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน อำนวยความสะดวกในการจ้างแรงงานที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส คำนึงถึงสิทธิของแรงงานและจัดปัญหาการจ้างงานผิดกฎหมาย และการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้ลงนามของผู้แทนฝ่ายไทยในการลงนามในบันทึกความเข้าใจฯ และข้อตกลงฯ และให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้ลงนามในเอกสารดังกล่าว โดยให้กระทรวงแรงงาน ได้รับความเห็นของกระทรวงสาธารณสุขเกี่ยวกับข้อเสนอเพื่อสร้างความมั่นคงด้านระบบสุขภาพของประเทศ ซึ่งแรงงานต่างด้าวสัญชาติกัมพูชาทุกรายต้องมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง โดยสถานบริการของรัฐ เนื่องจากเป็นการเฝ้าระวังโรคและหากพบความผิดปกติที่อาจต้องมีการเข้ารับบริการรักษาพยาบาล ซึ่งรัฐจะต้องรับภาระต่อไป และต้องมีการประกันสุขภาพในช่วงระยะเวลาไม่น้อยกว่าระยะเวลาที่อนุญาตให้ทำงานอยู่ในประเทศไทย เพื่อให้แรงงานเข้าถึงบริการสุขภาพและเพื่อลดภาระด้านค่าใช้จ่ายในการให้บริการของหน่วยบริการสุขภาพ รวมถึงการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไปพิจารณาดำเนินการต่อไป

ต่อมากระทรวงแรงงานได้เสนอ (ร่าง) บันทึกความเข้าใจด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) และ (ร่าง) บันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน (Agreement on Employment) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาในวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙

โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบ โดย (ร่าง) บันทึกความเข้าใจฯ มีสาระสำคัญครอบคลุมความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสองประเทศในด้านแรงงาน ได้แก่ ความร่วมมือทางวิชาการ ความร่วมมือด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน ความร่วมมือด้านการจ้างงานระหว่างสองประเทศ และความร่วมมือด้านวิชาการอื่น ๆ ที่คู่เจรจามีความสนใจ และการจัดประชุมร่วมระหว่างสองฝ่ายทั้งระดับรัฐมนตรี และระดับหน่วยงานปฏิบัติสำหรับ (ร่าง) บันทึกข้อตกลงฯ มีสาระสำคัญในการทบทวนการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฉบับเดิม ซึ่งได้มีการลงนามเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๖ ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ในปัจจุบัน และเพื่ออำนวยความสะดวกในการจ้างแรงงานให้มีประสิทธิภาพ โปร่งใส คำนึงถึงสิทธิของแรงงาน และขจัดปัญหาการจ้างงานผิดกฎหมายและการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน โดยอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นผู้แทนฝ่ายไทยในการลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) และบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงาน (Agreement on Employment) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทย และรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้ลงนามในเอกสารทั้งสองฉบับดังกล่าว

กระทรวงแรงงานได้เสนอ (ร่าง) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ในวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๒๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ เห็นชอบ (ร่าง) บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านแรงงาน (MOU) ระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยและรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับความร่วมมือด้านแรงงานร่วมกัน โดยมีกรอบความร่วมมือ ได้แก่ (๑) ความร่วมมือทางวิชาการ (๒) ความร่วมมือด้านการพัฒนาฝีมือแรงงาน (๓) ความร่วมมือด้านการจ้างแรงงาน (๔) ความร่วมมือด้านการคุ้มครองแรงงาน และ (๕) ความร่วมมือด้านการประกันสังคม เพื่อเป็นการดำเนินงานและติดตามการดำเนินการตามบันทึกความเข้าใจฯ จะมีการจัดประชุมร่วมสองฝ่ายทั้งระดับรัฐมนตรีและระดับเจ้าหน้าที่ และอนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้แทนฝ่ายไทยในการลงนามในเอกสารดังกล่าว และมอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศจัดทำหนังสือมอบอำนาจเต็ม (Full Powers) ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานเป็นผู้ลงนามในเอกสารดังกล่าว และให้กระทรวงแรงงานเร่งรัดประสานการดำเนินการกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวเพื่อจัดทำร่างบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานไทยให้แล้วเสร็จโดยด่วนต่อไป

ในปัจจุบันกระทรวงแรงงานได้ทำบันทึกข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานกับราชอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา และสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ซึ่งในกรณีสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนามจะนำเข้ามาเฉพาะการจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรม ก่อสร้างและอุตสาหกรรมประมงเพื่อนำร่อง ซึ่งการทำบันทึกข้อตกลงฯ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาการใช้แรงงานที่ผิดกฎหมาย โดยมีแนวคิดที่จะนำเข้าแรงงานมาทำงานในกิจการที่ผู้ประกอบการขาดแคลนแรงงาน คือนำเข้ามาเพื่อทำงานที่ใช้กำลังกายเป็นหลักหรือกรรมกรเท่านั้น โดยจะเห็นได้จากพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๔๘ ได้กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้ข้อตกลงว่าด้วยการจ้างแรงงานระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งชาติอื่น มีสิทธิทำงานกรรมกรได้

ภายหลังจากที่พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับ ในเรื่องการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวยังคงหลักการในการผ่อนผันคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่ลักลอบเข้าทำงานในประเทศไทย โดยปรับสถานะให้เป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง โดยการออกประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยอนุมัติ

ของคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒^{๒๙} และสามารถขอรับใบอนุญาตทำงานตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว โดยการออกประกาศกระทรวงแรงงานโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีกำหนดขั้นตอนและวิธีการในการขอรับใบอนุญาตทำงาน โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑^{๓๐} โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ ให้ความเห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการการทำงานของแรงงานต่างด้าว ปี ๒๕๖๒ - ๒๕๖๓ ที่กำหนดให้คนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่ได้รับการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเพื่อทำงานในราชอาณาจักรและใบอนุญาตทำงานและการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลง ได้รับอนุญาตให้ทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลงหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศเป็นกรณีพิเศษเพื่อลดปัญหาแรงงานต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายอันกระทบต่อความมั่นคงของประเทศและเพื่อให้สามารถควบคุมตรวจสอบการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานในภาคผลิตอันเป็นผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ โดยให้นำบทบัญญัติในหมวด ๓ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาใช้บังคับกับการนำคนต่างด้าวดังกล่าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ซึ่งหมายรวมถึงสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งนับจากนั้นเป็นต้นมา ประกาศกระทรวงแรงงานที่กำหนดขั้นตอนและวิธีการในการขอรับใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลง ได้กำหนดสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าวดังกล่าว ให้มีสิทธิทำงานกับนายจ้างได้ทุกประเภทงานที่ไม่ได้ประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวทำ ตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง^{๓๑} แห่งพระราชกำหนดฯ เช่นเดียวกับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลงที่รัฐบาลหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ^{๓๒} ล่าสุดได้กำหนดให้คนต่างด้าว ดังต่อไปนี้^{๓๓} มีสิทธิทำงานกับนายจ้างได้ทุกประเภทงานที่ไม่ได้ประกาศห้ามมิให้คนต่างด้าวทำเช่นเดียวกับคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลงที่รัฐบาลหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ^{๓๔}

๑. สัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีที่ผ่านมาในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตหรือระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงหรือการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษสิ้นสุดลงและทำงานอยู่กับนายจ้างก่อนวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

^{๒๙} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒๘

^{๓๐} พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๔ ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคง หรือเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ในกรณีใด ๆ ก็ได้

^{๓๑} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒๓

^{๓๒} ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓

^{๓๓} ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๑๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

^{๓๔} ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ซึ่งนายจ้างได้ยื่นบัญชีรายชื่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

๒. สัญชาติเวียดนามซึ่งมีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีที่ถือหนังสือเดินทางหรือเอกสารใช้แทนหนังสือเดินทางที่มีรอยตราประทับตรวจหนังสือเดินทางขาเข้าซึ่งระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรสิ้นสุดลงและทำงานอยู่กับนายจ้างก่อนวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

๓. สัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและได้รับอนุญาตให้ทำงานตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว แต่การอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรและการอนุญาตให้ทำงานสิ้นสุดลงตามมาตรา ๕๐ มาตรา ๕๓ และมาตรา ๕๕ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และทำงานอยู่กับนายจ้างก่อนวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานจากนายทะเบียนแล้วสามารถทำงานในราชอาณาจักรได้อย่างอิสระเป็นอย่างมาก เนื่องจากเมื่อได้รับอนุญาตให้ทำงานแล้วสามารถทำงานได้ทุกประเภทโดยไม่ต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียนอีก โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและลักลอบทำงานในราชอาณาจักรเมื่อได้รับการผ่อนผันและปรับสถานะให้กลายเป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรโดยถูกต้องตามกฎหมายและขอรับใบอนุญาตทำงานได้ตามกฎหมายแล้วกลับมีสิทธิทำงานได้ทุกชนิดที่ไม่ได้ห้ามคนต่างด้าวทำ เช่นเดียวกับกลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายและกลุ่มคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลงที่รัฐบาลหรือบัน ทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ซึ่งแรกเริ่มเกิดจากนโยบายการบริหารจัดการคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองและลักลอบทำงานที่มีการผ่อนผันโดยอาศัยประกาศกระทรวงมหาดไทยโดยมติคณะรัฐมนตรีเป็นคราว ๆ ไป พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายโดยรัฐบาลได้ทำความตกลงกับประเทศกัมพูชา ลาว และกัมพูชา ในระยะแรก และได้ทำความตกลงกับประเทศเวียดนามเพิ่มเติมในระยะต่อมา เพราะฉะนั้นคนต่างด้าวทั้งสองกลุ่มจึงมีที่มาจากการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ต้องใช้กำลังกายเป็นหลักก็คืองานกรรมกร แต่เมื่อมีการใช้บังคับพระราชกำหนดฯ โดยบัญญัติสิทธิคนต่างด้าวในการทำงานเป็นไปตามที่พระราชกำหนดฯ กำหนดไว้ตามที่ได้กล่าวมาแล้ว จึงส่งผลทำให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองภายใต้บันทึกความตกลงที่รัฐบาลหรือบัน ทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศอยู่ในกลุ่มคนต่างด้าวที่มีสิทธิทำงานได้ทุกชนิด ยกเว้นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ เนื่องจากคนต่างด้าวกลุ่มนี้ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง จึงเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๕๙^{๓๕} แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการ

^{๓๕} พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๙ คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่เพื่อการท่องเที่ยวหรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักร จะทำงานได้ก็แต่เฉพาะงานที่มีได้มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรคหนึ่ง และต้องได้รับใบอนุญาตทำงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะขอรับใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียน และในกรณีที่มีนายจ้างแล้วให้ระบุชื่อนายจ้างด้วย

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดใน กฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่าที่ผู้ขออนุญาตร้องขอ แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตทำงาน

ในกฎกระทรวงตามวรรคสามต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จตั้งแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจนถึงวันที่ออกใบอนุญาตทำงานไว้ด้วยซึ่งต้องไม่เกินสิบห้าวันทำการ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตทำงานให้ได้ภายในกำหนดเวลา ให้รัฐมนตรีหรืออธิบดีดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี ในกรณีที่การไม่ออกใบอนุญาตทำงานนั้นเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย และให้มีการดำเนินการทางวินัยต่อไป

การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งในปัจจุบันคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานทั่วราชอาณาจักรมีประมาณ ๒,๕๙๓,๔๓๙ คน จำแนกตามลักษณะการเข้าเมือง และอยู่ระหว่างยื่นคำขออนุญาตทำงานตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ สรุปรายละเอียดได้ ดังนี้^{๓๖}

๑. มาตรา ๕๙^{๓๗} จำนวน ๗๐๐,๔๐๒ คน

(ก) ตลอดชีพ จำนวน ๕ คน

(ข) ประเภททั่วไป จำนวน ๑๑๗,๕๖๐ คน

(ค) นำเข้าตาม MOU จำนวน ๕๘๘,๔๔๘ คน

๒. มาตรา ๖๒^{๓๘} ส่งเสริมการลงทุนและกฎหมายอื่น ๆ จำนวน ๔๙,๕๗๔ คน

๓. มาตรา ๖๓/๑^{๓๙} ชนกลุ่มน้อย จำนวน ๙๐,๑๗๕ คน

๔. มาตรา ๖๓/๒^{๔๐} มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ จำนวน ๑,๗๓๒,๔๒๑ คน

๕. มาตรา ๖๓/๒ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ อยู่ระหว่างการขออนุญาตทำงาน

ประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน

๖. มาตรา ๖๔^{๔๑} คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงาน ไป - กลับหรือตามฤดูกาล จำนวน ๑๕,๒๕๖ คน

จากข้อมูลดังกล่าวคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทยมีประมาณ ๓,๕๐๐,๐๐๐ คน จะเห็นว่าการที่คนต่างด้าวได้รับสิทธิในการทำงานในราชอาณาจักรค่อนข้างมาก ส่งผลต่อการแย่งงานและแย่งอาชีพของคนไทย ซึ่งยากแก่การควบคุมได้เนื่องจากกฎหมายไม่ได้ให้อำนาจในการควบคุมตัวงานไปมากกว่าที่กำหนดไว้ในงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ อีกทั้งแม้ว่าคนต่างด้าวจะไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำซึ่งเป็นอาชีพสงวนไว้ให้แก่นคนไทย อัตราโทษของคนต่างด้าวผู้นั้นที่ได้ไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำไม่แตกต่างจากคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน ซึ่งผู้ขอรับการประเมินยังเห็นว่าการกำหนดโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ยังไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ที่จะคุ้มครองอาชีพไว้ให้แก่นคนไทย และยังไม่สามารถป้องกันยับยั้งในส่วนของการเคลื่อนย้ายแรงงานนั้นคนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานแล้วสามารถทำงานกับนายจ้างได้ทุกท้องที่ที่ราชอาณาจักร และมีหน้าที่เพียงแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันเมื่อได้เข้าทำงานกับนายจ้างแล้วเท่านั้น ซึ่งลักษณะเช่นนี้ทำให้ไม่สามารถควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานของคนต่างได้โดยเฉพาะกลุ่มคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายแต่ได้รับการผ่อนผันโดยปรับสถานะให้เป็นคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองและขออนุญาตทำงานได้ตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ซึ่งปัจจุบันมีจำนวนประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน และมีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคตเนื่องจากประเทศไทยยังประสบปัญหาการขาดแคลนแรงงานที่ใช้กำลังกายเป็นหลักผู้ประกอบการอาจจะเรียกร้องให้รัฐบาลอนุญาตให้คนต่างด้าวในลักษณะดังกล่าวอยู่และทำงานในราชอาณาจักรเพิ่มขึ้น เนื่องจากการนำคนต่างด้าวจากประเทศกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม อาจไม่ทันต่อความต้องการของนายจ้างเนื่องจากการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานจากประเทศดังกล่าวยังมีปัจจัยภายนอกที่ยังไม่สามารถควบคุมระยะเวลาในการที่จะนำคนเข้ามาทำงานได้ทัน

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ผู้รับอนุญาตให้ทำงานตามวรรคหนึ่งมีสิทธิทำงานที่มีได้มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่งได้ทุกชนิด

^{๓๖} ข้อมูล ณ เดือน กันยายน ๒๕๖๖ สำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรมการจัดหางาน ฉบับประจำเดือน กันยายน ๒๕๖๖

^{๓๗} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๓๕

^{๓๘} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๔

^{๓๙} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒๒

^{๔๐} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒๒

^{๔๑} อ้างแล้วเชิงอรรถที่ ๒๔

ตามความต้องการของนายจ้าง ประกอบกับเมื่อคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรแล้วคนต่างด้าวกลุ่มดังกล่าวได้เคลื่อนย้ายแรงงานออกจากรายการที่เป็นผู้นำเข้ามาทำงานรายแรก ทำให้นายจ้างมีแรงงานไม่เพียงพอต่อการผลิตในสถานประกอบการซึ่งจะเป็นวงจรที่หมุนวนเวียนอยู่เช่นนี้ ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนต่างด้าวมีการเคลื่อนย้ายแรงงานได้ง่ายเนื่องจากกลไกของกฎหมายที่ไม่ได้ออกแบบไว้ในระบบควบคุมแต่ออกแบบมาในระบบอำนวยความสะดวกมากกว่าถึงแม้ว่าคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานภายใต้บันทึกความตกลงที่รัฐบาลหรือบันทึกความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ (MOU) พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จะบัญญัติห้ามมิให้เปลี่ยนนายจ้างเว้นแต่นายจ้างจะเป็นฝ่ายที่กระทำผิดไม่ว่าจะกระทำผิดในลักษณะไหน เช่น ผิดสัญญาจ้าง กระทำทารุณลูกจ้าง ไม่กระทำตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน นายจ้างตาย หรือเลิกกิจการ เป็นต้น แต่เมื่อการเปลี่ยนหรือย้ายนายจ้างมิได้กำหนดให้ต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน คนต่างด้าวจึงสามารถเคลื่อนย้ายแรงงานไปทำงานกับนายจ้างรายใหม่ได้โดยอิสระ ส่วนการจะพิสูจน์เรื่องสิทธิการเปลี่ยนนายจ้างว่าฝ่ายใดเป็นฝ่ายผิดระหว่างนายจ้างหรือคนต่างด้าวจะสามารถกระทำได้อีกต่อเมื่อมีการแจ้งเข้าทำงานต่อนายทะเบียนแล้ว แต่ก็เป็นการแจ้งเมื่อคนต่างด้าวได้เคลื่อนย้ายแรงงานไปแล้ว ซึ่งผู้ขอรับการประเมินยังเห็นว่ากลไกตามที่พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่เพียงพอที่จะควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวซึ่งทำงานในราชอาณาจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในหลายด้าน ทั้งด้านความมั่นคง ด้านสาธารณสุข และด้านการศึกษา รวมทั้งปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ

๓.๒ แนวความคิด

๓.๒.๑ แนวความคิดเกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวมีประสิทธิภาพเป็นไปตามวัตถุประสงค์ในการควบคุมและบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศ ผู้ขอรับการประเมินจึงเห็นว่าควรมีกลไกในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าว ดังนี้

(๑) คงหลักการเรื่องงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำได้

(๒) กำหนดให้คนต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานสามารถทำงานได้เฉพาะประเภทงานและกับนายจ้างตามที่นายทะเบียนกำหนดไว้ เพื่อเป็นการควบคุมตัวงานของคนต่างด้าวให้อยู่ในกรอบตามที่นายทะเบียนอนุญาตให้ทำได้เท่านั้น เป็นการป้องกันการแย่งงานแย่งอาชีพของคนไทย รวมทั้งควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานของคนต่างด้าว เพื่อให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวบรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

(๓) กำหนดให้การเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้างของคนต่างด้าวต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน

(๔) กำหนดให้การจะทำงานประเภทอื่นนอกเหนือจากประเภทงานที่นายทะเบียนกำหนดจะต้องขออนุญาตจากนายทะเบียน

(๕) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือทำงานนอกเหนือจากประเภทงานที่นายทะเบียนกำหนดให้แตกต่างกัน โดยกำหนดอัตราโทษคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานให้สูงกว่า เนื่องจากการทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตนั้นย่อมหมายถึงคนต่างด้าวไม่ยินยอมเข้าสู่กติกาและระบบตามกฎหมายควรได้รับโทษที่สูงกว่าคนต่างด้าวที่เข้าสู่ระบบกฎหมายเพียงแต่ทำงานไม่ตรงตามประเภทงานที่นายทะเบียนอนุญาต ในกรณีที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานคนต่างด้าว

ต้องกลับออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อคนต่างด้าวได้รับโทษจนครบถ้วนแล้วกำหนดหน่วยงานให้มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และไม่สามารถขออนุญาตทำงานได้อีก ๒ ปี นับแต่วันที่ออกไปนอกราชอาณาจักร

(๖) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานไม่ตรงกับนายจ้างตามที่นายทะเบียนกำหนด โดยกำหนดในอัตราเดียวกันกับทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากในกรณีนี้เมื่อทำงานไม่ตรงกับนายจ้างตามที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนเท่ากับว่าคนต่างด้าวไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับนายจ้างรายนั้น ในกรณีนี้คนต่างด้าวต้องกลับออกไปนอกราชอาณาจักรเมื่อคนต่างด้าวได้รับโทษจนครบถ้วนแล้วกำหนดหน่วยงานให้มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และไม่สามารถขออนุญาตทำงานได้อีก ๒ ปี นับแต่วันที่ออกไปนอกราชอาณาจักร

(๗) กำหนดอัตราโทษจำคุกคนต่างด้าวที่ทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยหากคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาตทำงานให้มีอัตราโทษที่สูงกว่าคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่ไปทำงานที่แตกต่างจากประเภทที่นายทะเบียนอนุญาตและเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ โดยกำหนดบทบัญญัติให้ศาลพิพากษาเรื่องการกำหนดโทษหรือการลงโทษให้แก่คนต่างด้าวที่กระทำความผิดฐานนี้ได้ และเมื่อได้รับโทษครบถ้วนแล้วกำหนดให้กรมราชทัณฑ์มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวรายดังกล่าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อผลักดันออกไปนอกราชอาณาจักรต่อไป

(๘) กำหนดอัตราโทษจำคุกผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน เนื่องจากถือว่าเจตนาที่จะไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

(๙) กำหนดอัตราโทษจำคุกผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวมีใบอนุญาตทำงานแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับผู้นั้น

(๑๐) กำหนดอัตราโทษปรับนายจ้างที่ให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามประเภทตามที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

ในการกำหนดโทษของผู้ที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ผู้ขอรับการประเมินเห็นว่าในส่วนของคนต่างด้าวควรกำหนดโทษปรับเป็นหลัก และในบางกรณีต้องบังคับให้กลับไปนอกราชอาณาจักรโดยกำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ผลักดันคนต่างด้าวออกไปนอกราชอาณาจักรให้ชัดเจนเนื่องจากสำหรับคนต่างด้าวนั้น หากกำหนดโทษจำคุกไว้เมื่อดำเนินคดีตามกระบวนการยุติธรรมทางอาญาแล้ว และปรากฏว่าศาลพิจารณาแล้วจะพิพากษาว่าผู้นั้นกระทำความผิดแต่รอกำหนดโทษหรือกำหนดโทษแต่รอการลงโทษไว้ซึ่งในระหว่างรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษนั้นโดยสภาพแล้วคนต่างด้าวจะอยู่ในราชอาณาจักรในสถานะใด เช่น คนต่างด้าวลักลอบเข้ามาในราชอาณาจักรย่อมไม่มีสิทธิอยู่ในราชอาณาจักรและไม่สามารถขอรับใบอนุญาตทำงานได้ ซึ่งเมื่อถูกปล่อยตัวออกมาระหว่างรอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษก็จะเกิดปัญหาเกี่ยวกับมาตรการที่จะต้องดำเนินการกับคนต่างด้าวนี้อีก ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหาซ้อนปัญหาที่พยายามแก้ไขจึงมีแนวคิดว่าการณิคนต่างด้าวให้ลงโทษปรับแล้วต้องส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ส่วนอัตราโทษจำคุกสำหรับคนต่างด้าวที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ จะกำหนดไว้กรณีเดียว คือกรณีที่คนต่างด้าวทั้งที่มีใบอนุญาตทำงานและไม่มีใบอนุญาตทำงานได้ไปทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำเท่านั้น นอกจากนั้นการกำหนดอัตราโทษปรับสำหรับคนต่างด้าวที่กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ยังเป็นการแก้ไขปัญหาด้านงบประมาณในการดูแลคนต่างด้าวในระหว่างควบคุมตัวหรือในระหว่างต้องรับโทษจำคุกด้วย แต่ในกรณีที่คนต่างด้าวทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำนั้นเนื่องจากงานดังกล่าวเป็นงานที่หวงห้ามไว้ให้แก่คนไทยจึงต้องมีมาตรการลงโทษที่สูงกว่าความผิดฐานอื่น ๆ เพื่อเป็นมาตรการป้องกันและยับยั้งไม่ให้คนต่างด้าวแย่งงานแย่งอาชีพคนไทยซึ่งจะก่อให้เกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมได้

๓.๒.๒ แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายอาญา^{๔๒}

(๑) ความหมาย กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่าการกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย กล่าวอีกนัยหนึ่ง กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติห้ามมิให้มีการกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด หรือบังคับให้มีการกระทำการอย่างหนึ่งอย่างใด โดยผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามต้องรับโทษ

(๒) ลักษณะของกฎหมายอาญา กฎหมายอาญาเป็นกฎหมายมหาชนว่าด้วยความผิดและโทษทางอาญา เป็นบทบัญญัติที่กล่าวถึงความเกี่ยวพันระหว่างเอกชนกับรัฐ แม้การกระทำความผิดบางอย่างจะกระทำตรงต่อเอกชนให้ได้รับอันตรายเสียหายก็ดี การกระทำความผิดนั้นยังได้ชื่อว่ากระทบกระเทือนต่อมหาชนเป็นส่วนรวมถึงขนาดที่รัฐต้องเข้าดำเนินการป้องกันและปราบปรามได้เองโดยไม่ต้องให้ผู้ใดมาร้องทุกข์กล่าวโทษ ยกเว้นความผิดบางประเภทที่เรียกว่าความผิดอันยอมความได้เท่านั้น ซึ่งเป็นความผิดที่มีลักษณะประกอบด้วยเหตุผลอันเป็นส่วนตัวของผู้เสียหายบางประการควรที่รัฐจะเข้ามาดำเนินการก็ต่อเมื่อเอกชนผู้เสียหายได้ร้องทุกข์ขึ้นก่อน การกระทำใดจะถือเป็นความผิดทางอาญาต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรโดยชัดแจ้งแล้วสำหรับการกระทำภายนอกไม่มีผลย้อนหลังไปลงโทษการกระทำที่เกิดขึ้นก่อนที่มีกฎหมายบัญญัติความผิดนั้นขึ้นเนื่องจากการกระทำความผิดอาญาเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนถึงความสงบเรียบร้อยแห่งชุมชนเป็นส่วนรวมอันมีลักษณะเป็นความผิดต่อรัฐที่รับผิดชอบต่อความมั่นคงของชุมชนนั้น จึงถือเป็นเรื่องของแต่ละรัฐโดยเฉพาะ (local matter) และโดยปกติรัฐจะเข้าดำเนินการก็แต่การกระทำความผิดที่เกิดขึ้นในอาณาเขตของรัฐนั้น นอกจากกรณีที่มีเหตุพิเศษบางอย่างซึ่งแม้จะก่อให้เกิดการกระทำความผิดนอกอาณาเขตก็ถือว่าเป็นการกระทบกระเทือนถึงความมั่นคงหรือความสงบเรียบร้อยในอาณาเขตอันรัฐมีสิทธิเข้าดำเนินการในกรณีเช่นนั้นด้วยเหมือนกัน ตามที่กล่าวมานี้พอสรุปลักษณะของกฎหมายอาญาได้ ดังนี้

- (ก) เป็นกฎหมายมหาชน
- (ข) ว่าด้วยความผิดและโทษอาญา
- (ค) ตามปกติบังคับเฉพาะการกระทำในอาณาเขต
- (ง) บัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษร
- (จ) ไม่มีผลย้อนหลังในทางลงโทษบุคคลหรือให้รับโทษหนักขึ้น

(๓) ที่มาของกฎหมายอาญา เนื่องจากประเทศไทยใช้ระบบ civil law ซึ่งกฎหมายส่วนใหญ่เป็นกฎหมายที่ได้รับการบัญญัติขึ้น และกฎหมายอาญามีหลักการที่สำคัญที่เป็นประกันในกฎหมายอาญาคือหลักที่ว่า “nullum crimen, nulla poena sine lege” แปลว่า “ไม่มีความผิด ไม่มีโทษ โดยไม่มีกฎหมาย” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเป็น “กฎหมายที่เกิดจากการบัญญัติ” ของกฎหมายอาญาอย่างชัดเจน

(๔) วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

(๔.๑) ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษ

(ก) ทฤษฎีเด็ดขาด (absolute theory) ถือว่าการที่กฎหมายอาญาบัญญัติให้ลงโทษผู้กระทำความผิดนั้น เพราะเหตุที่ได้มีการกระทำความผิดที่เกิดขึ้นอย่างเดียวกว่าคือ จะต้องมีการลงโทษเพื่อเป็นการตอบแทนแก่คนที่ถูกต้องต่อผู้กระทำความผิด

^{๔๒} เอกสารประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมการดำเนินการศึกษาและปรับปรุงกฎหมายเพื่อป้องกันมิให้มีการใช้ประโยชน์จากโทษอาญาตามกฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ประกอบการเสนอหลักเกณฑ์การกำหนดโทษทางอาญาในกฎหมายเพื่อให้สอดคล้องกับมาตรา ๗๗ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต่อคณะรัฐมนตรีของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หนังสือที่ นร ๐๙๑๓/๔ ลงวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑

(ข) ทฤษฎีสัมพัทธ์ (relative theory) ไม่ได้พิจารณาในแง่ของการกระทำ ความผิด แต่ได้พิจารณาในแง่ที่ว่าควรลงโทษอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์ และโดยเหตุนี้การลงโทษ จึงต้องคำนึงถึงตัวผู้กระทำความผิดกับเพื่อนมนุษย์อื่น ๆ โทษนั้นควรจะมีผลเป็นการกระทำให้ผู้กระทำความผิด หวาดกลัว ทำให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีหรือทำให้สังคมปลอดภัยจากการกระทำความผิด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันขัดขวางมิการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก

(๔.๒) วัตถุประสงค์ของการลงโทษ

(ก) เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดที่ว่าผู้ใดกระทำการใด ย่อมได้รับผลตอบแทนการกระทำนั้น

(ข) เพื่อเป็นการข่มขู่ไม่ให้คนทั่วไปกระทำและไม่ให้ผู้กระทำแล้วกระทำ ความผิดซ้ำอีก

(ค) เพื่อเป็นการคุ้มครองสังคมให้พ้นจากภัยอันตรายในระหว่างที่ผู้กระทำ ถูกตัดขาดจากสังคมไป

(ง) เพื่อเป็นการปรับปรุงแก้ไขตัวผู้กระทำความผิด โดยจะมีการแยกประเภท นักโทษเพื่อสะดวกแก่การอบรม

(จ) การรักษาพยาบาล

ทฤษฎีเหล่านี้หรือวัตถุประสงค์เหล่านี้ บางกรณีก็ขัดแย้งกัน เช่น การลงโทษ เพื่อเป็นการแก้แค้นทดแทน ข่มขู่ จะต้องให้ผู้ต้องโทษได้ประสบกับความยากลำบากพอสมควรซึ่งถ้าผู้ต้องโทษ ได้รับความทุกข์ทรมานอาจจะทำให้โอกาสในการปรับตัวเป็นพลเมืองดีมีน้อยลงไป ถ้าพิจารณาในแง่ของการปรับปรุง แก้ไขตัวผู้กระทำความผิดอย่างเดียว หรือในแง่คุ้มครองสังคมให้ปลอดภัย ผลคือเมื่อใดที่ผู้นั้นกลับตัวเป็นคนดี จะต้องปล่อยเขาให้พ้นโทษทันทีเพราะไม่มีเหตุใด ๆ ที่จะควบคุมตัวต่อไปอีกแล้ว แต่การปล่อยตัวดังกล่าว เป็นการขัดต่อทฤษฎีข่มขู่บุคคลอื่นและทฤษฎีแก้แค้นทดแทน เพราะหากกระทำความผิดร้ายแรง แต่เพื่อยุ ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีอย่างแนบเนียนแล้ว จำต้องปล่อยก่อนกำหนดผลของการข่มขู่ก็ไม่มี การแก้แค้น ทดแทนก็ไม่มีด้วยเหตุนี้ การลงโทษจึงมุ่งเพื่อวัตถุประสงค์ประการหนึ่งประการใดเพียงอย่างเดียว โดยไม่คำนึงถึงประการอื่น ๆ ไม่ได้ การลงโทษจะต้องมีความมุ่งหมายหลายประการประกอบกันจะพิจารณา แ่งหนึ่งแง่ใดโดยไม่คำนึงถึงจุดประสงค์อื่น ๆ ด้วยไม่ได้

(๕) หลักเกณฑ์ในการกำหนดความผิดอาญา

โดยที่จารีตประเพณี ศาสนา และศีลธรรม มีส่วนสำคัญในการก่อให้เกิดกฎหมาย และการปฏิบัติตามกฎหมายซึ่งกฎหมายอาญาและศีลธรรมนั้นมีความเกี่ยวพันกันความผิดอาญาที่ร้ายแรง เช่น ฆ่าคน ชิงทรัพย์ เป็นสิ่งที่ผิดศีลธรรมแต่มีหลายกรณีที่ถือว่าผิดศีลธรรมแต่ไม่ผิดกฎหมายอาญา เช่น การพูดโกหก การดื่มสุรา และมีการกระทำบางอย่างที่ไม่ผิดศีลธรรมแต่ผิดกฎหมายอาญา เช่น กรณีความรับผิดชอบโดยเด็ดขาดในทางอาญา กล่าวคือ ไม่เจตนา ไม่ประมาท แต่กฎหมายบัญญัติให้การกระทำนั้น ๆ เป็นความผิด จึงเห็นได้ว่าศีลธรรมและกฎหมายอาญาไม่ได้สอดคล้องกันทุกกรณีซึ่งเห็นได้ชัดในหลายประเทศ ที่ยอมให้มีการกระทำซึ่งเห็นได้ชัดว่าผิดศีลธรรม เช่น การทำแท้ง เป็นต้น

Herbert L. Packer ได้ให้หลัก ๖ ประการในอันที่จะถือว่าการกระทำในเรื่องนั้น ควรเป็นความผิดอาญาหรือไม่ ดังต่อไปนี้

(๑) การกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้ชัดในหมู่ชนส่วนมากว่า เป็นการกระทำที่ กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่ชนส่วนมากมิได้ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น

(๒) ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาแล้ว จะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ ของการลงโทษประการต่าง ๆ

(๓) การปราบปรามการกระทำเช่นนั้น กล่าวคือ การถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาญาจะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องให้น้อยลงไป

(๔) หากเป็นความผิดอาญาแล้วจะมีการใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน

(๕) การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำดังกล่าวจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการนั้นอย่างเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ

(๖) ไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

หลักเกณฑ์ในการกำหนดขอบเขตของกฎหมายอาญาดังกล่าวนี้อาจช่วยแก้ปัญหาการเกิดกฎหมายอาญาเพื่อ (overcriminalization) เพราะหากรัฐมุ่งแต่จะควบคุมความประพฤติของสมาชิกในสังคมโดยใช้กฎหมายอาญาเป็นเครื่องมือ โดยไม่พิจารณาถึงประสิทธิภาพและความสามารถของกลไกของรัฐที่จะใช้บังคับกฎหมายแล้ว กฎหมายก็ไร้ความหมายขาดความศักดิ์สิทธิ์ และเป็นการเปิดโอกาสให้เจ้าพนักงานของรัฐที่ประพฤติมิชอบมีโอกาสดแสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองจากกฎหมายเหล่านี้หรือหากมีการใช้บังคับกฎหมายซึ่งมิได้มีการใช้บังคับมาเป็นเวลานานผู้ถูกใช้บังคับจะเกิดปฏิกิริยาเพราะถือว่าถูกเลือกปฏิบัติซึ่งจะทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้บังคับกฎหมายและชุมชนเสียไป

ปัจจุบันได้มีการใช้กฎหมายอาญาต่อการกระทำหรือไม่กระทำการต่าง ๆ อย่างมากมาย แม้เรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ตาม หรือแม้แต่การกระทำที่ไม่เจตนาและไม่ประมาทที่เรียกว่าความรับผิดชอบเด็ดขาด (strict liability) หรือความรับผิดชอบในการกระทำของบุคคลอื่น (vicarious liability) การกระทำนั้น ๆ ผู้กระทำก็อาจต้องรับผิดชอบทางอาญา นอกจากนี้ต้องคำนึงอยู่เสมอว่าการใช้กฎหมายอาญานั้นสิ้นเปลืองกว่ากฎหมายแพ่ง เพราะรัฐต้องจัดหาตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ ให้เพียงพอเพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างเสมอภาคและมีประสิทธิภาพ

การแบ่งประเภทของความผิดอาญา

ความผิดอาญาอาจแบ่งพิจารณาออกเป็น ๖ ประเภท คือ ความผิดอาญาในแง่กฎหมาย ความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ ความผิดอาญาในแง่ของเจตนา ความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ ความผิดอาญาในแง่ของโทษ และความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

๑. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของกฎหมาย

ความผิดอาญานั้น อาจกล่าวโดยย่อได้ว่าหมายถึง การกระทำที่ฝ่าฝืนต่อกฎหมายอาญา ความผิดอาญาในแง่ของกฎหมายจึงแบ่งออกได้เป็น ๒ ประการ คือ ความผิดในตัวเอง (mala in se) และความผิดตามที่มีกฎหมายกำหนด (mala prohibita)

๑.๑ ความผิดในตัวเอง (mala in se) คือการกระทำที่เป็นความผิดหรือความชั่วร้ายในตัวเอง (wrong in itself/evil in itself) ฝ่าฝืนหลักธรรมชาติ มโนธรรม ศีลธรรม หรือหลักการสาธารณะของสังคมที่เป็นอารยะ (public principle of civilized society) การกระทำดังกล่าวสังคมเห็นว่าเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนความรู้สึกทางศีลธรรมของคนในสังคมถือว่าสิ่งนั้นเป็นความชั่วร้าย เป็นความผิดพื้นฐาน (traditional) ที่มีใช้ความผิดที่กฎหมายกำหนด ตัวอย่างความผิดในตัวเอง เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ข่มขืนกระทำชำเรา ปล้นทรัพย์ ลักทรัพย์

๑.๒ ความผิดเพราะกฎหมายห้าม (mala prohibita) คือ การกระทำที่เป็นความผิดเพราะมีกฎหมายกำหนดให้การกระทำดังกล่าวเป็นความผิด (evil because prohibited) หรือเป็นความผิดที่กฎหมายห้าม (wrong due to being prohibited) เช่น ความผิดเกี่ยวกับการใช้ข้อมูลที่ไม่เหมาะสม (improper use of insider information) ออกหุ้นโดยไม่ได้รับอนุญาต หลีกเลี่ยงภาษี

๒. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของการกระทำ

การกระทำ หมายความว่า การเคลื่อนไหวร่างกาย กล่าวคือ อยู่ภายใต้บังคับของจิตใจ การแบ่งประเภทความผิดทางอาญาในแง่ของการกระทำจึงแบ่งออกได้ดังต่อไปนี้

๒.๑ ความผิดโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย และความผิดโดยไม่เคลื่อนไหวร่างกาย

(๑) ความผิดโดยการเคลื่อนไหวร่างกาย คือ ความผิดที่เกิดจากการเคลื่อนไหวร่างกายของผู้กระทำความผิด เช่น แดงใช้ปืนยิงดำถึงแก่ความตาย

(๒) ความผิดโดยการไม่เคลื่อนไหวร่างกาย คือ ความผิดที่เกิดขึ้นแม้ผู้กระทำจะไม่เคลื่อนไหวร่างกาย แบ่งออก ๒ ประการ คือ

(ก) ความผิดโดยการงดเว้น คือ การกระทำให้เกิดผลอันหนึ่งอันใดขึ้นโดยงดเว้นการที่จักต้องกระทำเพื่อป้องกันผลนั้น (มาตรา ๕๙ วรรคท้าย แห่งประมวลกฎหมายอาญา) เช่น มารดาไม่ยอมให้หมอบุตร ปลอมให้บุตรอดนมตาย

(ข) ความผิดโดยการละเว้น คือ ความผิดที่เกิดจากการไม่กระทำ เช่น การไม่ช่วยเมื่อเห็นผู้อื่นตกอยู่ในภยันตรายแห่งชีวิตซึ่งตนอาจช่วยได้โดยไม่ควรกลัวอันตรายแก่ตนหรือผู้อื่น แต่ไม่ช่วยตามความจำเป็น มาตรา ๓๗๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๒.๒ ความผิดที่ต้องมีผลปรากฏและความผิดที่ไม่ต้องมีผลปรากฏ

(๑) ความผิดที่ต้องมีผลปรากฏ คือ ความผิดที่ต้องมีผลเกิดขึ้นจึงจะเป็นความผิด เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา จะต้องปรากฏว่ามีคนตายถึงจะเป็นความผิด

(๒) ความผิดที่ไม่ต้องมีผลปรากฏ คือ ความผิดที่แม้ไม่มีผลเกิดขึ้นก็เป็นความผิด เช่น ความผิดฐานแจ้งความเท็จแก่เจ้าพนักงาน ตามมาตรา ๑๓๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เมื่อมีการแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานแล้วเป็นความผิดสำเร็จทันทีโดยไม่คำนึงว่าเจ้าพนักงานจะเชื่อข้อความนั้นหรือไม่

๒.๓ ความผิดธรรมดาและความผิดซ้อน

(๑) ความผิดธรรมดา คือ ความผิดที่เกิดจากการกระทำเดียว หรือเป็นความผิดที่เกิดขึ้นและสิ้นสุดลงในขณะเดียวกับที่ได้กระทำนั่นเอง

(๒) ความผิดซับซ้อน คือ ความผิดที่เกิดจากหลายการกระทำแบ่งออกเป็นความผิดต่อเนื่องและความผิดที่ยืดออกไป กล่าวคือ

(ก) ความผิดต่อเนื่อง คือ ความผิดที่เกิดจากการกระทำที่เป็นความผิดติดต่อกันสืบเนื่องกันอยู่ชั่วระยะหนึ่ง เช่น ความผิดความผิดฐานมีอาวุธปืนไว้ในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต ความผิดฐานหมิ่นประมาทด้วยการโฆษณา

(ข) ความผิดที่ยืดออกไป คือ ความผิดที่มีหลายการกระทำ และการกระทำโดยผู้กระทำความผิดคนเดียว มีการละเมิดกฎหมายฐานเดียวกัน และมีจุดประสงค์เดียวกันในการกระทำหลายการกระทำดังกล่าว

(ค) ความผิดเป็นปกติธุระ คือ ความผิดที่ต้องมีการกระทำซ้ำ ๆ จึงจะเป็นความผิด เช่น การประพฤติดนเป็นปกติธุระ เป็นผู้จัดหาที่พำนัก ที่ซ่อนเร้น หรือที่ประชุมให้บุคคลซึ่งตนรู้ว่าเป็นผู้กระทำความผิด ตามมาตรา ๒๑๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

(ง) ความผิดซ้อน มีได้หลายประการ เช่น การกระทำความผิดเดียว โดยการกระทำหลายการกระทำ การกระทำความผิดเดียวผิดกฎหมายหลายบท การกระทำความผิดเดียว เกิดจากการกระทำหลายการกระทำ ความผิดที่เกิดขึ้นจากการรวมการกระทำที่เป็นความผิดในตัวเองเข้าด้วยกัน

๓. การแบ่งแยกความผิดในแง่ของเจตนา

การกระทำความผิดในแง่ของเจตนาแบ่งออกได้เป็น ๕ ประการ ดังต่อไปนี้

๓.๑ ความผิดที่กระทำโดยเจตนา เช่น ความผิดฐานฆ่าคนตาย ตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓.๒ ความผิดที่กระทำโดยประมาท เช่น ความผิดฐานกระทำโดยประมาท และการกระทำนั้นเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา ๒๙๑ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓.๓ ความผิดที่ไม่ต้องมีเจตนาและไม่ต้องประมาท เช่น ความผิดฐานทำให้เกิดปฏิญญาแก่น้ำในบ่อ สระ หรือที่ขังน้ำอันมีไว้สำหรับประชาชนใช้สอย ซึ่งเป็นความผิดลหุโทษตามมาตรา ๓๘๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓.๔ ความผิดนอกเหนือเจตนา เช่น ความผิดฐานมิได้มีเจตนาฆ่าแต่ทำร้ายผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา ๒๙๐ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๓.๕ ความผิดที่ต้องรับผิดชอบในผลสุดท้ายแห่งเจตนา เช่น ความผิดฐานวางเพลิงเผาทรัพย์ของผู้อื่นจนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ตามมาตรา ๒๒๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๔. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำ

การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของผู้กระทำแบ่งออกได้เป็น ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

๔.๑ ความผิดทั่วไป หมายถึง ความผิดที่บุคคลทั่วไปเป็นผู้กระทำความผิดจะเริ่มต้นด้วยคำว่า “ผู้ใด” เช่น มาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๔.๒ ความผิดที่กำหนดคุณสมบัติของผู้กระทำ หมายถึง ความผิดที่กำหนดไว้โดยเฉพาะว่าผู้กระทำจะต้องมีคุณสมบัติพิเศษ เช่น มาตรา ๑๔๗ แห่งประมวลกฎหมายอาญา เริ่มต้นด้วยคำว่า “ผู้ใดเป็นเจ้าพนักงาน” หรือมาตรา ๓๐๑ ใช้คำว่า “หญิงใด”

๕. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของโทษ

การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของโทษ แบ่งออกได้เป็น ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

๕.๑ ความผิดลหุโทษ ได้แก่ ความผิดที่มีโทษเบา ตามมาตรา ๑๐๒ แห่งประมวลกฎหมายอาญา โดยความผิดลหุโทษมีบทบัญญัติที่ให้ใช้เป็นพิเศษแตกต่างจากความผิดทั่วไป ตามมาตรา ๑๐๔ มาตรา ๑๐๕ และมาตรา ๑๐๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๕.๒ ความผิดทั่วไป ได้แก่ ความผิดที่มีอัตราโทษสูงกว่าลหุโทษ

๖. การแบ่งแยกความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี

ความผิดอาญาในแง่ของการดำเนินคดี แบ่งออกได้เป็น ๒ ประการ ดังต่อไปนี้

๖.๑ ความผิดอาญาแผ่นดิน เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามมาตรา ๒๘๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

๖.๒ ความผิดอันยอมความได้ เช่น ความผิดฐานหมิ่นประมาทเป็นความผิดอันยอมความได้ ตามมาตรา ๓๓๓ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

จากแนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับกฎหมายอาญาที่ยกมาข้างต้นจะเห็นว่าการกำหนดโทษอาญาสำหรับผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่ได้พิจารณาในแง่ของการกระทำความผิด แต่ได้พิจารณาในแง่ที่ว่าควรลงโทษอย่างไรจึงจะเกิดประโยชน์และโดยเหตุนี้การลงโทษจึงต้องคำนึงถึงตัวผู้กระทำความผิดกับเพื่อนมนุษย์อื่น ๆ โทษนั้นควรจะมีผลเป็นการกระทำให้ผู้กระทำความผิดหวาดกลัว ทำให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดีหรือทำให้สังคมปลอดภัย

จากการกระทำความผิด ทั้งนี้ เพื่อเป็นการป้องกันขัดขวางมิการกระทำความผิดเกิดขึ้นอีก ซึ่งตรงกับทฤษฎีสัมพัทธ์ (relative theory) โดยมีวัตถุประสงค์ของการลงโทษก็เพื่อเป็นการข่มขู่ ป้องกัน และยับยั้งไม่ให้คนทั่วไปกระทำและไม่ให้ผู้กระทำแล้วกระทำความผิดซ้ำอีก ซึ่งเป็นความผิดอาญาเพราะกฎหมายห้าม (mala prohibita) คือ การกระทำที่เป็นความผิดเพราะมีกฎหมายกำหนดให้การกระทำความผิดเป็นความผิด (evil because prohibited) หรือเป็นความผิดที่กฎหมายห้าม (wrong due to being prohibited) และเนื่องจากผู้ขอรับการประเมินเห็นว่ามาตรการในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐ ยังไม่เพียงพอที่จะควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างมาตรการในการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จึงได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ โดยกำหนดมาตรการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวให้มีข้อจำกัดยิ่งขึ้น โดยมีกลไกการควบคุมตัวงานที่คนต่างด้าวทำ และกลไกการควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานของคนต่างด้าวมิให้เคลื่อนย้ายได้อย่างอิสระขาดการควบคุม โดยกำหนดให้คนต่างด้าวต้องขออนุญาตเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้าง และขออนุญาตเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงาน รวมทั้งเพิ่มอัตราโทษสำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ทั้งเพิ่มอัตราค่าปรับและเปลี่ยนโทษทางอาญาจากปรับเป็นจำคุกในการกระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ ในบางลักษณะ โดยการเสนอผลงานทางวิชาการนี้มีใช่เป็นการเสนอให้กำหนดโทษทางอาญาขึ้นใหม่สำหรับผู้กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ เพียงแต่เป็นการเพิ่มอัตราโทษทางอาญาในการกระทำความผิดในบางลักษณะเท่านั้น ซึ่งจะเป็นการป้องกัน ยับยั้ง การกระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ เนื่องจากนับแต่พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลใช้บังคับคนต่างด้าวมีสิทธิทำงานได้อย่างกว้างขวาง อีกทั้งผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานซึ่งอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายดังกล่าวยังไม่มีความเกรงกลัวต่อการกระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ แต่อย่างใด เนื่องจากมีโทษทางอาญาเพียงปรับเท่านั้น ซึ่งส่งผลให้การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวและการควบคุมการทำงานของคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์อันแท้จริงของกฎหมายที่มุ่งสงวนอาชีพไว้ให้แก่คนไทย รวมทั้งควบคุมคนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในประเทศเพื่อความมั่นคงปลอดภัยในราชอาณาจักรต่อไป

๓.๓ ข้อเสนอ

ผู้ขอรับการประเมินขอเสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยได้ยกร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. (รายละเอียดตามภาคผนวก) ซึ่งมีสาระสำคัญ ดังนี้

(๑) กำหนดห้ามคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน และสามารถทำงานได้เฉพาะกับนายจ้างและประเภทงานตามที่นายทะเบียนอนุญาตเท่านั้น (ร่างมาตรา ๓ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๘ ร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๘/๑)

(๒) กำหนดให้คนต่างด้าวที่จะเปลี่ยนประเภทงานหรือเพิ่มประเภทงานตามที่ได้รับอนุญาตต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๘/๑)

(๓) กำหนดให้คนต่างด้าวที่ประสงค์จะเปลี่ยนนายจ้างหรือเพิ่มนายจ้างจะต้องขออนุญาตต่อนายทะเบียน (ร่างมาตรา ๔ เพิ่มเติมมาตรา ๘/๑)

(๔) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานให้มีโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท และส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑)

(๕) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานไม่ตรงกับนายจ้างตามที่นายทะเบียนกำหนดให้มีโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นถึงสองแสนบาท และส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑)

(๖) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่มีใบอนุญาตทำงานแต่ได้ทำงานนอกเหนือจากประเภทงานที่นายทะเบียนกำหนดให้มีโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑/๑)

(๗) กำหนดอัตราโทษของคนต่างด้าวที่ทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำให้มีโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน โดยหากคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาตทำงานให้ระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี และส่งตัวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑/๒)

(๘) กำหนดหน่วยงานที่มีหน้าที่ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร (ร่างมาตรา ๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑ และร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑/๒)

(๙) บทบัญญัติมิให้ศาลพิพากษารอการกำหนดโทษหรือรอการลงโทษให้แก่คนต่างด้าวที่กระทำความผิดฐานทำงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ (ร่างมาตรา ๑๑ เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๑/๒)

(๑๐) กำหนดอัตราของผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามจ้างคนต่างด้าวทำงานสามปี (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

(๑๑) กำหนดอัตราโทษของผู้ที่จ้างคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวมียใบอนุญาตทำงาน แต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับผู้นั้นต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามจ้างคนต่างด้าวทำงานสามปี (ร่างมาตรา ๑๒ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒)

(๑๒) กำหนดอัตราโทษของนายจ้างที่ให้คนต่างด้าวทำงานไม่ตรงตามประเภทงานตามที่ได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนที่ให้ทำงานไม่ตรงตามที่นายทะเบียนอนุญาตหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ (ร่างมาตรา ๑๓ เพิ่มเติมมาตรา ๑๐๒/๒)

(๑๓) ยกเลิกการแจ้งการจ้างคนต่างด้าวทำงานและแจ้งคนต่างด้าวออกจากงานของนายจ้าง (ร่างมาตรา ๗ ยกเลิกมาตรา ๑๓ ร่างมาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๔๖ ร่างมาตรา ๑๔ ยกเลิกมาตรา ๑๐๓ และร่างมาตรา ๑๕ แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๑๓/๑)

(๑๔) ยกเลิกการแจ้งการเข้าทำงานของคนต่างด้าว (ร่างมาตรา ๑๐ ยกเลิกมาตรา ๖๔/๒ และร่างมาตรา ๑๖ ยกเลิกมาตรา ๑๑๔/๑)

ผลจากการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ จะเป็นการป้องกันการขาดแคลนแรงงานของนายจ้างได้ ส่งผลให้นายจ้างสามารถดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องเนื่องจากคนต่างด้าวไม่สามารถหลบหนีจากนายจ้างเพื่อไปทำงานกับนายจ้างรายใหม่ได้อย่างอิสระ แต่อาจมีผลกระทบกับนายจ้างที่รับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับผู้นั้น เนื่องจากได้กำหนดอัตราโทษจำคุกสำหรับผู้กระทำความผิดฐานดังกล่าว

สำหรับการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ ทำให้คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานทราบชัดเจนตั้งแต่ตอนที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานว่าตนมีสิทธิทำงานประเภทใดได้บ้าง ซึ่งจะทำให้คนต่างด้าวระมัดระวัง

และไม่กระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ แต่อาจมีความยุ่งยากในการขออนุญาตเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงาน หรือเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้างและต้องจ่ายค่าธรรมเนียมการขออนุญาตต่อนายทะเบียนตลอดจนมีผลกระทบต่อคนต่างด้าวที่ไปทำงานที่ห้ามทำแม้ว่าจะมีใบอนุญาตทำงานก็ตามเนื่องจากจะต้องรับโทษจำคุกโดยไม่มีการรอลงโทษแต่อย่างใด

๓.๔ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

การเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

(๑) คณะรัฐมนตรีเป็นผู้มีอำนาจเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ.^{๔๓} ต่อสภาผู้แทนราษฎร โดยกระทรวงแรงงาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามพระราชกำหนดฯ จะต้องเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาเมื่อคณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้ว คณะรัฐมนตรีจะส่งร่างพระราชบัญญัติฯ ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาว่าร่างพระราชบัญญัติฯ แล้วเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ที่สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจพิจารณาแล้วต่อสภาผู้แทนราษฎร

(๒) สภาผู้แทนราษฎรจะพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เป็นสามวาระตามลำดับ^{๔๔} การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวาระที่หนึ่ง สภาจะพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ^{๔๕} ถ้าสภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติฯ สภาจะพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง โดยคณะกรรมาธิการ^{๔๖} เมื่อคณะกรรมาธิการได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เสร็จแล้วจะเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ โดยแสดงร่างเดิมและการแก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานต่อประธานสภา โดยในรายงานนั้นอย่างน้อยต้องระบุว่าได้มีหรือไม่มีการแก้ไขเพิ่มเติมในมาตราใดบ้าง และถ้ามีการแปรญัตติมติของคณะกรรมาธิการเกี่ยวกับคำแปรญัตตินั้นเป็นประการใด หรือมีการสงวนคำแปรญัตติของผู้แปรญัตติ หรือมีการสงวนความเห็นของกรรมาธิการ และในกรณีที่คณะกรรมาธิการมีการรับฟังความคิดเห็นและวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากร่างพระราชบัญญัติฯ ก็จะต้องระบุไว้ในรายงาน ในกรณีที่คณะกรรมาธิการเห็นว่ามีข้อสังเกตที่คณะรัฐมนตรีควรทราบหรือควรปฏิบัติ จะบันทึกข้อสังเกตดังกล่าวไว้ในรายงาน

^{๔๓} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๓๓ ร่างพระราชบัญญัติให้เสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรก่อน และจะเสนอได้ก็แต่โดย

(๑) คณะรัฐมนตรี

(๒) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อยกว่ายี่สิบคน

(๓) ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนเข้าชื่อเสนอกฎหมายตามหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย หรือหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย

ในกรณีที่ร่างพระราชบัญญัติซึ่งมีผู้เสนอตาม (๒) หรือ (๓) เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงินจะเสนอได้ก็ต่อเมื่อมีคำรับรองของนายกรัฐมนตรี

^{๔๔} ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

ข้อ ๑๑๖ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติให้กระทำเป็นสามวาระตามลำดับ

^{๔๕} ข้อ ๑๑๗ การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติในวาระที่หนึ่ง ให้สภาพิจารณาและลงมติว่าจะรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัตินั้น เพื่อประโยชน์แก่การวินิจฉัยดังกล่าวในวาระที่หนึ่ง สภาจะให้คณะกรรมาธิการพิจารณา ก่อนรับหลักการก็ได้ ทั้งนี้ ต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภามีมติ

ในกรณีที่สภามีมติให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่มีหลักการท านองเดียวกันหลายฉบับรวมกัน สภาจะลงมติรับหลักการหรือไม่รับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติแต่ละฉบับหรือทั้งหมดรวมกันก็ได้ และเมื่อสภาได้มีมติรับหลักการแล้ว ให้สภาลงมติว่าจะให้ร่างพระราชบัญญัติฉบับใดเป็นหลักในการพิจารณาในวาระที่สอง

^{๔๖} ข้อ ๑๑๙ ในกรณีที่สภามีมติในวาระที่หนึ่งรับหลักการแห่งร่างพระราชบัญญัติ ให้สภาพิจารณาตามลำดับต่อไปเป็นวาระที่สอง

การพิจารณาในวาระที่สอง ให้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติโดยคณะกรรมาธิการ

ของคณะกรรมการเพื่อให้ที่ประชุมสภาพิจารณา^{๔๗} ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ที่คณะกรรมการพิจารณาเสร็จแล้ว สภาจะพิจารณาเริ่มต้นด้วยชื่อร่าง คำปรารภ แล้วพิจารณาเรียงตามลำดับมาตรา และให้สมาชิกอภิปรายได้ เฉพาะถ้อยคำหรือข้อความที่มีการแก้ไขเพิ่มเติม หรือผู้แปรญัตติที่มีการสงวน คำแปรญัตติ หรือกรรมการที่มีการสงวนความเห็นไว้ เว้นแต่ที่ประชุมจะลงมติเป็นอย่างอื่น การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติที่เป็นการแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายเดิม จะพิจารณาเรียงตามลำดับมาตราที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม ในกฎหมายเดิม^{๔๘} เมื่อได้พิจารณาจนจบร่างแล้ว สภาจะพิจารณาทั้งร่างเป็นการสรุปอีกครั้งหนึ่ง และในการพิจารณาครั้งนี้สมาชิกอาจขอแก้ไขเพิ่มเติมถ้อยคำได้ แต่จะขอแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อความใดไม่ได้ นอกจากเนื้อความที่เห็นว่ายังขัดแย้งกันอยู่^{๔๙} เมื่อได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ในวาระที่สองเสร็จแล้ว สภาจะลงมติในวาระที่สามว่า เห็นชอบหรือไม่เห็นชอบโดยไม่มีการอภิปราย^{๕๐}

(๓) เมื่อสภาผู้แทนราษฎรได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ และลงมติเห็นชอบแล้ว สภาผู้แทนราษฎร จะเสนอร่างพระราชบัญญัติฯ ต่อวุฒิสภา ซึ่งวุฒิสภาต้องพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ที่เสนอมานั้นให้เสร็จภายในหกสิบวัน กำหนดวันดังกล่าวหมายถึงวันในสมัยประชุม และให้เริ่มนับแต่วันที่ร่างพระราชบัญญัติฯ มาถึงวุฒิสภา ถ้าวุฒิสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ไม่เสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ถือว่าวุฒิสภาได้ให้ความเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติฯ^{๕๑}

(๔) เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ เสร็จแล้ว และเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร^{๕๒} จะส่งเรื่องให้คณะรัฐมนตรีเพื่อให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้^{๕๓} โดยนายกรัฐมนตรีต้องรอไว้ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีกรณีต้องดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘^{๕๔}ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว^{๕๕}

^{๔๗} ข้อ ๑๒๗ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๔๘} ข้อ ๑๓๑ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๔๙} ข้อ ๑๓๒ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๕๐} ข้อ ๑๓๓ แห่งข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒

^{๕๑} มาตรา ๑๓๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

^{๕๒} รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

มาตรา ๑๓๗ เมื่อวุฒิสภาได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติเสร็จแล้ว

(๑) ถ้าเห็นชอบด้วยกับสภาผู้แทนราษฎร ให้ดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

ฯลฯ

ฯลฯ

^{๕๓} มาตรา ๘๑ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติ จะตราขึ้นเป็นกฎหมายได้ก็แต่โดยคำแนะนำและยินยอมของรัฐสภา

ภายใต้บังคับมาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญและร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับการเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธย และเมื่อประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายได้

^{๕๔} มาตรา ๑๔๘ ก่อนที่นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยตามมาตรา ๘๑

(๑) หากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกของทั้งสองสภารวมกันมีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของทั้งสองสภา เห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ หรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้เสนอความเห็นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ประธานวุฒิสภา หรือประธานรัฐสภา แล้วแต่กรณี แล้วให้ประธานแห่งสภาที่ได้รับความเห็นดังกล่าวส่งความเห็นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้นายกรัฐมนตรีทราบโดยไม่ชักช้า

(๒) หากนายกรัฐมนตรีเห็นว่าร่างพระราชบัญญัตินี้ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ ให้ส่งความเห็นเช่นนั้นไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อวินิจฉัย และแจ้งให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรและประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ชักช้า

จากขั้นตอนดังกล่าวข้อจำกัดในการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. จะต้องเสนอโดยคณะรัฐมนตรี จึงต้องคำนึงถึงนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในแต่ละช่วงเวลาประกอบกัน เพราะหากรัฐบาลยังเห็นว่ากฎหมายที่มีอยู่ยังสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะไม่เห็นชอบให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ อีกทั้งกระบวนการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ จะต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการกฤษฎีกา และสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งการแก้ไขเพิ่มเติมดังกล่าวอาจไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ในตอนแรกที่ได้เสนอแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ ดังนั้น กรมการจัดหางาน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจะต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ของพระราชกำหนดดังกล่าวให้เสร็จภายในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๘ จะต้องวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการรับฟังความคิดเห็นถึงวัตถุประสงค์ของพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้เห็นว่ากรกระทำการฝ่าฝืนพระราชกำหนดฯ เป็นการกระทำที่กระทบต่อความมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชนอย่างร้ายแรง หรือมีผลกระทบต่อส่วนรวม จึงต้องมีมาตรการเกี่ยวกับการกำหนดสิทธิและหน้าที่ของคนต่างด้าวและผู้ที่จ้างคนต่างด้าวให้มีลักษณะเป็นการควบคุมมากกว่าการอำนวยความสะดวก รวมทั้งกำหนดอัตราโทษของผู้ที่ฝ่าฝืนมาตรการดังกล่าวให้สูงขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการเคลื่อนย้ายแรงงานอย่างเป็นระบบทำให้สามารถบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวที่ทำงานในราชอาณาจักรได้อย่างมีประสิทธิภาพส่งผลต่อความปลอดภัยของประเทศ และความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน โดยแสดงข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ผ่านมานับตั้งแต่วันที่มิใช่บังคับใช้บังคับ รวมทั้งสถิติการดำเนินคดีและการลงโทษตามกฎหมายให้ครบถ้วน ซึ่งเป็นตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. ๒๕๖๒ และแนวทางการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายของคณะกรรมการพัฒนากฎหมายโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เพื่อให้คณะรัฐมนตรีเห็นว่าสมควรที่จะแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ และเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. ตามหลักการที่ผู้ขอรับการประเมินเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

ในระหว่างการศึกษาวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ นายกรัฐมนตรีจะนำร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเพื่อพระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยมิได้

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือตราขึ้นโดยไม่ถูกต้องตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ และข้อความดังกล่าวเป็นสาระสำคัญให้ร่างพระราชบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป

ถ้าศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่าร่างพระราชบัญญัตินั้นมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ แต่มีใช้กรณีตามวรรคสาม ให้ข้อความที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนั้นเป็นอันตกไป และให้นายกรัฐมนตรีดำเนินการต่อไปตามมาตรา ๘๑

^{๔๕} มาตรา ๑๔๕ ร่างพระราชบัญญัติที่ได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาแล้ว ให้นายกรัฐมนตรีรอไว้ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างพระราชบัญญัตินั้นจากรัฐสภา ถ้าไม่มีการนัดดำเนินการตามมาตรา ๑๔๘ ให้นำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายภายในยี่สิบวันนับแต่วันพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว

ในการชี้แจงการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ. ของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และชั้นกรรมาธิการ สภาผู้แทนราษฎร ผู้ชี้แจงต้องสามารถชี้แจงให้เห็นถึงสภาพปัญหาในการบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ ว่าไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ตามวัตถุประสงค์ของการตรากฎหมายในกรณีที่กำหนดสิทธิในการทำงานของคนต่างด้าวที่มีอยู่อย่างกว้างขวางว่ามีผลกระทบต่อการแข่งขันและอาชีพคนไทยส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศ อีกทั้ง การให้สิทธิคนต่างด้าวเปลี่ยนนายจ้างโดยไม่ต้องขออนุญาตนั้นมีผลทำให้การเคลื่อนย้ายแรงงานเป็นไปอย่างอิสระขาดการควบคุมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงปลอดภัยของประเทศ ซึ่งการเสนอร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดฯ เพื่อที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างเป็นระบบ และการกำหนดอัตราโทษความผิดบางลักษณะให้มีโทษจำคุกก็เพื่อเป็นการข่มขู่ ป้องปราม และยับยั้งมิให้มีผู้ใดกระทำการฝ่าฝืนกฎหมายอันจะทำให้การบังคับใช้พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม บรรลู่วัตถุประสงค์ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๔.๑ ควบคุมประเภทงานของคนต่างด้าวให้ทำได้จำกัดเฉพาะตามที่นายทะเบียนอนุญาตเท่านั้น ส่งผลให้สามารถป้องกันการแย่งอาชีพของคนไทยได้

๔.๒ ควบคุมการเคลื่อนย้ายแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถกำหนดนโยบายเกี่ยวกับความมั่นคง การสาธารณสุข และส่งผลให้มีความปลอดภัยในชีวิตและของคนไทยอันเป็นการป้องกันปัญหาทางสังคม

๔.๓ แก้ไขปัญหาการขาดแคลนแรงงาน

๔.๔ ป้องกันปัญหาการค้ามนุษย์ด้านแรงงาน

๔.๕ ลดการกระทำความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวของนายจ้างและคนต่างด้าว

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

มีร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ.

(ลงชื่อ).....

(นายกริพัฒน์ เจริญ)

ผู้ขอประเมิน

วันที่..... 23 มิ.ย. 2566

บรรณานุกรม

- กระทรวงแรงงาน, มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (๒๕๖๐). โครงการศึกษาการจัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการบริหารแรงงานต่างด้าว เสนอกรมการจัดหางาน (รายงานฉบับสมบูรณ์ปรับปรุงครั้งที่ ๑).
- ข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒. (๒๕๖๒, ๒๙ สิงหาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๖ ตอนที่ ๒๑๖ ง
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้ต้องกักอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเพื่อรอการส่งกลับภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔. (๒๕๖๔, ๑๑ กุมภาพันธ์) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๓๔ ง
- ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖. (๒๕๖๖, ๗ กรกฎาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๑๖๓ ง
- ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๖๓. (๒๕๖๓, ๓๐ ธันวาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๗ ตอนที่ ๓๐๕ ง
- ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษ สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว เมียนมา และเวียดนาม ซึ่งนายจ้างได้ยื่นบัญชีรายชื่อความต้องการจ้างแรงงานต่างด้าว ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๖๖ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๖๖ ลงวันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖. (๒๕๖๖, ๑๓ พฤศจิกายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๔๐ ตอนพิเศษ ๒๘๔ ง
- ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง การอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานในราชอาณาจักรเป็นการเฉพาะสำหรับคนต่างด้าวสัญชาติกัมพูชา ลาว และเมียนมา ซึ่งเป็นผู้ต้องกักอยู่ในราชอาณาจักรเป็นกรณีพิเศษเพื่อรอการส่งกลับ ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๔. (๒๕๖๔, ๑๕ กุมภาพันธ์) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๘ ตอนพิเศษ ๓๕ ง
- ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำ. (๒๕๖๓, ๒๑ เมษายน). ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๗ ตอนที่ ๙๒ ง
- ประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทำได้ (ฉบับที่ ๑๔) ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๗. (๒๕๔๗, ๒ กรกฎาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๑ ตอนที่ ๗๓ ง

ประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เรื่อง กำหนดงานที่ให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ ทำได้. (๒๕๓๙, ๒๙ สิงหาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๑๓ ตอนที่ ๗๐ ง

ประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๕๒. ค้นเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๖๖ จาก <https://www.krisdika.go.th>

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี การใช้บังคับมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๘, ๑๘ มิถุนายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๑๓๘ ง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งเป็นผู้เสียหายจากการกระทำความผิดฐานค้ามนุษย์ หรือพยานในความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้. (๒๕๖๐, ๒๔ กุมภาพันธ์) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๕๘ ง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้. (๒๕๕๘, ๔ สิงหาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๑๗๙ ง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้. (ฉบับที่ ๒) (๒๕๕๘, ๑๙ พฤศจิกายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๒ ตอนที่ ๓๐๒ ง

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดประเภทงานให้คนต่างด้าวตามมาตรา ๑๓ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ทำได้. (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๙ (๒๕๕๙, ๑๕ พฤศจิกายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๓ ตอนที่ ๒๖๐ ง

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑. (๒๕๖๑, ๒๗ มีนาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๕ ตอนที่ ๑๙ ก

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐. (๒๕๖๐, ๒๒ มิถุนายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๖๕ ก

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑. (๒๕๒๑, ๒๑ กรกฎาคม) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๕ ตอนที่ ๗๓

พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑. (๒๕๕๑, ๒๒ กุมภาพันธ์) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๕ ตอนที่ ๓๗ ก

พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒. ค้นเมื่อวันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๖๖ จาก <https://www.krisdika.go.th>

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย. (๒๕๖๐, ๖ เมษายน) ประกาศราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๓๔ ตอนที่ ๔๐ ก

ร่าง

พระราชบัญญัติ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล
ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

เหตุผลและความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามพระราชกำหนดนี้ เพื่อให้การ
บริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวเป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพอันจะเป็นประโยชน์ในการ
รักษาความมั่นคงของรัฐ ซึ่งการตราพระราชกำหนดนี้สอดคล้องกับเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๒๖ ของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทยแล้ว

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนดการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ
คนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ พ.ศ.

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๘ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๘ ห้ามคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือทำงานไม่ตรงกับนายจ้าง ตามที่ได้รับอนุญาต”

มาตรา ๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๘/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๘/๑ คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานต้องทำงานตามประเภทงานที่ได้รับอนุญาต คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานผู้ใดประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มประเภทงาน หรือประสงค์จะเปลี่ยนหรือเพิ่มนายจ้าง ต้องได้รับอนุญาตจากนายทะเบียน

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๙ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๙ ห้ามผู้ใดรับคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน หรือมีใบอนุญาตทำงานแต่ไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานกับผู้นั้น”

มาตรา ๖ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๙/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๙/๑ ห้ามผู้ใดให้คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงาน ทำงานนอกเหนือจากประเภทงานที่ได้รับอนุญาต”

มาตรา ๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๘ ให้ยกเลิกความในวรรคสามของมาตรา ๔๖ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ก่อนคนต่างด้าวเข้าทำงานกับนายจ้าง ให้นายจ้างจัดทำสัญญาจ้างเป็นหนังสือ โดยมีรายการอย่างน้อยตามที่อธิบดีกำหนด และเก็บสัญญาจ้างงานไว้ ณ ที่ทำการของนายจ้างเพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ และสำเนาสัญญาจ้างดังกล่าวเพื่อให้ลูกจ้างเก็บรักษาไว้”

มาตรา ๙ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๕๙ และมาตรา ๖๐ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๕๙ คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่เพื่อการท่องเที่ยวหรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักรจะทำงานได้ก็ต่อเฉพาะงานที่มีได้มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และต้องได้รับใบอนุญาตทำงาน

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่าที่ผู้ขออนุญาตร้องขอ แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๖๐ ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักรจะยื่นคำขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวต่อนายทะเบียน พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าวก็ได้

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตทำงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง”

มาตรา ๑๐ ให้ยกเลิกมาตรา ๖๔/๒ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๑ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทและเมื่อได้ชำระค่าปรับแล้ว ให้สำนักงานศาลยุติธรรมส่งคนต่างด้าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยเร็ว เว้นแต่เป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๓/๑

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้เสียหายหรือพยานในคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้พนักงานสอบสวนมีอำนาจดำเนินการเปรียบเทียบปรับ เมื่อได้ชำระค่าปรับแล้ว ให้พนักงานสอบสวนส่งคนต่างด้าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร และเมื่อคนต่างด้าวเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา”

มาตรา ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๑/๑ และมาตรา ๑๐๑/๒ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๐๑/๑ คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘/๑ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๑๐๑/๒ คนต่างด้าวผู้ใดทำงานที่ประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน และหากคนต่างด้าวนั้นไม่มีใบอนุญาตทำงานต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี

มิให้นำความในมาตรา ๕๖ แห่งประมวลกฎหมายอาญา มาใช้บังคับกับคนต่างด้าวที่กระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

เมื่อคนต่างด้าวได้รับโทษครบถ้วนแล้ว ให้กรมราชทัณฑ์ส่งคนต่างด้าวไปยังสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองเพื่อส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักร”

มาตรา ๑๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๐๒ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๐๒ ผู้ใดรับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่รับไว้หนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามผู้นั้นจ้างคนต่างด้าวทำงานเป็นเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ

มิให้ถือว่าผู้ซึ่งอยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกันกับผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานตามวรรคหนึ่งมีความผิดในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน”

มาตรา ๑๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นมาตรา ๑๐๒/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐

“มาตรา ๑๐๒/๑ ผู้ใดให้คนต่างด้าวทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙/๑ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท ต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ”

มาตรา ๑๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๐๓ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๖ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๑๑๓/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๑๑๓/๑ นายจ้างผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนและผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน เมื่อมีเหตุตามมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท”

มาตรา ๑๗ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๑๔/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

.....
.....
.....

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกำหนด

การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวในประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

มีพระราชโองการ

โปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทำงานของคนต่างด้าว และ

กฎหมายว่าด้วยการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของ

บุคคล ซึ่งมาตรา ๒๖ ประกอบกับมาตรา ๒๘ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๐

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย

พระราชกำหนดนี้มีสาระสำคัญเป็นการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เป็นไปอย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดหลักเกณฑ์การนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้าง

ในประเทศและการทำงานของคนต่างด้าว และให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ทำงานของคนต่างด้าวซึ่งมีอำนาจกำหนดนโยบายและกำกับการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ซึ่งพระราชกำหนดนี้มีบทบัญญัติบางประการที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ของบุคคล เสรีภาพในเคหสถานของบุคคล เสรีภาพของบุคคลในการเขียน การพิมพ์ และการโฆษณา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิทธิในทรัพย์สินของบุคคล และเสรีภาพของบุคคลในการประกอบอาชีพ โดยมีการจำกัดสิทธิและ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เสรีภาพเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวให้เป็นไปอย่าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีระบบและมีประสิทธิภาพ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชกำหนดขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๑ พระราชกำหนดนี้เรียกว่า “พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒^๑ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑

(๒) พระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙

มาตรา ๔ พระราชกำหนดนี้ไม่ใช้บังคับแก่การปฏิบัติหน้าที่ในราชอาณาจักรของ

คนต่างด้าวเฉพาะในฐานะ ดังต่อไปนี้

(๑) บุคคลในคณะผู้แทนทางทูต

(๒) บุคคลในคณะผู้แทนทางกงสุล

(๓) ผู้แทนของประเทศสมาชิกและพนักงานขององค์การสหประชาชาติและทบวง

การชำนาญพิเศษ

(๔) คนรับใช้ส่วนตัวซึ่งเดินทางจากต่างประเทศเพื่อมาทำงานประจำอยู่กับบุคคล

ตาม (๑) (๒) หรือ (๓)

(๕) บุคคลซึ่งปฏิบัติหน้าที่หรือภารกิจตามความตกลงที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๖)^๒ บุคคลซึ่งเข้ามาเป็นครั้งคราวเพื่อจัดหรือร่วมประชุม แสดงความคิดเห็น บรรยาย หรือสาธิตในการประชุม การอบรม ติวงาน หรือสัมมนา หรือการแสดงศิลปะ วัฒนธรรม หรือ การแข่งขันกีฬา หรือกิจกรรมอื่นใด ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด ในการกำหนดดังกล่าว คณะรัฐมนตรี จะกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไขตามที่เห็นสมควรก็ได้

(๗)^๓ บุคคลซึ่งเข้ามาเพื่อประกอบการหรือลงทุนหรือเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ หรือทักษะสูง อันจะยังประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๘)^๔ ผู้แทนของนิติบุคคลต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตประกอบธุรกิจตามกฎหมาย ว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

มาตรา ๕ ในพระราชกำหนดนี้

“การนำคนต่างด้าวมาทำงาน” หมายความว่า การดำเนินการใด ๆ เพื่อนำคนต่างด้าว

เข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อทำงาน

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๖๕ ก/หน้า ๑/๒๒ มิถุนายน ๒๕๖๐

^๒ มาตรา ๔ (๖) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๓ มาตรา ๔ (๗) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๔ มาตรา ๔ (๘) เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^๕ มาตรา ๕ นิยามคำว่า “การนำคนต่างด้าวมาทำงาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

“ทำงาน”^๖ หมายความว่า การประกอบอาชีพใด ๆ ไม่ว่าจะมิใช่นายจ้างหรือไม่ แต่ไม่รวมถึงการประกอบธุรกิจของผู้รับใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจของคนต่างด้าว

“คนต่างด้าว” หมายความว่า บุคคลธรรมดาซึ่งไม่มีสัญชาติไทย

“นายจ้าง” หมายความว่า นายจ้างตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงาน และให้

หมายความรวมถึงบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลที่ประสงค์จะนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศกับตนด้วย

“ลูกจ้าง” หมายความว่า ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง

“ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน”^๗ หมายความว่า ใบอนุญาตให้ประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

“ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน”^๘ หมายความว่า ผู้ประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศซึ่งได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน

“ใบอนุญาตทำงาน” หมายความว่า ใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าว

“ผู้รับอนุญาตให้ทำงาน” หมายความว่า คนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงาน

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานของผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน

“ค่าบริการ” หมายความว่า เงินหรือประโยชน์อย่างอื่นที่ทำให้เป็นการตอบแทนการนำคนต่างด้าวมาทำงาน

“ค่าใช้จ่าย” หมายความว่า ค่าใช้จ่ายในการนำคนต่างด้าวมาทำงาน

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

“คณะกรรมการกองทุน” หมายความว่า คณะกรรมการกองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติกรตามพระราชกำหนดนี้

“นายทะเบียน” หมายความว่า อธิบดีและพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งตามข้อเสนอแนะของอธิบดี เพื่อออกใบอนุญาตทำงานและปฏิบัติการอื่นตามพระราชกำหนดนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมการจัดหางาน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๕/๑^๙ การใดที่พระราชกำหนดนี้บัญญัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง หรือตามที่รัฐมนตรีหรืออธิบดีกำหนด การออกกฎกระทรวง

มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ทำงาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕ นิยามคำว่า “ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕/๑^{๑๐} เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

หรือการกำหนดนั้นต้องไม่มีลักษณะเป็นการสร้างขั้นตอนโดยไม่จำเป็นหรือสร้างภาระแก่ประชาชน
เกินสมควร และต้องกำหนดระยะเวลาการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ทุกขั้นตอน

ในกรณีที่พระราชกำหนดนี้บัญญัติให้ผู้ใดมีหน้าที่ต้องแจ้งให้อธิบดี นายทะเบียน
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ ให้อธิบดีกำหนดวิธีการแจ้งให้ผู้แจ้งสามารถดำเนินการได้โดยสะดวก
และรวดเร็ว โดยอาจทำเป็นหนังสือ หรือวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่นใด ที่ประชาชน
สามารถดำเนินการได้โดยไม่เกิดภาระเกินสมควร และต้องกำหนดระยะเวลาที่อธิบดี นายทะเบียน
หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องตอบรับการแจ้งนั้นไว้ด้วย

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชกำหนดนี้ และ
ให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้าย
พระราชกำหนดนี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียม และกำหนดกิจการอื่น หรือออกประกาศ เพื่อปฏิบัติการตาม
พระราชกำหนดนี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

บททั่วไป

มาตรา ๗^{๑๐} รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการอาจประกาศกำหนดให้

งานใดเป็นงานที่ห้ามคนต่างด้าวทำได้ โดยจะห้ามเด็ดขาดหรือห้ามโดยมีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้

การกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้คำนึงถึงความมั่นคงของชาติ โอกาสในการประกอบ
อาชีพและวิชาชีพของคนไทย การส่งเสริมภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ไทย และความต้องการแรงงาน
ต่างด้าวที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ รวมตลอดทั้งความผูกพันหรือพันธกรณีที่ประเทศไทยมีอยู่ใน
ลักษณะถ้อยทีถ้อยปฏิบัติประกอบด้วย

มาตรา ๘^{๑๑} ห้ามคนต่างด้าวทำงานโดยไม่มีใบอนุญาตทำงานหรือทำงานนอกเหนือจาก
ที่มีสิทธิจะทำได้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๙^{๑๒} ห้ามผู้ได้รับคนต่างด้าวทำงานโดยที่คนต่างด้าวไม่มีใบอนุญาตทำงาน
หรือให้คนต่างด้าวทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้ อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๐^{๑๓} (ยกเลิก)

^{๑๐} มาตรา ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๑} มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๒} มาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑^{๙๙} เพื่อประโยชน์ในการรักษาโอกาสในการประกอบอาชีพและวิชาชีพ
ของคนไทย ให้กรมการจัดหางานประกาศรับคนหางานที่มีสัญชาติไทยและขึ้นทะเบียนผู้สมัครไว้
และให้เผยแพร่ข้อมูลที่เป็นปัจจุบันให้สามารถเข้าถึงได้ง่ายและเป็นประจำทุกวัน

ผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวเพื่อทำงานประเภทที่มีคนหางานที่มีสัญชาติไทยขึ้น
ทะเบียนเพื่อทำงานในประเภทและท้องที่เดียวกันไว้กับกรมการจัดหางาน ถ้าจำนวนคนทำงานดังกล่าว
มีตั้งแต่ห้าคนขึ้นไป ให้จ้างคนต่างด้าวได้ไม่เกินร้อยละยี่สิบ ทั้งนี้ เว้นแต่จะชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ

อัตราค่าธรรมเนียมตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะ
กำหนดเป็นค่าธรรมเนียมต่อจำนวนคนต่างด้าวที่มีได้เป็นไปตามที่กำหนดตามวรรคสองก็ได้
การนับจำนวนคนต่างด้าวตามวรรคสอง ไม่รวมถึงคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้

ทำงานตามมาตรา ๒๓/๑
ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติในวรรคสอง ต้องเสียเงินเพิ่มอีกหนึ่งเท่าของจำนวน
ค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระ

ความในมาตรานี้จะใช้บังคับแก่งานใด ให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๑๒^{๑๐๐} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๓^{๑๐๑} ผู้ใดจ้างคนต่างด้าวทำงาน ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบชื่อและ
สัญชาติของคนต่างด้าวและลักษณะงานที่ให้ทำภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จ้างและเมื่อคนต่างด้าวนั้น
ออกจกงานให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คนต่างด้าวออกจากงาน พร้อมทั้ง
ระบุเหตุแห่งการออกจากงานของคนต่างด้าวนั้นด้วย

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๑๔^{๑๐๒} ในกรณีพิเศษเฉพาะเรื่องที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษา
ความมั่นคง หรือเศรษฐกิจของประเทศ หรือป้องกันภัยพิบัติสาธารณะ รัฐมนตรีโดยความเห็นชอบ
ของคณะรัฐมนตรีจะอนุญาตให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานในราชอาณาจักรภายใต้เงื่อนไขใด ๆ หรือจะ
ยกเว้นไม่จำเป็นต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ในกรณีใด ๆ ก็ได้

มาตรา ๑๐ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๒ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๕^{๑๔} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๖ บรรดาคดีที่เกิดจากข้อพิพาทระหว่างผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับคนต่างด้าว ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้าง หรือนายจ้างกับคนต่างด้าวอันเกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ หรือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ด้านแรงงาน ให้อยู่ในเขตอำนาจของศาลแรงงาน

หมวด ๒

คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๑๗ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว” ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นรองประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงกลาโหม ปลัดกระทรวงการคลัง ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ อธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เลขาธิการกองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ประธานสภาหอการค้าไทย และประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง ผู้แทนองค์กรลูกจ้างซึ่งอธิบดีเสนอชื่อให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกินสองคน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านแรงงาน ด้านอุตสาหกรรม ด้านกฎหมาย และด้านสิทธิมนุษยชน ด้านละหนึ่งคน เป็นกรรมการ

ให้อธิบดีเป็นกรรมการและเลขานุการ และผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าวกกรมการจัดหางาน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา ๑๘ กรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้างและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- (๑) มีสัญชาติไทย
- (๒) ไม่เป็นบุคคลล้มละลายหรือเคยเป็นบุคคลล้มละลายทุจริต
- (๓) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๔) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

๑๔

๑๕

๑๖

(๕) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งซึ่งรับผิดชอบในการบริหารพรรคการเมือง ที่ปรึกษาพรรคการเมือง หรือ เจ้าหน้าที่พรรคการเมือง

(๖) ไม่เคยเป็นผู้ต้องคำพิพากษาหรือคำสั่งศาลให้ทรัพย์สินตกเป็นของแผ่นดินเพราะ ร่ำรวยผิดปกติหรือมีทรัพย์สินเพิ่มขึ้นผิดปกติ

มาตรา ๑๙ กรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้างและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการ ดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในระหว่างที่กรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้างและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจาก ตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้างและกรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดที่มีอยู่

กรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้างและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตาม วาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินกว่าสองวาระไม่ได้

มาตรา ๒๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้าง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสีย หรือหย่อน

ความสามารถ

(๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามอย่างหนึ่งอย่างใดตามมาตรา ๑๘

มาตรา ๒๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและกำกับการบริหาร จัดการการทำงานของคนต่างด้าว ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว โดยมีการกำหนดมาตรการและแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการทำงานของคนต่างด้าว รวมทั้ง กำหนดแนวทางและเป้าหมายในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

(๒) พิจารณาและเสนอให้มีการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนาหลักเกณฑ์ในการ บริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาการทำงานของคนต่างด้าวให้เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์

(๓) รายงานผลการดำเนินงานประจำปีต่อคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ให้ประชาชน

(๔) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่คณะรัฐมนตรีมอบหมาย

นโยบายที่ได้จัดทำตาม (๑) ให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และเมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบแล้ว ให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยดำเนินการและกำกับการ ให้เป็นไปตามนโยบายดังกล่าว

มาตรา ๒๒ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติกรอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมายได้

หมวด ๓
การนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

ส่วนที่ ๑
บททั่วไป

มาตรา ๒๓ บทบัญญัติในหมวดนี้ไม่ใช่บังคับแก่
(๑) การจัดหางานตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน
(๒) การจัดหางานตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล

มาตรา ๒๔^๑ (ยกเลิก)

มาตรา ๒๕ ห้ามผู้ใดโฆษณาการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ
เว้นแต่เป็นผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน

ส่วนที่ ๒
การประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

มาตรา ๒๖ ห้ามผู้ใดประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากอธิบดี

การขออนุญาตและการอนุญาตตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๒๗ ผู้ขออนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ต้องเป็น
บริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด และมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีทุนจดทะเบียนและชำระแล้วตามที่อธิบดีประกาศกำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่า
หนึ่งล้านบาท
(๒) มีทุนเป็นของผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนทุนทั้งหมด
และจะต้องมีจำนวนผู้ถือหุ้นที่มีสัญชาติไทยไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้ถือหุ้นทั้งหมด เว้นแต่

^๑ มาตรา ๒๔ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่
๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ในกรณีที่มีสนธิสัญญาที่ประเทศไทยเป็นภาคีหรือมีความผูกพันตามพันธกรณีระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลต่างประเทศ ให้เป็นไปตามบทบัญญัติและเงื่อนไขของสนธิสัญญาหรือความผูกพันตามพันธกรณีนั้น

(๓) มีสำนักงานอยู่ในที่ตั้งที่เป็นสัดส่วน เปิดเผย มีหลักแหล่งที่แน่นอน และไม่เป็นสถานที่ต้องห้ามตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

(๔) ไม่เป็นผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามพระราชกำหนดนี้

(๕) ไม่เป็นผู้รับอนุญาต ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

(๖) ไม่เป็นผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน ไม่เป็นผู้อยู่ระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตจัดหางาน หรือไม่เคยถูกเพิกถอนใบอนุญาตจัดหางานตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล

(๗) มีผู้จัดการซึ่งเป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ซึ่งมีคุณสมบัติ และไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) มีสัญชาติไทย

(ข) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์

(ค) ไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน หรือในขณะที่นิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามพระราชกำหนดนี้

(ง) ไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้รับอนุญาต หรือในขณะที่นิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน

(จ) ไม่เป็นกรรมการ หุ่นส่วน หรือผู้จัดการของนิติบุคคล ซึ่งเป็นผู้รับใบอนุญาตจัดหางาน หรือในขณะที่นิติบุคคลนั้นถูกเพิกถอนใบอนุญาตจัดหางาน ตามกฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล

(ฉ) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

(ช) ไม่เป็นผู้มีหรือเคยมีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี

(ซ) ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในความผิดที่กฎหมายบัญญัติให้ถือเอาการกระทำโดยทุจริตเป็นองค์ประกอบ หรือในความผิดตามพระราชกำหนดนี้ กฎหมายว่าด้วยการจัดหางานและคุ้มครองคนหางาน กฎหมายว่าด้วยแรงงานทางทะเล หรือกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

มาตรา ๒๘ ผู้ขออนุญาตต้องวางหลักประกันตามที่กำหนดในกฎกระทรวง แต่ต้องไม่น้อยกว่าห้าล้านบาทไว้กับอธิบดี เพื่อประกันความเสียหายที่อาจเกิดจากการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศตามพระราชกำหนดนี้ ก่อนที่อธิบดีจะอนุญาตแก่ผู้ขออนุญาต

ในกรณีที่หลักประกันที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานวางไว้ตามวรรคหนึ่งลดลงเพราะได้จ่ายไปตามพระราชกำหนดนี้ ให้อธิบดีสั่งเป็นหนังสือให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานวางหลักประกันเพิ่มจนครบจำนวนเงินที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

การวางหลักประกัน การเก็บรักษาหลักประกัน การหักหลักประกัน การเปลี่ยนแปลง
หลักประกัน การเรียกหลักประกันเพิ่ม การวางหลักประกันเพิ่ม และการรับหลักประกันคืน ให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง^{๒๐}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๒๙^{๒๑} (ยกเลิก)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๐^{๒๒} ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามมาตรา ๒๖ ให้มีอายุห้าปีนับ
แต่วันที่ออกใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน แต่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องเสีย
ค่าธรรมเนียมเป็นรายปีตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องตรวจสอบการปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้
อย่างน้อยปีละครั้ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานซึ่งประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตนำคนต่าง
ด้าวมาทำงาน ให้ยื่นคำขอก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าสามสิบวัน และเมื่อได้ยื่นคำขอดังกล่าว
แล้วให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งการไม่อนุญาตจากอธิบดี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การขอต่ออายุใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานและการอนุญาต ให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง ทั้งนี้ อธิบดีต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันที่รับคำขอ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องชำระค่าธรรมเนียมรายปี ภายในหกสิบวัน
นับแต่วันเริ่มต้นระยะเวลาของปีที่สองของอายุใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานนั้นและของปีต่อไป
โดยจะชำระค่าธรรมเนียมผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และเมื่อชำระค่าธรรมเนียมรายปีแล้ว
ให้แก่นายทะเบียนทราบพร้อมสำเนาหลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมรายปีนั้น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ถ้าผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ชำระค่าธรรมเนียมรายปีภายใน
กำหนดเวลาตามวรรคห้า อธิบดีจะสั่งให้พักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามมาตรา ๘๖ ก็ได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๑ ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องยื่นคำขอรับใบแทน
ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานในกรณีที่ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานสูญหาย ถูกทำลาย
หรือชำรุดในสาระสำคัญ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุด
ดังกล่าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

การขอใบแทนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน และการออกใบแทนใบอนุญาต
นำคนต่างด้าวมาทำงาน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่อธิบดีประกาศกำหนด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๐} มาตรา ๒๘ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคน
ต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๑} มาตรา ๒๙ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่
๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๒} มาตรา ๓๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๓๒ ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องแสดงใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน

มาตรา ๓๓^{๒๓} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานที่ประสงค์จะย้ายสำนักงานหรือตั้งสำนักงานชั่วคราวที่มีใช้สถานที่ตามທີ່ระบุไว้ในใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน ให้แจ้งต่อนายทะเบียนล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๓๔^{๒๔} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานที่ประสงค์จะเปลี่ยนผู้จัดการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล ให้แจ้งต่อนายทะเบียนล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน

มาตรา ๓๕^{๒๕} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องแจ้งจำนวนและรายชื่อลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานต่อนายทะเบียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด

ผู้จัดการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลและลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานของผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องมีบัตรประจำตัว พร้อมสำเนาใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน และสามารถแสดงความสามารถของบัตรประจำตัวและใบอนุญาตดังกล่าวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้เสมอ

บัตรประจำตัวต้องทำตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๓๖^{๒๖} (ยกเลิก)

มาตรา ๓๗^{๒๗} (ยกเลิก)

มาตรา ๓๘ หลักประกันที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานวางไว้ตามมาตรา ๒๘ ไม่อยู่ในความรับผิดชอบแห่งการบังคับคดีตราบทว่าผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานยังมิได้เลิกประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ หรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานเลิกประกอบธุรกิจดังกล่าวแล้ว แต่ยังมี ความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ตามพระราชกำหนดนี้

^{๒๓} มาตรา ๓๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๔} มาตรา ๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๕} มาตรา ๓๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๖} มาตรา ๓๖ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๗} มาตรา ๓๗ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ภายใต้บังคับมาตรา ๕๕ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานเล็ก
ประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงาน และไม่มีควมรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ตามพระราชกำหนดนี้
ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานยื่นคำขอรับหลักประกันคืนต่ออธิบดี เมื่ออธิบดีตรวจสอบ
แล้วพบว่าผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่มีความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ตามพระราชกำหนดนี้
ให้แจ้งแก่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานเป็นหนังสือเพื่อมารับหลักประกันคืน^{๒๘}
ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานรับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่
ได้รับหนังสือแจ้งจากอธิบดี ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่รับหลักประกันคืน
ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๓๙^{๒๙} (ยกเลิก)

มาตรา ๔๐^{๓๐} (ยกเลิก)

มาตรา ๔๑^{๓๑} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานจะนำคนต่างด้าวมาทำงานได้
เฉพาะเมื่อมีสัญญานำคนต่างด้าวมาทำงานกับผู้ที่จะเป็นนายจ้างของคนต่างด้าว พร้อมทั้งรายชื่อ
สัญชาติ และเลขที่หนังสือเดินทางของคนต่างด้าว และนายจ้างดังกล่าวต้องไม่เป็นผู้ประกอบกิจการ
รับเหมาแรงงานหรือรับเหมาค่าแรง และจะนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงานได้เฉพาะตามจำนวนและตาม
รายชื่อดังกล่าว

สัญญานำคนต่างด้าวมาทำงานตามวรรคหนึ่งต้องมีรายละเอียดอย่างน้อยตามที่

เมื่อจะนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานส่ง
สำเนาสัญญากับผู้ที่จะเป็นนายจ้างของคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียน และในกรณีจำเป็น
จะขอให้นายทะเบียนรับรองสัญญาและความมีอยู่จริงของนายจ้างและงานของนายจ้างให้ก็ได้ ในกรณี
เช่นนั้นเมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบแล้วเห็นว่าถูกต้องให้ออกหนังสือรับรองให้ และเมื่อได้รับรายชื่อ
และเลขที่หนังสือเดินทางของคนต่างด้าวที่จะมาทำงานแล้ว ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน
แจ้งข้อมูลตามวรรคหนึ่งให้นายทะเบียนทราบและให้นายทะเบียนแจ้งให้สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง
หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ

เมื่อได้แจ้งข้อมูลให้นายทะเบียนตามวรรคสามแล้ว ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าว
มาทำงานจะยื่นคำขอรับใบอนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวที่จะเข้ามาตามที่แจ้งไว้ตามวรรคสามก็ได้

^{๒๘} มาตรา ๓๘ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๒๙} มาตรา ๓๙ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๓๐} มาตรา ๔๐ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๓๑} มาตรา ๔๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๔๒^{๓๒} ในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ห้ามผู้รับอนุญาต
ให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงาน เรียกหรือ
รับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดจากนายจ้างหรือคนต่างด้าว เว้นแต่ค่าบริการและค่าใช้จ่ายที่เรียกเก็บ
จากนายจ้างตามรายการและอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๓^{๓๓} เมื่อผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานได้นำคนต่างด้าวส่งมอบ
ให้นายจ้างแล้ว ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ส่งมอบคนต่างด้าวให้
นายจ้าง ทั้งนี้ ตามรายการที่อธิบดีประกาศกำหนด

มาตรา ๔๔ ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน ต้องใช้ชื่อ คำแสดงชื่อ หรือคำ
อื่นใดในการประกอบธุรกิจว่า “บริษัทนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศ” และจะใช้ถ้อยคำหรือ
อักษรต่างประเทศอื่นที่มีความหมายเช่นเดียวกันประกอบด้วยก็ได้

มาตรา ๔๕ ห้ามผู้ใดนอกจากผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน ใช้ชื่อ คำ
แสดงชื่อ หรือคำอื่นใดในทางธุรกิจว่า “บริษัทนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศ” หรือใช้คำหรือ
อักษรต่างประเทศที่มีความหมายในทำนองเดียวกัน

ส่วนที่ ๓
นายจ้างนำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนในประเทศ

มาตรา ๔๖^{๓๔} นายจ้างซึ่งมิใช่ผู้ประกอบการรับเหมาแรงงานหรือรับเหมาค่าแรง
ผู้ใดประสงค์จะนำคนต่างด้าวจากต่างประเทศมาทำงานในประเทศตามบันทึกความตกลงหรือบันทึก
ความเข้าใจที่รัฐบาลไทยทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศ ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบจำนวนประเทศ
ที่คนต่างด้าวมียกนที่อยู งานที่ประสงค์จะให้คนต่างด้าวมาทำ และรายการอื่นตามที่อธิบดีกำหนด
ในกรณีที่ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามมาตรา ๑๑ ให้นายจ้างดำเนินการต่อไปเมื่อได้ชำระ
ค่าธรรมเนียมแล้ว

ในกรณีที่ไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมหรือได้ชำระค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งแล้ว
ให้นายจ้างดำเนินการเพื่อให้ทราบชื่อและเลขที่หนังสือเดินทางของคนต่างด้าวที่จะเดินทางเข้ามา
ทำงาน และแจ้งข้อมูลดังกล่าวให้นายทะเบียนทราบ และให้นายทะเบียนแจ้งให้สำนักงานตรวจคน
เข้าเมืองหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ในกรณีนี้อธิบดีจะกำหนดให้นายจ้างที่นำคนต่างด้าวเข้ามา
ทำงานประเภทที่กำหนดวางหลักประกันเพื่อประกันการปฏิบัติให้เป็นไปตามพระราชกำหนดนี้ด้วยก็ได้

^{๓๒} มาตรา ๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๓๓} มาตรา ๔๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๓๔} มาตรา ๔๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ทั้งนี้ การวางหลักประกัน อัตราของหลักประกัน การเก็บรักษาหลักประกัน การหักหลักประกัน การเปลี่ยนแปลงหลักประกัน การเรียกหลักประกันเพิ่ม การวางหลักประกันเพิ่ม และการรับหลักประกันคืน ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ก่อนคนต่างด้าวเข้าทำงานกับนายจ้าง ให้นายจ้างจัดทำสัญญาจ้างเป็นหนังสือ โดยมีรายการอย่างน้อยตามที่อธิบดีกำหนด และเก็บสัญญาจ้างงานไว้ ณ ที่ทำการของนายจ้าง เพื่อให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่สามารถตรวจสอบได้ และสำเนาสัญญาจ้างดังกล่าว เพื่อให้ลูกจ้างเก็บรักษาไว้ ทั้งนี้ เมื่อคนต่างด้าวออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้นายจ้างแจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ออกจากงาน พร้อมทั้งระบุเหตุแห่งการออกจากงาน

ของคนที่ต่างด้าวด้วย

ความในมาตรานี้ไม่ใช้บังคับแก่นายจ้างซึ่งมีผู้ประกอบกิจการรับเหมาแรงงาน หรือรับเหมาค่าแรงที่ประสงค์จะนำคนต่างด้าวจากประเทศอื่นที่ประเทศไทยมิได้มีความตกลงหรือบันทึกความเข้าใจที่ทำไว้กับรัฐบาลต่างประเทศตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๔๗ ในกรณีหลักประกันที่นายจ้างวางไว้ตามมาตรา ๔๖ ลดลงเพราะได้จ่ายไปตามพระราชกำหนดนี้ และนายจ้างยังมิชำระต้องรับผิดชอบตามพระราชกำหนดนี้ ให้อธิบดีสั่งเป็นหนังสือให้นายจ้างวางหลักประกันเพิ่มจนครบจำนวนเงินที่กำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

นายจ้างผู้ใดไม่วางหลักประกันเพิ่มภายในกำหนดเวลาตามวรรคหนึ่ง ต้องชำระเงินเพิ่มอีกร้อยละสองต่อเดือนจนกว่าจะวางหลักประกันเพิ่มจนครบถ้วน

มาตรา ๔๘ ในกรณีที่นายจ้างขอรับหลักประกันคืน นายจ้างต้องไม่มีความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ เมื่อนายจ้างได้ขอรับหลักประกันคืน ให้อธิบดีตรวจสอบว่า นายจ้างไม่มีความรับผิดชอบที่ต้องชดใช้ตามพระราชกำหนดนี้ แล้วจึงแจ้งเป็นหนังสือให้นายจ้างมารับหลักประกันคืน

ในกรณีที่นายจ้างไม่รับหลักประกันคืนภายในห้าปีนับแต่วันที่รับแจ้งจากอธิบดี ให้หลักประกันดังกล่าวตกเป็นของแผ่นดิน

มาตรา ๔๙ นายจ้างซึ่งเป็นผู้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนในประเทศจะเรียกหรือรับเงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานจากคนต่างด้าวไม่ได้ เว้นแต่เป็นค่าใช้จ่ายที่อยู่ในความรับผิดชอบของคนต่างด้าวที่นายจ้างได้ออกให้ไปก่อน ได้แก่ ค่าหนังสือเดินทาง ค่าตรวจสุขภาพ ค่าใบอนุญาตทำงาน หรือค่าใช้จ่ายอื่นที่ตนเองต้องจ่ายตามข้อกำหนดให้นายจ้างหักได้จากค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา ค่าทำงานในวันหยุด หรือค่าล่วงเวลาในวันหยุด โดยให้นายจ้างหักจากเงินที่คนต่างด้าวมีสิทธิได้รับตามอัตราที่จ่ายจริงได้ แต่จะหักได้ไม่เกินร้อยละสิบของเงินที่คนต่างด้าวมีสิทธิได้รับในแต่ละเดือน

ในกรณีที่มิได้มีข้อตกลงว่านายจ้างจะเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการเดินทางให้ลูกจ้าง และนายจ้างได้ออกค่าเดินทางให้ก่อน ให้นายจ้างหักจากเงินที่คนต่างด้าวมีสิทธิได้รับตามวรรคหนึ่งได้

มาตรา ๔๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ส่วนที่ ๕

หน้าที่และความรับผิดชอบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๕๐^{๓๖} เมื่อผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานได้นำคนต่างด้าวมาส่งมอบให้นายจ้างตามมาตรา ๔๓ แล้ว ในกรณีที่มีเหตุดังต่อไปนี้ให้นายจ้างแจ้งให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานและนายทะเบียนทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีเหตุดังกล่าว แล้วแต่กรณี

(๑) นายจ้างไม่รับคนต่างด้าวนั้นเข้าทำงาน

(๒) คนต่างด้าวไม่ยินยอมทำงานกับนายจ้าง

(๓) คนต่างด้าวออกจากงานไม่ว่าด้วยเหตุใด

ในกรณีที่มีเหตุตาม (๑) หรือ (๓) เฉพาะที่มีใช้ความผิดของลูกจ้าง และคนต่างด้าวนั้นประสงค์จะทำงานกับนายจ้างรายอื่น ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานอาจจัดให้คนต่างด้าวก่อนหน้านั้นทำงานกับนายจ้างรายอื่นได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่นายจ้างไม่รับเข้าทำงาน แต่ระยะเวลาการทำงานกับนายจ้างรายใหม่ต้องไม่เกินกำหนดระยะเวลาตามสัญญานำคนต่างด้าวมาทำงาน

ในกรณีตาม (๒) เฉพาะที่เป็นความผิดของนายจ้าง ให้นำมาตรา ๕๑ และมาตรา ๕๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

เมื่อผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานดำเนินการตามวรรคสองหรือวรรคสามเป็นประการใด ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามแบบที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่มีเหตุตาม (๑) หรือ (๒) และคนต่างด้าวนั้นไม่ได้ทำงานกับนายจ้างรายใหม่ภายในกำหนดเวลา ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของคนต่างด้าวผู้นั้นเป็นอันสิ้นสุดลงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง และให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานจัดส่งคนต่างด้าวนั้นกลับไปยังประเทศต้นทางภายในเจ็ดวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาการทำงานกับนายจ้างรายใหม่ และส่งหลักฐานการออกนอกราชอาณาจักรของคนต่างด้าวดังกล่าวให้นายทะเบียนภายในเจ็ดวันนับแต่วันส่งคนต่างด้าวนั้นกลับ ในกรณีที่ไม่อาจดำเนินการดังกล่าวได้ให้แจ้งให้นายทะเบียนทราบภายในสามวันนับแต่พ้นกำหนดเวลาการทำงานกับนายจ้างรายใหม่ และให้นายทะเบียนแจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจดำเนินการเพื่อให้มีการส่งคนต่างด้าวนั้นออกนอกราชอาณาจักรโดยเร็ว ในกรณีเช่นนั้นผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานต้องเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ไม่เกินอัตราที่อธิบดีกำหนด

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ส่งหลักฐานการออกนอกราชอาณาจักรภายในกำหนดเวลาตามวรรคห้า ให้ชำระค่าปรับทางปกครองต่อนายทะเบียนวันละหนึ่งพันบาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน จนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง แต่ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน

^{๓๖} มาตรา ๕๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๑^{๓๗} คนต่างด้าวที่ทำงานกับนายจ้างตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๖ ถ้าออกจากงานก่อนครบสัญญาจ้าง จะทำงานกับนายจ้างอื่นไม่ได้ เว้นแต่จะพิสูจน์ให้นายทะเบียน เห็นว่าการที่ตนออกจากงานเป็นเพราะความผิดของนายจ้าง หรือได้ชำระค่าเสียหายให้นายจ้าง เดิมแล้ว ในกรณีเช่นนั้นให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตทำงานใหม่หรือสลักหลังใบอนุญาต ทำงานเพื่อแสดงถึงสิทธิในการเปลี่ยนนายจ้าง
ค่าเสียหายตามวรรคหนึ่ง ได้แก่ ค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการนำคนต่างด้าวนั้นมาทำงาน
คำนวณตามสัดส่วนของระยะเวลาที่คนต่างด้าวนั้นทำงานไปแล้ว
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวที่ได้รับการต่ออายุสัญญาจ้าง และ
ออกจากงานในระหว่างอายุสัญญาจ้างที่ต่อใหม่

มาตรา ๕๒^{๓๘} คนต่างด้าวซึ่งมีสิทธิเปลี่ยนนายจ้างตามมาตรา ๕๑ ต้องทำงานกับ นายจ้างรายใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่เลิกทำงานกับนายจ้างรายเดิม และในกรณีที่คนต่างด้าว นั้นทำงานประเภทที่นายจ้างต้องวางหลักประกันตามมาตรา ๔๖ นายจ้างรายใหม่ต้องวางหลักประกัน ต่ออธิบดีตามมาตรา ๔๖ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่จ้างคนต่างด้าวนั้น

มาตรา ๕๓^{๓๙} คนต่างด้าวซึ่งไม่มีสิทธิเปลี่ยนนายจ้างตามมาตรา ๕๑ หรือคนต่างด้าว ซึ่งมีสิทธิเปลี่ยนนายจ้างแต่ไม่ได้ทำงานกับนายจ้างรายอื่นภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๒ ให้ ใบอนุญาตทำงานของคนต่างด้าวนั้นสิ้นสุดลงนับแต่วันที่คนต่างด้าวนั้นออกจากงาน หรือพ้น กำหนดเวลาตามมาตรา ๕๒ แล้วแต่กรณี และให้ถือว่า การได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรของ คนต่างด้าวนั้นเป็นอันสิ้นสุดลงตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง
ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือนายจ้างรายสุดท้ายที่วางหลักประกัน ตามมาตรา ๔๖ หรือมาตรา ๕๒ รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดส่งคนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง กลับไปยังประเทศต้นทาง แล้วแต่กรณี

มาตรา ๕๔^{๔๐} (ยกเลิก)

มาตรา ๕๕^{๔๑} เมื่อคนต่างด้าวที่ทำงานกับนายจ้างตามมาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๖ ทำงานจนครบกำหนดตามสัญญาการนำคนต่างด้ามาทำงานกับนายจ้างในประเทศหรือสัญญาจ้างแล้ว ให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้ามาทำงานหรือนายจ้างรายสุดท้ายที่วางหลักประกันตามมาตรา

มาตรา ๕๑^{๓๗} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๒^{๓๘} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๓^{๓๙} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๔^{๔๐} ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๕^{๔๑} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

๕๖ หรือมาตรา ๕๒ จัดส่งคนต่างด้าวนั้นกลับไปยังประเทศต้นทาง เว้นแต่จะมีการต่ออายุสัญญาจ้าง หรือคนต่างด้าวนั้นจะทำงานกับนายจ้างรายใหม่ภายในกำหนดเวลาตามมาตรา ๕๒

ให้นำความในมาตรา ๕๐ วรรคห้าและวรรคหก มาใช้บังคับแก่การจัดส่งคนต่างด้าว กลับไปยังประเทศต้นทางตามวรรคหนึ่งด้วยโดยอนุโลม

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมารทำงานเลิกประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าว มาทำงาน ให้นายทะเบียนคืนหลักประกันให้แก่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมารทำงาน เมื่อผู้รับ อนุญาตดังกล่าวแสดงหลักฐานว่าได้ส่งคนต่างด้าวกลับไปยังประเทศต้นทางแล้วซึ่งต้องไม่ช้ากว่าสองปี นับแต่วันที่เลิกประกอบธุรกิจ เมื่อครบกำหนดเวลาดังกล่าวแล้วผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาร ทำงานยังไม่สามารถแสดงหลักฐานการส่งคนต่างด้าวกลับต่อนายทะเบียนได้ ให้หลักประกันนั้น ตกเป็นของกองทุนเพื่อใช้จ่ายในการส่งคนต่างด้าวออกนอกราชอาณาจักรต่อไป ในกรณีที่ผู้รับอนุญาต นำคนต่างด้าวมารทำงานแสดงหลักฐานการส่งคนต่างด้าวกลับได้เพียงบางส่วนภายในกำหนดเวลา ดังกล่าว ให้อธิบดีคืนหลักประกันให้ตามอัตราส่วนและวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๕๖^๒ คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานตามความในหมวดนี้ และต้องถูกส่งตัว กลับไปยังประเทศต้นทางตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือกฎหมายอื่น ให้นายจ้างที่ดำเนินการ ส่งคนต่างด้าวกลับไปยังประเทศต้นทางเรียกเก็บค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการให้คนต่างด้าว เดินทางกลับจากผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมารทำงานหรือนายจ้างที่วางหลักประกันได้

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมารทำงานหรือนายจ้างมิได้خذค่าใช้จ่ายคืนภายใน เวลาที่หน่วยงานตามวรรคหนึ่งกำหนด ให้อธิบดีหักเงินจำนวนดังกล่าวจากหลักประกันที่วางไว้เพื่อคืน ให้แก่หน่วยงานที่ดำเนินการส่งคนต่างด้าวดังกล่าวกลับไปยังประเทศต้นทาง

มาตรา ๕๗^๓ คนต่างด้าวซึ่งได้รับความเสียหายจากการที่ผู้รับอนุญาตให้นำคน ต่างด้าวมารทำงานหรือนายจ้างไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๕๐ อาจเข้ามอบตัวต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดี มอบหมายเพื่อขอให้จัดส่งคนต่างด้าวกลับประเทศ และให้อธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมาย ดำเนินการจัดส่งคนต่างด้าวนั้นกลับประเทศโดยเร็ว และให้นำความในมาตรา ๕๘ วรรคสอง มาใช้ บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๕๘^๔ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมารทำงานหรือนายจ้างราย สุดท้ายที่วางหลักประกันตามมาตรา ๕๖ หรือมาตรา ๕๒ ไม่ดำเนินการจัดส่งคนต่างด้าวกลับประเทศ ต้นทางตามบทบัญญัติในส่วนนี้ เมื่อนายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นคนต่างด้าวดังกล่าว ให้นำไปดำเนินการจัดส่งคนต่างด้าวนั้นกลับไปยังประเทศต้นทาง

มาตรา ๕๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ในการจัดส่งคนต่างด้าวกลับไปยังประเทศต้นทางตามวรรคหนึ่ง ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ใช้จ่ายจากเงินกองทุนไปก่อน และมีหนังสือแจ้งให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือนายจ้างตามวรรคหนึ่งมาชำระค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการจัดการให้คนต่างด้าวเดินทางกลับและค่าใช้จ่ายอื่นตามความจำเป็นภายในเวลาที่กำหนด ถ้าบุคคลดังกล่าวมิได้นำเงินมาชำระคืนภายในกำหนดเวลาให้อธิบดีหักเงินจำนวนดังกล่าวจากหลักประกันที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือนายจ้างดังกล่าวไว้แล้วแต่กรณี

เมื่อได้ดำเนินการหักหลักประกันตามวรรคสองแล้ว ให้อธิบดีแจ้งให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือนายจ้างทราบโดยไม่ชักช้า

หมวด ๔

การทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๕๙^{๕๕} คนต่างด้าวซึ่งมีถิ่นที่อยู่ในราชอาณาจักรหรือได้รับอนุญาตให้เข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองซึ่งมิใช่เพื่อการท่องเที่ยวหรือการเดินทางผ่านราชอาณาจักร จะทำงานได้ก็แต่เฉพาะงานที่มีได้มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง และต้องได้รับใบอนุญาตทำงาน

ภายใต้บังคับมาตรา ๖๐ คนต่างด้าวซึ่งประสงค์จะขอรับใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายทะเบียน และในกรณีที่มิใช่นายจ้างแล้วให้ระบุชื่อนายจ้างด้วย การขออนุญาตและการอนุญาตตามกฎหมายวรรคหนึ่งและวรรคสองให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยจะกำหนดให้ใช้วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ก็ได้ และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่าที่ผู้ขออนุญาตร้องขอ แต่ไม่เกินสองปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาตทำงาน

ในกฎกระทรวงตามวรรคสามต้องกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จตั้งแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจนถึงวันที่ออกใบอนุญาตทำงานไว้ด้วยซึ่งต้องไม่เกินสิบห้าวันทำการ ในกรณีที่นายทะเบียนไม่สามารถออกใบอนุญาตทำงานให้ได้ภายในกำหนดเวลา ให้รัฐมนตรีหรืออธิบดีดำเนินการกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี ในกรณีที่การไม่ออกใบอนุญาตทำงานนั้นเป็นไปโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดวินัย และให้มีการดำเนินการทางวินัยต่อไป

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย ผู้รับอนุญาตให้ทำงานตามวรรคหนึ่งมีสิทธิทำงานที่มีได้มีประกาศห้ามคนต่างด้าวทำตามมาตรา ๗ วรรคหนึ่งได้ทุกชนิด

มาตรา ๖๐^{๕๖} คนต่างด้าวซึ่งอยู่นอกราชอาณาจักรผู้ใดประสงค์จะขออนุญาตทำงานในราชอาณาจักร อาจยื่นคำขออนุญาตและชำระค่าธรรมเนียมผ่านทางระบบอิเล็กทรอนิกส์ได้

^{๕๕} มาตรา ๕๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๖} มาตรา ๖๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

นายจ้างผู้ใดประสงค์จะจ้างคนต่างด้าวเข้ามาทำงานในกิจการของตนในราชอาณาจักร จะยื่นคำขออนุญาตทำงานแทนคนต่างด้าวต่อนายทะเบียน พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมแทนคนต่างด้าว ก็ได้

การขออนุญาตและการออกใบอนุญาตทำงานและค่าธรรมเนียมตามวรรคหนึ่งและวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๑^{๔๗} คนต่างด้าวซึ่งเข้ามาในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง เพื่อทำงานอันมีลักษณะจำเป็นหรือเร่งด่วน หรือเป็นงานเฉพาะกิจ ที่มีระยะเวลาทำงานให้เสร็จสิ้นภายในสิบห้าวัน จะทำงานนั้นได้เมื่อได้มีหนังสือแจ้งให้นายทะเบียนทราบ งานอันมีลักษณะจำเป็นหรือเร่งด่วนหรืองานเฉพาะกิจตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่อธิบดีประกาศกำหนด

คนต่างด้าวที่ทำงานตามวรรคหนึ่ง หากไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดดังกล่าว อาจขอขยายเวลาได้ไม่เกินสิบห้าวันโดยแจ้งให้นายทะเบียนทราบก่อนครบกำหนดดังกล่าว

การแจ้งตามวรรคหนึ่งและวรรคสาม และการออกหนังสือรับแจ้ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๒^{๔๘} เมื่อคนต่างด้าวได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานในราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน กฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม หรือกฎหมายอื่น ให้หน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายดังกล่าวแจ้งต่อนายทะเบียนโดยไม่ชักช้า

ให้นายทะเบียนออกใบอนุญาตทำงานให้แก่คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งภายในเจ็ดวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง และในระหว่างที่ดำเนินการ ให้คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่งทำงานไปพลางก่อนได้ โดยได้รับยกเว้นไม่ต้องปฏิบัติตามมาตรา ๖๕

การออกใบอนุญาตทำงานตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง โดยไม่อยู่ภายใต้บังคับประกาศตามมาตรา ๗ และใบอนุญาตทำงาน ให้มีอายุเท่าระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามกฎหมายนั้น

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้ทำงานได้รับการขยายระยะเวลาทำงานตามกฎหมายนั้น ให้นำหน่วยงานที่รับผิดชอบตามกฎหมายดังกล่าวแจ้งการขยายระยะเวลาทำงานนั้นต่อนายทะเบียน โดยเร็วตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้นายทะเบียนจัดแจ้งการขยายระยะเวลานั้นลงในใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๖๓^{๔๙} คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจขออนุญาตต่อนายทะเบียน เพื่อทำงานตามประเภทที่คณะรัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ โดยคำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ผลกระทบต่อสังคม และมนุษยธรรม

^{๔๗} มาตรา ๖๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๔๘} มาตรา ๖๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๑) ถูกเนรเทศตามกฎหมายว่าด้วยการเนรเทศและได้รับการผ่อนผันให้ไปประกอบอาชีพ ณ ที่แห่งใดแทนการเนรเทศหรืออยู่ในระหว่างรอการเนรเทศ

(๒) เข้ามาหรืออยู่ในราชอาณาจักรโดยไม่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง แต่ได้รับอนุญาตให้พักอาศัยอยู่ในราชอาณาจักรเพื่อรอการส่งกลับออกเป็นอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง อันมิใช่เป็นกรณีตามมาตรา ๖๓/๒

การขออนุญาตทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่ากับระยะเวลาที่ได้รับการผ่อนผัน แต่ไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ยื่นขออนุญาตทำงาน และให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้เท่าที่จำเป็นแต่ไม่เกินครั้งละหนึ่งปี

เมื่อนายทะเบียนออกใบอนุญาตทำงานให้คนต่างด้าวผู้ใดแล้ว ให้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองทราบ

ภายในสิ้นเดือนมกราคมของทุกปี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองแจ้งให้นายทะเบียนทราบถึงผลการเนรเทศหรือการส่งกลับ ในกรณีที่นายทะเบียนได้รับแจ้งว่า ยังมีได้เนรเทศหรือส่งตัวกลับ หรือไม่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองให้นายทะเบียนมีอำนาจต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่งตามที่ได้รับการร้องขอจากคนต่างด้าวได้และเมื่อได้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานแล้ว ให้แจ้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองทราบ

มาตรา ๖๓/๑^{๔๐} คนต่างด้าวซึ่งมีลักษณะดังต่อไปนี้ อาจขออนุญาตต่อนายทะเบียนเพื่อทำงานได้

(๑) ถูกถอนสัญชาติตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายอื่น

(๒) เกิดในราชอาณาจักรแต่ไม่ได้รับสัญชาติไทยตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๗ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ หรือตามกฎหมายว่าด้วยสัญชาติ

(๓) คนต่างด้าวซึ่งได้รับสถานะคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยชอบด้วยกฎหมายตามประกาศกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง

(๔) คนต่างด้าวซึ่งเป็นบุคคลที่ไม่มีสถานะทางทะเบียนและได้รับบัตรประจำตัวตามระเบียบสำนักทะเบียนกลางซึ่งออกตามกฎหมายว่าด้วยการทะเบียนราษฎร

คนต่างด้าวตามวรรคหนึ่ง ไม่อยู่ภายใต้บังคับประกาศตามมาตรา ๗ และมาตรา ๑๑ แต่คณะรัฐมนตรีจะกำหนดมิให้ทำงานบางประเภทหรือทำโดยมีเงื่อนไขอย่างใดก็ได้ โดยให้คำนึงถึงความมั่นคงของชาติ ผลกระทบต่อสังคม และมนุษยธรรม

การขออนุญาตทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และใบอนุญาตทำงานให้มีอายุห้าปีนับแต่วันที่ยื่นขออนุญาตทำงาน และให้ต่ออายุใบอนุญาตทำงานได้คราวละห้าปี ทั้งนี้ บุคคลตาม (๑) (๓) และ

^{๔๙} มาตรา ๖๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๐} มาตรา ๖๓/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

(๔) ให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงานหรือค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน สำหรับบุคคลตาม (๒) จะได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมหรือไม่เพียงใด ให้เป็นไปตามกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา ๖

มาตรา ๖๓/๒^{๕๑} ในกรณีที่รัฐมนตรีตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองอนุญาตให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดเข้ามาอยู่ในราชอาณาจักรได้ตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมืองหรือยกเว้นให้คนต่างด้าวผู้ใดหรือจำพวกใดไม่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง คณะรัฐมนตรีจะกำหนดให้คนต่างด้าวผู้นั้นหรือจำพวกนั้นบรรดาที่มีไซคนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓/๑ ขออนุญาตทำงานได้ โดยคณะรัฐมนตรีจะกำหนดประเภทของงานที่คนต่างด้าวอาจทำได้ไว้ด้วยก็ได้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

การขออนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง และกฎกระทรวงนั้นจะกำหนดหลักเกณฑ์เพื่อให้อธิบดีมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขไว้ในใบอนุญาตทำงานด้วยก็ได้ ทั้งนี้ ใบอนุญาตทำงานให้มีอายุเท่าที่ผู้ขออนุญาตร้องขอ แต่ไม่เกินสองปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๖๔ คนต่างด้าวซึ่งเป็นคนสัญชาติของประเทศที่มีชายแดนติดกับประเทศไทย ถ้าได้เข้ามาในราชอาณาจักรโดยมีบัตรผ่านแดนหรือบัตรอื่นใดทำนองเดียวกันที่อธิบดีกำหนด อาจได้รับอนุญาตจากนายทะเบียนให้ทำงานในราชอาณาจักรเป็นการชั่วคราวในช่วงระยะเวลาหรือตามฤดูกาลและในท้องที่ที่กำหนดได้^{๕๒}

คอมมิวนิสต์ในวรรคหนึ่งจะใช้อย่างคับกับท้องที่ใด สำหรับคนต่างด้าวสัญชาติใด เพื่อทำงานประเภทหรือลักษณะใด โดยมีเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามที่คณะรัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การขออนุญาตทำงานและการออกใบอนุญาตทำงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

วรรคสี่^{๕๓} (ยกเลิก)

มาตรา ๖๔/๑^{๕๔} คนต่างด้าวที่จะขอรับใบอนุญาตทำงานต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดในกฎกระทรวง และไม่เคยได้รับโทษตามมาตรา ๑๐๑ เว้นแต่ได้พ้นโทษมาแล้วไม่น้อยกว่าสองปีก่อนวันขอรับใบอนุญาตทำงาน หรือเป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓ ที่นายทะเบียนอนุญาตให้ทำงานได้เป็นกรณีพิเศษ

^{๕๑} มาตรา ๖๓/๒ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๒} มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๓} มาตรา ๖๔ วรรคสี่ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๔} มาตรา ๖๔/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ในกรณีที่มีการออกใบอนุญาตทำงานจำเป็นต้องมีการตรวจสอบสุขภาพของคนต่างด้าว
ก่อน ให้คนต่างด้าวหรือนายจ้างของคนต่างด้าวนำคนต่างด้าวไปตรวจสอบสุขภาพ ณ สถานพยาบาล
ที่ได้รับใบอนุญาตให้ประกอบกิจการสถานพยาบาล
ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓/๑

มาตรา ๖๔/๒ ผู้รับอนุญาตให้ทำงานมีหน้าที่ต้องแจ้งให้นายทะเบียนทราบถึง
ผู้เป็นนายจ้าง สถานที่ทำงานของนายจ้าง และลักษณะงานหลักที่ทำ ทั้งนี้ ภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่เข้าทำงาน และต้องแจ้งทุกครั้งที่เปลี่ยนนายจ้าง

มาตรา ๖๕ (ยกเลิก)
มาตรา ๖๖ (ยกเลิก)

มาตรา ๖๗ ผู้รับอนุญาตให้ทำงานซึ่งประสงค์จะทำงานต่อไปให้ยื่นคำขอต่ออายุ
ใบอนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนก่อนที่ใบอนุญาตทำงานจะสิ้นอายุ
เมื่อได้ยื่นคำขอตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานนั้นทำงานไป
พลางก่อนจนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงาน
ภายใต้บังคับมาตรา ๖๓ และมาตรา ๖๓/๑ การต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้ต่อให้
ตามระยะเวลาที่ผู้ขออนุญาตร้องขอแต่ไม่เกินครั้งละสองปี โดยให้กระทำเพียงเท่าที่จำเป็น
การขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานและการต่ออายุใบอนุญาตทำงานให้เป็นไปตาม
หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๖๘ ผู้รับอนุญาตให้ทำงานต้องสามารถแสดงใบอนุญาตทำงานต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่หรือนายทะเบียนภายในระยะเวลาอันสมควรได้เสมอ

มาตรา ๖๙ ถ้าใบอนุญาตทำงานสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ
ให้ผู้รับอนุญาตให้ทำงานยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตทำงานต่อนายทะเบียนภายในสิบห้าวันนับแต่
วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดดังกล่าว

มาตรา ๖๔/๒ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๕ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๖ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๗ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ
คนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๖๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ
คนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

การขอรับใบแทนใบอนุญาตทำงานและการออกใบแทนใบอนุญาตทำงานให้เป็นไป
ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่อธิบดีประกาศกำหนด^{๖๐}

มาตรา ๗๐^{๖๑} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๑^{๖๒} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๒^{๖๓} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๓^{๖๔} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๔^{๖๕} (ยกเลิก)

มาตรา ๗๕ (ยกเลิก)

หมวด ๕
กองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๗๕ ให้จัดตั้งกองทุนขึ้นในกรมการจัดหางาน เรียกว่า “กองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว” เพื่อเป็นทุนหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการบริหาร

จัดการกรการทำงานของคนต่างด้าว

มาตรา ๗๖ ให้กองทุนประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังต่อไปนี้

(๑) เงินหรือทรัพย์สินที่โอนมาจากกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอก
ราชอาณาจักรตามมาตรา ๑๔๐

(๒)^{๖๖} เงินเพิ่มตามมาตรา ๑๑ วรรคห้า และมาตรา ๔๗ วรรคสอง และค่าปรับทาง
ปกครองที่ปรับตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๖๙ วรรคสอง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของ

คนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๐ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๑ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๒ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๓ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๔ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒)
พ.ศ. ๒๕๖๑

(๓) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

(๔) เงินค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บได้ตามพระราชกำหนดนี้ตามที่กระทรวงการคลังอนุญาตให้นำไปใช้จ่ายได้โดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

(๕) ดอกผลของเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(๖) เงินอุดหนุนจากรัฐบาลที่จัดสรรให้ตามความจำเป็น

(๗) เงินหรือทรัพย์สินอื่นใดที่กองทุนได้รับไม่ว่ากรณีใด

เงินและทรัพย์สินตามวรรคหนึ่งให้นำส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้

แผ่นดิน

มาตรา ๗๗ เงินของกองทุนให้ใช้จ่ายเพื่อวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

(๑) ช่วยเหลือคนต่างด้าวซึ่งเข้ามาทำงานตามพระราชกำหนดนี้ที่ถูกละเมิดสิทธิตาม

กฎหมายด้านแรงงาน

(๒) ส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักร

(๓) ช่วยเหลือและอุดหนุนหน่วยงานของรัฐ หรือองค์กรเอกชน ที่เสนอโครงการหรือแผนงานในการดำเนินการบริหารจัดการเกี่ยวกับการทำงาน การจัดสวัสดิการ การศึกษา การสาธารณสุข และการให้ความคุ้มครองด้านแรงงาน แก่คนต่างด้าว

(๔) คืนให้แก่คนต่างด้าวที่ส่งเงินเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินการดังกล่าว

(๕) บริหารกองทุน

(๖) บริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชกำหนดนี้

การดำเนินการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกองทุนกำหนด

มาตรา ๗๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว” ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงแรงงาน เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการจัดหางาน เป็นรองประธานกรรมการ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้าคนซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านแรงงาน ด้านการคลัง ด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านการบริหาร หรือด้านกฎหมาย ด้านละหนึ่งคน เป็น

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารแรงงานต่างด้าว กรรมการจัดหางาน เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการกองทุนอาจแต่งตั้งข้าราชการกรมการจัดหางานจำนวนไม่เกินสองคน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

๖๖ มาตรา ๗๖ (๒) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๙ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปี
กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้
แต่ต้องไม่เกินสองวาระติดต่อกัน

มาตรา ๘๐ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการกองทุนผู้ทรงคุณวุฒิ
พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) รัฐมนตรีให้ออกเพราะบกพร่องต่อหน้าที่หรือทุจริต มีความประพฤติเสื่อมเสีย
หรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

มาตรา ๘๑ ให้คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๒) กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขของการใช้จ่ายเงินของกองทุนตาม
วัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๓) พิจารณานุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี
- (๔) พิจารณาจัดสรรเงินของกองทุนเพื่อใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- (๕) ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การใช้จ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน การจัดหา
ผลประโยชน์ และการตรวจสอบภายในของกองทุนโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง
- (๖) ออกระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีการจ่ายเงินของกองทุน เพื่อใช้ในการ
บริหารจัดการเกี่ยวกับการทำงานของคนต่างด้าวและการเบิกจ่ายเงินตรงในการดำเนินการดังกล่าว

มาตรา ๘๒ คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกองทุนเพื่อ
พิจารณา หรือปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการกองทุนมอบหมายได้

มาตรา ๘๓ ให้กรมการจัดหางานจัดทำบัญชีของกองทุนให้เป็นไปตามระบบการ
บัญชีอย่างถูกต้องตามหลักการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป และให้ส่งผู้สอบบัญชีภายในหกสิบวันนับแต่
วันสิ้นปีบัญชี

มาตรา ๘๔ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการ
ตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๘๕ ให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินหรือผู้สอบบัญชีอิสระที่สำนักงานการ
ตรวจเงินแผ่นดินให้ความเห็นชอบเป็นผู้สอบบัญชีของกองทุน

มาตรา ๘๕ ให้ผู้สอบบัญชีรายงานผลการสอบบัญชีต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อ
เสนอต่อคณะรัฐมนตรีภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี และให้กรมการจัดหางานเผยแพร่
งบการเงินที่ผู้สอบบัญชีรับรองแล้วภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีรับทราบ

หมวด ๖
มาตรการทางปกครอง

ส่วนที่ ๑
การพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน
การเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน และการเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๘๖ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานขาดคุณสมบัติหรือมี
ลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๒๗ หรือไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชกำหนดนี้ หรือ
กฎกระทรวง หรือประกาศที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ ให้อธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าว
มาทำงานไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน และสั่งให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานนั้นปฏิบัติให้ถูกต้อง
หรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด

มาตรา ๘๗ ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานกระทำความผิดต่อ
พระราชกำหนดนี้และอยู่ระหว่างการดำเนินคดี ให้อธิบดีสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน
จนกว่าคดีจะถึงที่สุด

มาตรา ๘๘ ให้อธิบดีสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน เมื่อมีกรณี
ดังต่อไปนี้

- (๑) ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ปฏิบัติหรือจัดการแก้ไขให้ถูกต้องตาม
คำสั่งของอธิบดีตามมาตรา ๘๖
- (๒) ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าว
มาทำงานมาแล้วยังไม่เกินหนึ่งปี หรือเคยถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานมาแล้ว
สองครั้ง และมีเหตุที่จะต้องถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานอีก
- (๓) ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตาม
กฎหมายของประเทศต้นทาง มีส่วนรู้เห็นหรือเป็นผู้สนับสนุนการไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้อง
ดังกล่าวในการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ และอธิบดีได้มีหนังสือแจ้งเตือนให้
ปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายของประเทศต้นทาง หรือห้ามมีส่วนเกี่ยวข้องกับกรณีดังกล่าวข้างต้นแล้ว
แต่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ปฏิบัติตามหนังสือแจ้งเตือนของอธิบดีภายในสิบห้าวัน
นับแต่วันที่ได้รับหนังสือแจ้งเตือนนั้น
- (๔) ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานฝ่าฝืนมาตรา ๘๙ วรรคสอง

(๕) อธิบดีเห็นว่าการที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ปฏิบัติหรือปฏิบัติไม่ถูกต้องตามพระราชกำหนดนี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชกำหนดนี้เป็นกรณีที่น่ารังเกียจ

(๖) อธิบดีเห็นว่าผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่สามารถปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ หรือกฎกระทรวงหรือประกาศที่ออกตามพระราชกำหนดนี้ได้

มาตรา ๘๘ คำสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานและคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน ให้ทำเป็นหนังสือและแจ้งให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานทราบ ในกรณีที่ไม่พบตัวผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่ยอมรับคำสั่ง ให้ปิดคำสั่งดังกล่าวไว้ในที่เปิดเผยซึ่งเห็นได้ง่าย ณ สำนักงาน และให้ถือว่าผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานได้ทราบคำสั่งนั้นแล้วตั้งแต่วันที่ปิดคำสั่ง

ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน ห้ามมิให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานดำเนินการใด ๆ เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ เว้นแต่การดำเนินการที่ต้องกระทำต่อเนื่องจากการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ก่อนวันที่ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน

ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานซึ่งถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานต้องรับผิดชอบในการจัดส่งคนต่างด้าวซึ่งยังอยู่ในความรับผิดชอบของตนกลับไปยังประเทศต้นทางจนกว่าจะพ้นจากความรับผิดชอบตามพระราชกำหนดนี้ และให้รายงานให้อธิบดีทราบเกี่ยวกับคนต่างด้าวซึ่งยังอยู่ในความรับผิดชอบของตน

มาตรา ๘๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับอนุญาตให้ทำงานฝ่าฝืนพระราชกำหนดนี้ หรือไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขในการอนุญาต ให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งเพิกถอนใบอนุญาตทำงาน

มาตรา ๙๐ อธิบดีอาจประกาศรายชื่อนายจ้างหรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน ซึ่งได้รับโทษเพราะฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้

ส่วนที่ ๒ การอุทธรณ์คำสั่งทางปกครอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มาตรา ๙๑^{๒๗} ในกรณีที่อธิบดีไม่อนุญาตตามมาตรา ๒๖ ไม่ต่ออายุใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามมาตรา ๓๐ หรือได้หักหลักประกันหรือเรียกหลักประกันเพิ่มตามพระราชกำหนดนี้ ผู้ขออนุญาต หรือผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

^{๒๗} มาตรา ๙๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๕๓^{๖๘} ในกรณีที่ยกข้อได้หักหลักประกันหรือเรียกหลักประกันเพิ่มตามพระราชกำหนดนี้ นายจ้างมีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๔ ผู้รับอนุญาตให้คนต่างด้าวมาทำงานซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน หรือถูกสั่งเพิกถอนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๕^{๖๙} ในกรณีที่นายทะเบียนไม่อนุญาตตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๓/๑ มาตรา ๖๓/๒ หรือมาตรา ๖๔ หรือไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๖๗ หรือเพิกถอนใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๕๐ คนต่างด้าวซึ่งขออนุญาตทำงาน ผู้ซึ่งขออนุญาตแทนคนต่างด้าว หรือผู้รับอนุญาตให้ทำงาน แล้วแต่กรณี มีสิทธิอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีได้ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว

คำวินิจฉัยของรัฐมนตรีให้เป็นที่สุด

มาตรา ๕๖ เมื่อรัฐมนตรีได้รับคำอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ให้พิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งผู้อุทธรณ์โดยไม่ชักช้า แต่ต้องไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งแก่ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดเวลาดังกล่าว ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว

กรณีที่พ้นระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง ให้ถือว่ารัฐมนตรีพิจารณาคำอุทธรณ์แล้วยืนยืนตามคำสั่งเดิม

มาตรา ๕๗ การอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๒ มาตรา ๕๓ มาตรา ๕๔ หรือมาตรา ๕๕ ไม่เป็นเหตุให้หยุดการบังคับตามคำสั่ง เว้นแต่กรณีการอุทธรณ์คำสั่งไม่ต่ออายุใบอนุญาตทำงานตามมาตรา ๖๗

หมวด ๗

สำนักงานเจ้าหน้าที่

^{๖๘} มาตรา ๕๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๖๙} มาตรา ๕๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๙๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ให้นายทะเบียนและ
พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) มีหนังสือเรียกหรือสั่งให้บุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง รวมทั้งให้ส่ง
เอกสารหรือหลักฐานอื่นใดเพื่อประกอบการพิจารณาได้

(๒) เข้าไปในสถานที่ประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศในระหว่าง
เวลาทำการเพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

(๓) เข้าไปในสถานประกอบการซึ่งรับคนต่างด้าวเข้าทำงานในระหว่างเวลาทำการ
เพื่อตรวจสอบให้การเป็นไปตามพระราชกำหนดนี้

(๔) ค้นในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการนำคนต่างด้าวมาทำงานในประเทศหรือมี
คนต่างด้าวทำงานโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือค้นเพื่อหาและช่วยเหลือคนต่างด้าวซึ่งตกเป็น
ผู้เสียหายจากการกระทำที่ฝ่าฝืนพระราชกำหนดนี้

(๕) ยึดหรืออายัด เอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับการทำงาน การนำคนต่างด้าว
มาทำงานในประเทศ ในกรณีที่มีเหตุอันควรเชื่อว่าการกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้

การค้นตาม (๔) ต้องมีหมายค้น เว้นแต่มีเหตุอันควรเชื่อว่า หากเน้นเข้ากว่าจะเอา
หมายค้นมาได้ คนต่างด้าวนั้นอาจถูกประทุษร้าย โยกย้าย หรือซ่อนเร้น หรือพยานหลักฐานที่
เกี่ยวข้องอาจถูกโยกย้าย ซ่อนเร้น ทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม หรือถูกทำลายไปเสียก่อน ให้
ดำเนินการค้นได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น แต่ต้องปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา
ว่าด้วยการค้น

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๒) (๓) (๔) และ (๕) ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก
ตามสมควร

การใช้อำนาจตาม (๑) (๒) หรือ (๓) ต้องไม่ทำในลักษณะที่ทำให้คนต่างด้าวต้อง
หยุดทำงานเกินสมควรแก่เหตุ หรือทำให้การประกอบการของนายจ้างต้องสะดุดหยุดลงหรือทำใน
เวลากลางคืนโดยไม่จำเป็น

มาตรา ๙๙ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้องมีบัตรประจำตัวตามแบบที่
รัฐมนตรีกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่ต้อง
แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

มาตรา ๑๐๐ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ ให้นายทะเบียนและ
พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

เพื่อประโยชน์ในการจับกุมและปราบปรามผู้กระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้
ให้นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๙๘ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๙๘ วรรคสี่ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่พบคนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่ได้รับใบอนุญาตทำงาน หรือทำงานนอกเหนือจากที่มีสิทธิจะทำได้อันเป็นการฝ่าฝืนพระราชกำหนดนี้ และพนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้คนต่างด้าวไปรายงานตัวยังสถานีตำรวจพร้อมกับพนักงานเจ้าหน้าที่ แต่คนต่างด้าวผู้นั้นไม่ปฏิบัติตามคำสั่งหรือจะหลบหนี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจจับคนต่างด้าวผู้นั้นโดยไม่ต้องมีหมายจับ และให้นำตัวผู้ถูกจับไปยังที่ทำการของพนักงานสอบสวนโดยทันที^{๗๖}

หมวด ๘
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๑๐๖/๑^{๗๗} เมื่ออธิบดีนายทะเบียน หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ตอบรับการแจ้งภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕/๑ วรรคสอง โดยไม่มีเหตุอันสมควรต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๑^{๗๘} คนต่างด้าวผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๘ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าพันบาทถึงห้าหมื่นบาท และเมื่อได้ชำระค่าปรับแล้ว ให้ส่งคนต่างด้าวผู้นั้นกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยเร็ว เว้นแต่เป็นคนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๓/๑

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่คนต่างด้าวซึ่งเป็นผู้เสียหายหรือพยานในคดีความผิดฐานค้ามนุษย์ ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ในกรณีที่คนต่างด้าวซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดตามวรรคหนึ่งยินยอมเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักร ให้พนักงานสอบสวนดำเนินการเปรียบเทียบปรับตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการร่วมกำหนดแล้วแจ้งให้กรมการจัดหางานทราบ และเมื่อได้ดำเนินการให้คนต่างด้าวผู้นั้น เดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

คณะกรรมการร่วมตามวรรคสาม ประกอบด้วย ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธานกรรมการ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และผู้แทนกรมการจัดหางานเป็นกรรมการและเลขานุการ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการเปรียบเทียบปรับที่คณะกรรมการร่วมกำหนดตามวรรคสาม ให้คำนึงถึงสภาพความร้ายแรงของการกระทำความผิด การกระทำความผิดซ้ำ และการป้องกันมิให้ผู้กระทำความผิดกระทำความผิดซ้ำอีก และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

^{๗๖} มาตรา ๑๐๐ วรรคสาม แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๗๗} มาตรา ๑๐๐/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๗๘} มาตรา ๑๐๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๒^{๙๕} ผู้ใดเป็นผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานโดยฝ่าฝืนมาตรา ๙ ต้องระวางโทษปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน

ถ้าผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งกระทำความผิดซ้ำอีก ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับตั้งแต่ห้าหมื่นบาทถึงสองแสนบาทต่อคนต่างด้าวที่จ้างหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามผู้นั้นจ้างคนต่างด้าวทำงานเป็นเวลาสามปีนับแต่วันที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษ มีให้ถือว่าผู้ซึ่งอยู่อาศัยในครอบครัวเดียวกันกับผู้รับคนต่างด้าวเข้าทำงานตามวรรคหนึ่งมีความผิดในฐานะตัวการ ผู้ใช้ หรือผู้สนับสนุน

มาตรา ๑๐๓^{๙๖} ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๑๓ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๔^{๙๗} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๕^{๙๘} ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๖^{๙๙} พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๐๗^{๑๐๐} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๑ วรรคสอง มาตรา ๔๓ หรือมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๐๘^{๑๐๑} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๐๙^{๑๐๒} ผู้จัดการผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลหรือลูกจ้างตามมาตรา ๓๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๕ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๐๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๘ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๐๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๐^{๕๑} ผู้ใดมิได้เป็นลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงาน
ตามมาตรา ๓๕ แต่ได้ดำเนินการเกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ ต้อง
ระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๐/๑^{๕๒} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดนำคนต่างด้าวไปเป็น
ลูกจ้างของนายจ้างที่รับเหมาแรงงานหรือรับเหมาค่าแรง หรือนำคนต่างด้าวไปทำงานโดยตนเป็น
ผู้รับเหมาแรงงาน หรือรับเหมาค่าแรง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีหรือปรับไม่เกินสองแสนบาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างโดย
ไม่แจ้งนายทะเบียนตามมาตรา ๔๑วรรคสาม ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกิน
หนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๑๑^{๕๓} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือลูกจ้างซึ่งทำหน้าที่
เกี่ยวกับการนำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๒ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปีและ
ปรับสองเท่าของเงิน หรือมูลค่าทรัพย์สินอย่างอื่นที่เรียกหรือรับไว้จากนายจ้างหรือคนต่างด้าวหรือ
ค่าบริการหรือค่าใช้จ่ายที่เรียกเกินกว่าอัตราที่อธิบดีประกาศกำหนด และให้ศาลสั่งให้ผู้รับอนุญาต
ให้นำคนต่างด้าวมาทำงานหรือลูกจ้างดังกล่าวซึ่งกระทำความผิดคืนเงินหรือทรัพย์สินที่เรียกเก็บโดย
ไม่ชอบให้แก่นายจ้างหรือคนต่างด้าว แล้วแต่กรณี

ในกรณีที่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานไม่คืนเงินหรือทรัพย์สินตามคำสั่ง
ศาลภายในสามสิบวัน เมื่อนายจ้างหรือคนต่างด้าวนั้นร้องขอ ให้อธิบดีหักหลักประกันของผู้รับ
อนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้นั้นเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของศาลก็ได้

มาตรา ๑๑๒ ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๕ ต้องระวางโทษปรับสองหมื่นบาท และปรับอีก
ไม่เกินวันละห้าพันบาทตลอดเวลาที่ยังฝ่าฝืนอยู่

มาตรา ๑๑๓^{๕๔} นายจ้างผู้ใดนำคนต่างด้าวจากต่างประเทศมาทำงานกับตนใน
ประเทศโดยตนเป็นผู้รับเหมาแรงงานหรือรับเหมาค่าแรง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

นายจ้างตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งผู้ใดนำคนต่างด้าวจากต่างประเทศมาทำงานกับตน
ในประเทศโดยไม่แจ้งตามมาตรา ๔๖ วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท

^{๕๑} มาตรา ๑๑๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๒} มาตรา ๑๑๐/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๓} มาตรา ๑๑๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๕๔} มาตรา ๑๑๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

นายจ้างผู้ใดไม่อาจแสดงสัญญาจ้างงานเมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขอตรวจสอบตาม
มาตรา ๔๖ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๓/๑^{๕๕} นายจ้างผู้ใดไม่แจ้งต่อนายทะเบียนหรือผู้รับอนุญาตให้นำคน
ต่างด้าวมาทำงานเมื่อคนต่างด้าวออกจากงานตามมาตรา ๔๖ วรรคสาม หรือเมื่อมีเหตุตามมาตรา ๕๐
วรรคหนึ่ง แล้วแต่กรณี ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๑๔^{๕๖} นายจ้างผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา ๔๔ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน
และปรับสองเท่าของเงินหรือมูลค่าทรัพย์สินที่เรียกหรือรับไว้จากคนต่างด้าวหรือหักไว้เกินกว่าอัตราที่
กำหนด และให้ศาลสั่งให้นายจ้างนั้นคืนเงินหรือทรัพย์สินที่เรียกเก็บโดยไม่ชอบให้แก่คนต่างด้าว
ในกรณีที่นายจ้างไม่คืนเงินหรือทรัพย์สินตามคำสั่งศาลภายในสามสิบวัน เมื่อคน
ต่างด้าวนั้นร้องขอ ให้อธิบดีหักหลักประกันของนายจ้างผู้นั้นเพื่อปฏิบัติตามคำสั่งของศาลก็ได้

มาตรา ๑๑๕^{๕๗} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา
๕๐ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

มาตรา ๑๑๕/๑^{๕๘} ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการ
จัดส่งคนต่างด้าวกลับไปยังประเทศต้นทางตามมาตรา ๕๐ วรรคห้า หรือมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน

มาตรา ๑๑๖^{๕๙} นายจ้างผู้ใดละเลยไม่ดำเนินการจัดส่งคนต่างด้าวกลับไปยัง
ประเทศต้นทางตามมาตรา ๕๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน

มาตรา ๑๑๗^{๖๐} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๑๘^{๖๑} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๑๓/๑^{๕๕} เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๔^{๕๖} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๕^{๕๗} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๕/๑^{๕๘} เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๖^{๕๙} แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๑๗^{๖๐} ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๑๙^{๓๒} คนต่างด้าวผู้ใดทำงานโดยไม่แจ้งให้นายทะเบียนทราบตามมาตรา

๖๑ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๑๙/๑^{๓๓} ผู้รับอนุญาตให้ทำงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๔/๒ ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๒๐^{๓๔} ผู้รับอนุญาตให้ทำงานผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๖๕ ต้องระวางโทษ
ปรับไม่เกินห้าพันบาท

มาตรา ๑๒๑^{๓๕} (ยกเลิก)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๒๒^{๓๖} (ยกเลิก)

มาตรา ๑๒๓^{๓๗} (ยกเลิก)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๒๔^{๓๘} (ยกเลิก)

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มาตรา ๑๒๕ ผู้ใดไม่มาชี้แจงข้อเท็จจริงหรือไม่ส่งเอกสารหรือหลักฐานตาม
มาตรา ๙๘(๑) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๒๖ ผู้ใดขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๙๘(๒)(๓)(๔) หรือ (๕)
ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

-
- ๓๒ มาตรา ๑๑๘ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๓ มาตรา ๑๑๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๔ มาตรา ๑๑๙/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๕ มาตรา ๑๒๐ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๖ มาตรา ๑๒๑ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๗ มาตรา ๑๒๒ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๘ มาตรา ๑๒๓ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑
- ๓๙ มาตรา ๑๒๔ ยกเลิกโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับ
ที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๒๗ ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกตามมาตรา ๙๘ วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๗/๑ นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๙๘ วรรคสี่ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๑๒๘ ผู้ใดหลอกลวงผู้อื่นว่าสามารถนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ หรือสามารถหาลูกจ้างซึ่งเป็นคนต่างด้าวให้กับนายจ้าง และโดยการหลอกลวงดังว่านั้นได้ไปซึ่งเงินหรือทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดจากผู้ถูกหลอกลวง ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามปีถึงสิบปี หรือปรับตั้งแต่หกแสนบาทถึงหนึ่งล้านบาทต่อคนต่างด้าวหนึ่งคน หรือทั้งจำทั้งปรับ

ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง ได้กระทำโดยร่วมกันตั้งแต่สามคนขึ้นไป หรือโดยสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ายมนุษย์ ต้องระวางโทษหนักกว่าโทษที่กฎหมายบัญญัติไว้ถึงหนึ่ง

มาตรา ๑๒๙ ผู้ใดสนับสนุนการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๘ ไม่ว่าจะกระทำของตัวการจะได้กระทำนอกราชอาณาจักรหรือไม่ ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสามปี หรือปรับตั้งแต่สองแสนบาทถึงหกแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๑๓๐ การเรียกร้อยทรัพย์สินหรือมูลค่าที่สูญหายไปเนื่องจากการกระทำความผิดตามมาตรา ๑๒๘ หรือมาตรา ๑๒๙ แทนผู้เสียหาย พนักงานอัยการจะขอรวมไปกับฟ้องคดีอาญา หรือจะยื่นคำร้องในภายหลังขณะที่คดีอาญานั้นยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้นก็ได้ ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิของผู้เสียหายที่จะยื่นคำร้องเพื่อเรียกร้อยทรัพย์สินหรือราคาที่สูญหายไปเพิ่มเติมได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ก่อนที่ศาลจะมีคำวินิจฉัยชี้ขาดคดี

ในกรณีที่ไม่มีคำขอให้ใช้ทรัพย์สินหรือราคาที่สูญหายไปตามวรรคหนึ่ง หากศาลมีคำพิพากษาลงโทษจำเลย ศาลจะสั่งในคำพิพากษาคดีอาญาให้จำเลยใช้ทรัพย์สินหรือราคาที่สูญหายไปแก่ผู้เสียหายตามที่เห็นสมควรก็ได้ คำสั่งดังกล่าวไม่กระทบถึงสิทธิของผู้เสียหายในอันที่จะฟ้องจำเลยเป็นคดีแพ่งเพื่อเรียกเอาทรัพย์สินหรือราคาที่สูญหายไปในส่วนที่ยังขาดอยู่

มาตรา ๑๓๑^{๑๐๐} ผู้ใดยึดใบอนุญาตทำงานหรือเอกสารสำคัญประจำตัวของคนต่างด้าวไว้ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ในกรณีที่คนต่างด้าวยินยอมให้ผู้ใดเก็บรักษาใบอนุญาตทำงานหรือเอกสารตามวรรคหนึ่งไว้ ผู้นั้นต้องยินยอมและอำนวยความสะดวกให้คนต่างด้าวสามารถเข้าถึงเอกสารดังกล่าวได้

^{๑๐๐} มาตรา ๑๒๗/๑ เพิ่มโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

^{๑๐๐} มาตรา ๑๓๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

ตลอดเวลาตามที่คนต่างด้าวร้องขอ หากฝ่าฝืนต้องระวางโทษเช่นเดียวกับการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง

มาตรา ๑๓๒ ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดเป็นนิติบุคคล ถ้าการกระทำความผิดของนิติบุคคลนั้นเกิดจากการสั่งการ หรือการกระทำของบุคคลใด หรือไม่สั่งการ หรือไม่กระทำการอันเป็นหน้าที่ต้องกระทำของกรรมการ ผู้จัดการ หรือบุคคลใดซึ่งรับผิดชอบในการดำเนินงานของนิติบุคคลนั้น ผู้นั้นต้องรับโทษตามที่บัญญัติไว้สำหรับความผิดนั้น ๆ ด้วย

มาตรา ๑๓๓ บรรดาความผิดตามพระราชกำหนดนี้มีโทษปรับสูงสุดเดียว นอกจากความผิดตามมาตรา ๑๐๑ ให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

(๑) อธิบดีสำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในกรุงเทพมหานคร

(๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดสำหรับความผิดที่เกิดขึ้นในจังหวัดนั้น^{๑๐๑}

ในกรณีที่มีการสอบสวน ถ้าพนักงานสอบสวนพบว่าบุคคลใดกระทำความผิดตามพระราชกำหนดนี้มีโทษอยู่ในเกณฑ์ที่จะทำการเปรียบเทียบได้ และบุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ ให้พนักงานสอบสวนส่งเรื่องให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่บุคคลนั้นยินยอมให้เปรียบเทียบ

เมื่อผู้กระทำความผิดได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในเวลาที่กำหนด แต่ไม่เกินสามสิบวันแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๑๓๔ ในระหว่างที่ยังมิได้มีประกาศที่ออกตามมาตรา ๗ ให้นายทะเบียน

อนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานใด ๆ ได้ เว้นแต่งานที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาที่ออกตามความในมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑

มาตรา ๑๓๕ คนต่างด้าวผู้ใดได้รับใบอนุญาตทำงานหรือได้รับการผ่อนผันให้ทำงานตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ อยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้รับใบอนุญาตทำงานหรือได้รับการผ่อนผันให้ทำงานตามพระราชกำหนดนี้

ใบอนุญาตทำงานที่ออกให้ตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๒๒ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕ ให้ใช้ได้ต่อไปจนกว่าจะสิ้นอายุใบอนุญาตทำงานนั้น

มาตรา ๑๓๖ นายจ้างผู้ใดได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนในประเทศตามพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ให้ดำเนินการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับตนเองในประเทศได้ต่อไป

^{๑๐๑} มาตรา ๑๓๓ วรรคหนึ่ง แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๑๓๗ ผู้ได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศตามพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ อยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานตามพระราชกำหนดนี้

ในกรณีที่ผู้ได้รับใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศตามวรรคหนึ่ง ประสงค์จะนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศภายหลังจากวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ต้องปฏิบัติตามพระราชกำหนดนี้ก่อนนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ

มาตรา ๑๓๘ บรรดาคำขอที่ไต่ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำขอที่ไต่ยื่นไว้ตามพระราชกำหนดนี้ และให้อธิบดีเรียกเอกสารหรือหลักฐานประกอบคำขอที่กำหนดไว้ตามพระราชกำหนดนี้ให้ครบถ้วน

มาตรา ๑๓๙ บรรดาคำอุทธรณ์ที่ไต่ยื่นไว้ตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าเป็นคำอุทธรณ์ที่ไต่ยื่นไว้ตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๔๐ ให้โอนบรรดากิจการ เงิน สิทธิ ความรับผิดชอบ ทรัพย์สิน และหนี้สินของกองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ไปเป็นของกองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวตามพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๑๔๑ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการนโยบายการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๑๗ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้แทนองค์กรลูกจ้าง และกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔๒ ในวาระเริ่มแรก ให้คณะกรรมการกองทุนเพื่อการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวประกอบด้วยกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๗๘ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชกำหนดนี้ไปพลางก่อนจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามพระราชกำหนดนี้ ทั้งนี้ ต้องไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ

มาตรา ๑๔๓ ลูกจ้างซึ่งถูกหักเงินค่าจ้างและนำส่งเข้ากองทุนเพื่อการส่งคนต่างด้าวกลับออกไปนอกราชอาณาจักรตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และเดินทางกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยค่าใช้จ่ายของตนเอง ให้มีสิทธิได้รับเงินที่ถูกหักไว้คืนภายในสองปีนับจากวันที่เดินทางออกไปนอกราชอาณาจักร หากไม่ขอรับเงินคืนภายในเวลาที่กำหนดให้เงินดังกล่าวตกเป็นของกองทุน

มาตรา ๑๔๔ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบได้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานแต่งตั้งตามมาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ ที่ได้รับการแต่งตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับมีอำนาจเปรียบเทียบความผิดที่เกิดขึ้นนั้นได้

บรรดาความผิดตามพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่เกิดขึ้นก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ และเป็นความผิดที่สามารถเปรียบเทียบได้ ให้อธิบดีกรมการจัดหางานหรือผู้ว่าราชการจังหวัดตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๑ แห่งพระราชกฤษฎีกา กำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีอำนาจเปรียบเทียบความผิดที่เกิดขึ้นนั้นได้

มาตรา ๑๔๕ บรรดากฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ได้ออกหรือสั่งโดยอาศัยอำนาจตามความพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๒๑ พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกฤษฎีกาที่กำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ ที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ ให้ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเพียงเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชกฤษฎีกานี้ จนกว่าจะมีกฎหมายหรือคำสั่งใด ๆ ที่ออกตามพระราชกฤษฎีกานี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระราชโองการ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) ใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑/๑) ^{๑๐๒} ค่าธรรมเนียมรายปีตามมาตรา ๓๐	ครั้งละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(๒) การต่ออายุใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน	ครั้งละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๓) ใบแทนใบอนุญาตนำคนต่างด้าวมาทำงาน	ฉบับละ	๑๐,๐๐๐	บาท
(๔) ^{๑๐๓} (ยกเลิก)			
(๕) ^{๑๐๔} (ยกเลิก)			
(๖) ^{๑๐๕} (ยกเลิก)			
(๗) ^{๑๐๖} (ยกเลิก)			
(๘) ใบอนุญาตทำงาน	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๙) การต่ออายุใบอนุญาตทำงาน	ครั้งละ	๒๐,๐๐๐	บาท
หรือการขยายระยะเวลาการทำงาน			
(๑๐) ใบแทนใบอนุญาตทำงาน	ฉบับละ	๓,๐๐๐	บาท
(๑๑) ^{๑๐๗} (ยกเลิก)			
(๑๒) การจ้างคนต่างด้าว	คนละ	๒๐,๐๐๐	บาท
(๑๓) ค่ายื่นคำขอ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๔) การรับรองสำเนาเอกสาร			
(ก) ภาษาไทย	หน้าละ	๕๐	บาท
(ข) ภาษาต่างประเทศ	หน้าละ	๑๐๐	บาท
(๑๕) การออกหนังสือรับรอง			
(ก) ภาษาไทย	หน้าละ	๕๐๐	บาท
(ข) ภาษาต่างประเทศ	หน้าละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๖) การแปลภาษาต่างประเทศ	ฉบับละ	๑,๐๐๐	บาท
(๑๗) ค่าธรรมเนียมอื่น ๆ	ครั้งละ	๑,๐๐๐	บาท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๐๒} อัตราค่าธรรมเนียม (๑/๑) เพิ่มโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			
^{๑๐๓} อัตราค่าธรรมเนียม (๔) ยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			
^{๑๐๔} อัตราค่าธรรมเนียม (๕) ยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			
^{๑๐๕} อัตราค่าธรรมเนียม (๖) ยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			
^{๑๐๖} อัตราค่าธรรมเนียม (๗) ยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			
^{๑๐๗} อัตราค่าธรรมเนียม (๑๑) ยกเลิกโดยพระราชกฤษฎีกาบริหารจัดการการทำงานของคนต่าง ด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑			

โดยคำนึงถึงสาขาอาชีพ หรือสาขาอาชีพและท้องที่ทำงานของคนต่างด้าวก็ได้

[illegible]
$$A_1 \cup A_2 \cup \dots \cup A_n = \mathbb{R}^n.$$
[illegible][illegible]

Journal of Management Education 37(6)

[illegible]
$$\text{Sensitivity} = \frac{1}{1 + e^{-y}}$$
[illegible]

အိမ်ထောင်ရေးနှင့် အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း

$$L_1 = \{ \langle M, w \rangle \mid M \text{ is a Turing machine and } w \text{ is a string} \}$$
[illegible]
$$A = 0.4964400730497775, Bq_{10} = 0.0$$

การดำเนินงานของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์

1. *Staphylococcus aureus* (Staph. aureus)

[illegible]

3. *Intergovernmental relations*

[illegible]
$$Z^{\frac{1}{2}}(t) = Z^{\frac{1}{2}}(0) + \int_0^t \left(\frac{1}{2} \nabla^2 Z + \nabla Z \cdot \nabla Z \right) dt.$$

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๕๑ และพระราชกำหนดการนำคนต่างด้าวมาทำงานกับนายจ้างในประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ มีบทบัญญัติที่ไม่ครอบคลุมการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวทั้งระบบ ทำให้ไม่สามารถแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งหากไม่มีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเร่งด่วนจะมีผลกระทบต่อความมั่นคงด้านแรงงาน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ดังนั้น เพื่อให้สามารถทำการจัดระเบียบ การป้องกัน การคุ้มครอง การเยียวยา และการใช้บังคับกฎหมาย รวมทั้งการส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว ได้ทั้งระบบ อันจะเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านแรงงาน เศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ซึ่งเป็นการฉีกกฎเกณฑ์ที่มีความจำเป็นที่ส่วนอันมีอาจะหลีกเลี่ยงได้ เพื่อประโยชน์ในอันที่จะรักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

คำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ให้มาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ มาตรา ๑๑๙ และมาตรา ๑๒๒ แห่งพระราช

กำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ให้นายจ้างและคนต่างด้าวเร่งดำเนินการให้ถูกต้องครบถ้วนตามพระราช

กำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้แล้วเสร็จก่อนวันที่ ๑ มกราคม

พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนด

ในกรณีที่คนต่างด้าวผู้ใดมีความจำเป็นต้องเดินทางออกนอกราชอาณาจักรเพื่อกลับไปยังประเทศต้นทางหรือเดินทางกลับเข้ามาในราชอาณาจักรเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการให้ถูกต้องตามวรรคหนึ่ง ให้คนต่างด้าวผู้นั้นได้รับยกเว้นการดำเนินการเกี่ยวกับการเดินทางเข้าหรือออกนอกราชอาณาจักรตามกฎหมายว่าด้วยคนเข้าเมือง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานกำหนดเป็นการชั่วคราวโดยการหารือร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ข้อ ๓ ห้ามมิให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการ

ดำเนินการตามกฎหมายหรือคำสั่งนี้ใช้อำนาจในตำแหน่งโดยมิชอบ หรือกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งโดยเห็นแก่ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดแก่ตนเองหรือผู้อื่น ในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำการเพิกเฉยหรือละเลยไม่กระทำการหรืองดเว้นกระทำการของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาซึ่งมีอำนาจสั่งบรรจุของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นดำเนินการทางแพ่ง ทางอาญา และทางปกครองกับพนักงานเจ้าหน้าที่หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ ให้กระทรวงแรงงานดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่คำสั่งนี้ใช้บังคับ ตลอดจนพิจารณาหลักเกณฑ์ วิธีการ และขั้นตอนในการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าวอย่างเป็นระบบและสอดคล้องกับมาตรฐานสากล เพื่อประโยชน์ในการป้องกันการค้ามนุษย์ และอำนวยความสะดวกในการดำเนินการแก่ผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนโดยให้กระทรวงแรงงานเสนอรายงานผลการดำเนินการต่อนายกรัฐมนตรีทราบเป็นประจำทุกเดือน

ในการพิจารณาจัดทำร่างกฎหมายตามวรรคหนึ่งและอนุบัญญัติที่ออกตามความในพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ให้กระทรวงแรงงานรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องและนำมาประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๕ ในกรณีให้เห็นสมควรนายกรัฐมนตรีนหรือคณะรัฐมนตรีอาจเสนอให้คณะรักษาความสงบแห่งชาติเปลี่ยนแปลงคำสั่งนี้ได้

ข้อ ๖ คำสั่งนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๒ พระราชกำหนดนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๖๗ ผู้ใดจ้างคนต่างด้าวทำงานอยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับโดยคนต่างด้าวนั้นมิใช่ใบอนุญาตทำงานโดยชอบ ให้แจ้งข้อมูลตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ให้นายทะเบียนทราบภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ โดยให้อธิบดีกำหนดวิธีการแจ้งที่สามารถแจ้งทางอิเล็กทรอนิกส์หรือทางอื่นใดที่เป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้จ้างความในวรรคหนึ่งไม่ใช่บังคับแก่คนต่างด้าวประเภทที่อธิบดีประกาศกำหนด

ให้คนต่างด้าวที่นายจ้างได้ยื่นคำขอจ้างคนต่างด้าวทำงานและได้รับหนังสือรับรองการเดินทางไปตรวจสุขภาพในราชอาณาจักร หรือหนังสือรับรองการเดินทางไปนอกราชอาณาจักรแล้วตามประกาศกระทรวงแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตทำงานและการอนุญาตให้ทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ไว้แล้ว ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ อยู่ในราชอาณาจักรและทำงานกับนายจ้างเดิมต่อไปได้จนกว่านายทะเบียนจะมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตทำงานให้

ในกรณีจำเป็น รัฐมนตรีจะกำหนดระยะเวลาที่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องดำเนินการตรวจสุขภาพหรือการดำเนินการอื่นใดที่จำเป็นในการอนุญาตให้คนต่างด้าวทำงานต้องทำให้แล้วเสร็จก็ได้ ในกรณีที่นายทะเบียนหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ยังไม่แล้วเสร็จภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้รัฐมนตรีดำเนินการทางวินัยแก่นายทะเบียนและพนักงานเจ้าหน้าที่โดยพลัน

มาตรา ๖๘ บรรดาประกาศของรัฐมนตรีตามมาตรา ๗ และการกำหนดของ
คณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๖๓ หรือมาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงาน
ของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ที่ออกภายหลังวันที่พระราช
กำหนดนี้ใช้บังคับ มิให้มีผลกระทบต่อคนต่างด้าวซึ่งได้รับอนุญาตให้ทำงานโดยอยู่แล้วในวันก่อนวันที่
พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และให้คนต่างด้าวดังกล่าวทำงานนั้นได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตทำงาน
จะสิ้นอายุ และหากประสงค์จะขออนุญาตทำงานต่อไป ให้ดำเนินการตามพระราชกำหนดการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้

มาตรา ๖๙ บรรดาคนต่างด้าวตามมาตรา ๖๓/๑ แห่งพระราชกำหนดการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกำหนดนี้ที่ยังไม่ได้รับ
อนุญาตให้ทำงาน ให้ทำงานได้จนกว่าจะมีกฎกระทรวงตามมาตรา ๖๓/๑ วรรคสาม แห่งพระราช
กำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดนี้ใช้บังคับ และเมื่อกฎกระทรวงดังกล่าวใช้บังคับแล้ว ให้คนต่างด้าวนั้นยื่นคำขออนุญาต
ทำงานภายในหกสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงใช้บังคับ และเมื่อได้ยื่นคำขออนุญาตทำงานแล้ว
ให้ทำงานได้ต่อไปจนกว่านายทะเบียนจะไม่ออกใบอนุญาตทำงานให้
ระยะเวลาหกสิบวันตามวรรคหนึ่ง รัฐมนตรีจะประกาศขยายออกไปตามที
เห็นสมควรก็ได้

มาตรา ๗๐ มิให้นำมาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง วรรคห้า และวรรคหก แห่งพระราช
กำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดนี้ มาใช้บังคับแก่ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงานตามพระราชกำหนดการบริหารจัดการ
การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ อยู่ก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ และให้ผู้รับอนุญาต
ให้นำคนต่างด้าวมาทำงานประกอบธุรกิจการนำคนต่างด้าวมาทำงานได้ต่อไปจนกว่าใบอนุญาตนำ
คนต่างด้าวมาทำงานนั้นจะสิ้นอายุ

มาตรา ๗๑ มิให้นำมาตรา ๑๐๑ มาตรา ๑๐๒ และมาตรา ๑๑๙ แห่งพระราช
กำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราช
กำหนดนี้มาใช้บังคับ จนกว่าจะถึงวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๗๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานรักษาการตามพระราชกำหนดนี้

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชกำหนดฉบับนี้ คือ โดยที่พระราชกำหนดการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวมาทำงาน
นายจ้าง และคนต่างด้าว มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายหลายประการ โดยมีขั้นตอนที่ยากและ
ใช้ระบบอนุญาตเกินความจำเป็นไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
 อีกทั้งยังกำหนดความผิดและบทกำหนดโทษในอัตรารุนแรงเช่นเดียวกับการกระทำความผิดฐานค้า
มนุษย์ แม้การใช้แรงงานต่างด้าวโดยฝ่าฝืนบทบัญญัติตามพระราชกำหนดนี้จะมีได้กระทำโดยมี

ลักษณะเป็นการค้ามนุษย์ก็ตาม ทำให้เกิดความตื่นตระหนกและส่งผลกระทบต่อนายจ้างทั้งในภาค
ครัวเรือน ภาคเกษตรกรรม ภาคผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และภาคการค้า
และอุตสาหกรรม จนกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชกำหนด
ดังกล่าวโดยให้มีการใช้ระบอบอนุญาตเพียงเท่าที่จำเป็นและกำหนดกระบวนการในการควบคุมและ
ตรวจสอบการนำคนต่างด้าวเข้ามาทำงาน การทำงานของคนต่างด้าว การรับคนต่างด้าวเข้าทำงาน
ให้ง่ายและสะดวกยิ่งขึ้น เพื่อส่งเสริมความร่วมมือกับภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการบริหารจัดการการ
ทำงานของคนต่างด้าวได้ทั้งระบบ รวมทั้งปรับปรุงอัตราโทษให้มีความเหมาะสม นอกจากนี้ โดยที่
การดำเนินการตามมาตรการชั่วคราวที่ผ่อนผันระยะเวลาการใช้บังคับบทกำหนดโทษให้นายจ้าง
และคนต่างด้าวได้มีเวลาดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชกำหนดดังกล่าว ตามคำสั่งหัวหน้าคณะ
รักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๓๓/๒๕๖๐ เรื่อง มาตรการชั่วคราวเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องในการบริหาร
จัดการการทำงานของคนต่างด้าวลงวันที่ ๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้สิ้นสุดลง เมื่อวันที่
๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๐ ส่งผลให้สภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นเกิดขึ้นอีกภายหลังระยะเวลาผ่อนผัน
สิ้นสุดลง จึงเป็นกรณีฉุกเฉินที่มีความจำเป็นรีบด่วนอันมีอาจที่จะหลีกเลี่ยงได้เพื่อประโยชน์ในอันที่จะ
รักษาความมั่นคงในทางเศรษฐกิจของประเทศ จึงจำเป็นต้องตราพระราชกำหนดนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

